Հավելված N 3
ՀՀ կառավարության 2015 թվականի
հունվարի 15-ի N 111 - Ն որոշման

Հ Ի Մ Ն Ա Վ Ո Ր Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

NN ը/կ	Հիմնավորումներ
	Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն
1.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 31-Ի N 1399-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2006 թվականի օգոստոսի 31-ի «Էներգետիկ փորձաքննության իրականացման կարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 9-ի N 2200-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 1399-Ն որոշման մեջ կատարվող փոփոխություններն ու լրացումները կհստակեցնեն գործող կարգում փորձաքննություն իրականացնող կազմակերպությունների իրավական կարգավիճակը, դրանց հավատարմագրման և դրանց կողմից համապատասխան սերտիֆիկատներ տալու գործառույթները: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Հավատարմագրման մասին», «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» և «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքների ընդունմամբ՝ անհրաժեշտություն է առաջացել նշված օրենքների պահանջներին էներգետիկ փորձաքննության իրականացման կարգի համապատասխանեցման: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հստակեցնել էներգետիկ փորձաքննություն իրականացնող կազմակերպությունների լիազորություններն ու գործառույթները: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենսդրական դաշտի կատարելագործում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Էներգետիկ փորձաքննության իրականացման կարգը կհամապատասխանեցվի «Հավատարմագրման մասին», «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» և «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքների պահանջներին:

2.	«ԷՆԵՐԳԱՍՊԱՌՈՂ ՍԱՐՔԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔՎԱԾՔՆԵՐԻ ԷՆԵՐԳԱԽՆԱՅՈՂՈՒԹՅԱՆ ՊԻՏԱԿԱՎՈՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունում էներգասպառող սարքերի և սարքվածքների էներգախնայողության պիտակավորման կարգ գոյություն չունի, ինչն «Էներգախնայողության և վերականգնվող էներգետիկայի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջ է: Ուստի, ելնելով նշվածից, անհրաժեշտ է մշակել ՀՀ կառավարության նորմատիվ որոշման նախագիծ, ինչը թույլ կտա ներդնել էներգասպառող սարքերի և սարքվածքների պիտակավորման ինստիտուտը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում էներգասպառող սարքերի և սարքվածքների էներգախնայողության պիտակավորման կարգ գոյություն չունի և, հետևաբար, սպառողը հնարավորություն չունի հստակ իմանալու իր կողմից օգտագործվող կամ գնվող արտադրանքի էներգախնայողության աստիճանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում նոր նորմատիվ իրավական ակտի մշակում: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենսդրական դաշտի կատարելագործում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կսահմանվեն էներգասպառող սարքերի և սարքվածքների պիտակավորման կարգը և պիտակի ձևը, ինչը զերծ կպահի սպառողներին թյուրիմացության մեջ գցող գործոններից և կտնտեսի զգալի վառելիքաէներգետիկ պաշարներ:
3.	«ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԲԱՇԽՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ԱՊՕՐԻՆԻ ՍՊԱՌՄԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ ՍՊԱՌՎԱԾ ԷԼԵԿՏՐԱԷՆԵՐԳԻԱՅԻ ՔԱՆԱԿԻ ՀԱՇՎԱՐԿՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրական էներգիայի բաշխման համակարգում տեղի ունեցած պատահարների ընթացքում էլեկտրական էներգիայի արտահոսքի ժամանակ կատարված էլեկտրական էներգիայի կորուստների հաշվարկման մեթոդաբանություն գոյություն չունի: Ուստի, ելնելով նշվածից, անհրաժեշտ է մշակել ՀՀ կառավարության նորմատիվ որոշման նախագիծ, ինչը կարգավորող մարմնին և շահագործող կազմակերպությանը հնարավորություն կտա էլեկտրական էներգիայի սակագների հաշվարկի ժամանակ տարանջատելու անխուսափելի կորուստներն այլ կորուստներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրական էներգիայի բաշխման համակարգում տեղի ունեցած պատահարների ընթացքում էլեկտրական էներգիայի արտահոսքի ժամանակ կատարված էլեկտրական էներգիայի կորուստների հաշվարկման մեթոդաբանություն գոյություն չունի և, հետևաբար, հնարավոր չէ որոշել արտահոսած էլեկտրական էներգիայի քանակությունը վթարների դեպքում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում նոր նորմատիվ իրավական ակտի մշակում:

	2. Կարգավորման առարկան Օրենսդրական դաշտի կատարելագործում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կսահմանվի էլեկտրական էներգիայի բաշխման համակարգում կատարված ապօրինի սպառման ընթացքում սպառված էլեկտրական էներգիայի ծավալի հաշվարկման միացյալ մեթոդաբանությունը:
4.	**«ԱՐԵՎԱՅԻՆ ՖՈՏՈՎՈԼՏԱՅԻԿ (ՖՎ) ԿԱՅԱՆԻ (ԿԱՅԱՆՆԵՐԻ) ԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 31-ի N 836-Ն որոշման հավելվածի 10-րդ կետի պահանջն է՝ Վերականգնվող էներգետիկայի ընդլայնման ծրագրի (SREP) շրջանակներում արդյունաբերական մասշտաբի արևային ՖՎ կայանի (կայանների) կառուցումը: ՀՀ կառավարության որոշմամբ արևային ՖՎ կայանի (կայանների) կառուցման ներդրումային ծրագրի հաստատումը կխթանի Հայաստանի Հանրապետության համար ընդունելի արևային ՖՎ կայանների սակագնի և այլ տեխնիկատնտեսական ցուցանիշների սահմանման աշխատանքները, ինչպես նաև կնպաստի համապատասխան ներդրումները նպատակային օգտագործելու աշխատանքներին: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ էլեկտրաէներգետիկ համակարգում բացակայում են արևային ՖՎ կայանները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է ՀՀ կառավարության որոշմամբ հաստատել արևային ՖՎ կայանի (կայանների) կառուցման ներդրումային ծրագիրը: **2. Կարգավորման առարկան** Արևային ՖՎ կայանի (կայանների) կառուցման ապահովումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Արևային ֆոտովոլտայիկ (ՖՎ) կայանի (կայանների) կառուցման ներդրումային ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշումը խթան կհանդիսանա ներդրումներ ներգրավելու և դրանք նպատակային օգտագործելու համար՝ հետագայում էլեկտրաէներգետիկ համակարգում տարեկան լրացուցիչ մինչև 100 մլն կՎտ/ժ էլեկտրաէներգիայի արտադրության հնարավորությամբ: Այդ կայանների կառուցման արդյունքում կնվազի Հայաստանի Հանրապետության կախվածությունը ներկրվող էներգակիրներից:
Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարություն	
5.	**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորվում է նրանով, որ այն հնարավորություն կընձեռի համախմբելու հարկային օրենսդրությունը և հարկային հարաբերություններ կարգավորող այլ հիմնական իրավական ակտերը՝ դրանով իսկ նպաստելով հարկային հարաբերություններ կարգավորող տարբեր իրավական ակտերում առկա կարգավորումների միջև տարընթերցումների ու տարբեր մեկնաբանությունների պատճառ հանդիսացող դրույթների վերացմանը: Բացի դրանից, հարկային օրենսգրքի ներդրմամբ հնարավոր կլինի նկատելիորեն պարզեցնել գործող հարկային օրենսդրությունը:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության մաս կազմող հիմնական օրենքներն ընդունվել են ավելի քան 15 տարի առաջ, և դրանց ընդունումից մինչև հիմա այդ օրենքներում անընդհատ կատարվել են փոփոխություններ ու լրացումներ: Ընդ որում, նշված օրենսդրական փոփոխությունները ոչ միշտ են կատարվել համակարգված ձևով: Արդյունքում՝ հիմնական հարկատեսակների մասին գործող օրենքները ծանրաբեռնվել ու բարդացել են: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի շրջանակներում համախմբել գործող հարկային օրենսդրությունը և հարկային հարաբերություններ կարգավորող այլ իրավական ակտերը: Միաժամանակ, նախատեսվում են Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի մշակման շրջանակներում առանձին ուղղություններով միջազգային լավագույն փորձի ուսումնասիրություն, հարկման բազայի ու հարկման դրույքաչափերի օպտիմալացում, հարկման ընթացակարգերի կատարելագործում: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի կարգավորման առարկան հարկային հարաբերություններն են: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի ընդունումը հարկային հարաբերություններ կարգավորող օրենսդրությունը նորովի վերախմբագրելու և առավել համակարգված ձևով ներկայացնելու հնարավորություն կընձեռի: Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի ընդունումը դրականորեն կանդրադառնա նաև գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ տնտեսավարող սուբյեկտները հաճախ դժվարություններ են ունենում՝ կապված որոշակի հարկային հարաբերություններ կարգավորող իրավական ակտերի բազմազանության մեջ կողմնորոշվելու, այդ իրավական ակտերով ամրագրված կարգավորումները միմյանց հետ համադրելու հետ: Այս իմաստով, Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի՝ որպես հարկային հարաբերություններ կարգավորող հիմնական իրավական ակտի ուսումնասիրությամբ հնարավոր կլինի պարզել հարկային հարաբերությունների բոլոր տեսակի կարգավորումները: Բացի դրանից, Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի ընդունումը կարևոր ներդրում կլինի հարկային համակարգի հետագա զարգացման, կայունության ապահովման և կանխատեսելի գործարար միջավայրի ձևավորման գործում, ինչը նույնպես շատ կարևոր է՝ հատկապես տնտեսական աճի ապահովման ու օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման տեսանկյունից:
Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի և կապի նախարարություն	
6.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ 2015-2025 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհների պահպանման 2015-2025 թվականների ֆինանսավորման ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ վարչապետի 2014 թվականի փետրվարի 24-ի N 134-Ա որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության և Ասիական զարգացման բանկի միջև 2013 թվականի դեկտեմբերի 2-ին ստորագրված՝ Ենթակառուցվածքների կայունության աջակցության ծրագրի փոխըմբռնման հուշագրով նախատեսված գործողությունների կատարման ժամանակացույցի 3-րդ կետի 1-ին ենթակետի պահանջի ապահովմամբ:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները ՀՀ կառավարությունն ընդունել է Հայաստանի Հանրապետության 2014-2025 թվականների հեռանկարային զարգացման ռազմավարական ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶԾ), սակայն մշակված չէ դրանից բխող՝ ճանապարհային ոլորտին վերաբերող ծրագրային փաստաթուղթ, որը կներկայացնի այն միջոցները և ուղիները, որոնք թույլ կտան ճանապարհային ցանցը պահպանել ճանապարհային որակյալ երթևեկության պայմաններ ապահովող վիճակում (ճանապարհային ծածկի հարթություն, ճանապարհների բավարար ամրություն և թողունակություն, երթևեկության անվտանգություն, շուրջտարյա հասանելիություն)՝ հասնելով ՀԶԾ-ով սահմանված թիրախներին: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվող լուծումներն են՝ 1) ճանապարհների ընթացիկ պահպանման և հիմնանորոգման համար հատկացվող պետական միջոցների ծավալների ընդլայնումը ճանապարհային ցանցում պետական ներդրումների օպտիմալ մակարդակի ապահովման, բյուջետային հատկացումների արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված կառավարման ժամանակակից համակարգերի ներդրման, ճանապարհային տնտեսության ֆինանսավորման այլընտրանքային մոտեցումների և աղբյուրների կիրառման միջոցով. 2) հատկացվող պետական միջոցների ծախսման արդյունավետության բարձրացումը ճանապարհների կառավարման բարելավման միջոցով, որը հիմնականում ներառում է՝ ա. ճանապարհային ցանցի իրական վիճակի մասին տեղեկատվության հավաքագրման և վերլուծության մեխանիզմի կատարելագործումը, բ. ճանապարհների վիճակի և պահպանման ստանդարտների կատարելագործումը, գ. աշխատանքների առաջնահերթությունների որոշման և ընտրության համակարգի կատարելագործումը, դ. ծրագրերի իրագործման թիրախների և կատարողական չափելի ցուցանիշների համակարգի սահմանումն ու ներդրումը, ե. որակի կառավարման բարելավումը. 3) ճանապարհաշինական և պահպանման կարողությունների զարգացումը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով սահմանվում են այն միջոցները և ուղիները, որոնք թույլ կտան Հայաստանի Հանրապետության 2014-2015 թվականների հեռանկարային զարգացման ռազմավարական ծրագրով որդեգրված քաղաքականությանը համահունչ՝ ճանապարհային ցանցը պահպանել ճանապարհային որակյալ երթևեկության պայմաններ ապահովող վիճակում (ճանապարհային ծածկի հարթություն, ճանապարհների բավարար ամրություն և թողունակություն, երթևեկության անվտանգություն, շուրջտարյա հասանելիություն)՝ հասնելով սահմանված թիրախներին: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պետական ավտոմոբիլային ճանապարհների ընթացիկ պահպանման և հիմնանորոգման համար հատկացվող պետական միջոցների ծավալների ընդլայնում և դրանց ծախսման արդյունավետության բարձրացում:
7.	**«ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Տրանսպորտային անվտանգության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի

նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի մարտի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտային անվտանգության ապահովման ազգային ռազմավարության դրույթների իրականացումն ապահովող 2014-2017 թվականների միջոցառումների ծրագիր-ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 305-Ն որոշման հավելվածի 23-րդ կետի պահանջներով:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ներկայումս տրանսպորտային համակարգում առկա են բազմաթիվ խնդիրներ՝ կապված անվտանգության մակարդակի և տարբեր բնույթի ռիսկերի նվազեցման, տրանսպորտի համակարգում անօրինական միջամտության գործողությունների կանխարգելման և տրանսպորտային ծառայությունների որակի բարձրացման հետ: Այդ առումով կարևոր նախապայման է տրանսպորտի անվտանգության բնագավառի իրավական կարգավորումը:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2013 թվականի հոկտեմբերի 23-ի N 183-Ն կարգադրությամբ հաստատվել է Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտային անվտանգության ապահովման ազգային ռազմավարությունը, որի պահանջներին համապատասխան մշակվել և ընդունվել է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի մարտի 13-ի «Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտային անվտանգության ապահովման ազգային ռազմավարության դրույթների իրականացումն ապահովող 2014-2017 թվականների միջոցառումների ծրագիր-ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 305-Ն որոշումը:

2. Կարգավորման առարկան

Օրենքի նախագծի նպատակն է՝

1) տրանսպորտային անվտանգության ապահովման բնագավառի նորմատիվ-իրավական կարգավորումը.

2) անօրինական միջամտության գործողությունների իրականացման սպառնալիքների որոշումը.

3) տրանսպորտային միջոցների ու ենթակառուցվածքների օբյեկտների խոցելիության աստիճանի գնահատումը և դասակարգումը.

4) տրանսպորտային անվտանգության ապահովմանը ներկայացվող պահանջների սահմանումը.

5) տրանսպորտային անվտանգության ապահովման բնագավառում հսկողության և վերահսկողության իրականացումը.

6) տրանսպորտային անվտանգության ապահովման բնագավառում տրանսպորտային ենթակառուցվածքների սուբյեկտների և փոխադրողների իրավունքների ու պարտականությունների սահմանումը.

7) տրանսպորտային անվտանգության ապահովման ուժերի վերապատրաստման և ատեստավորման գործընթացի կազմակերպումը.

8) տրանսպորտային անվտանգության նյութատեխնիկական, գիտատեխնիկական և տեղեկատվական ապահովումը:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Օրենքի նախագծի ընդունման դեպքում ակնկալվում է տրանսպորտային համակարգի կայուն և անվտանգ գործունեության ապահովում և տրանսպորտային համակարգում անօրինական միջամտության գործողություններից անձի, հասարակության և պետության շահերի պաշտպանություն:

8.	**«ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նախատեսվում է օրենքում հստակեցնել նախարարության գործառույթներն էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Վերջին տարիներին ՀՀ-ում կազմակերպված զորավարժությունների արդյունքները ցույց տվեցին, որ պետությունը, ի դեմս ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարության, իրական ժամանակում չի տիրապետում ՀՀ-ում կապի ցանցերի տեղակայման սխեմաներին, դրանցում շահագործվող ռադիոհաղորդիչ սարքավորումների տեխնիկական տվյալներին, ինչը կխոչընդոտի արտակարգ իրավիճակում կամ ռազմական դրության ժամանակ արագ արձագանքմանը և տարածքում անհրաժեշտ կապով ապահովմանը: Միաժամանակ, նախատեսվում է նաև ռադիոհաղորդիչ միջոցների օգտագործման հնարավոր խանգարումներից խուսափելու նպատակով՝ նախքան ռադիոհաճախականության օգտագործման թույլտվության տրամադրումն ապահովել տեխնիկական նախագծերի փորձաքննությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախատեսվում է օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու միջոցով ապահովել Հայաստանի Հանրապետությունում էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտի զարգացումը՝ պետության կողմից իրականացվող քաղաքականությանը համահունչ: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի կարգավորման առարկան է ռադիոսարքավորումների օգտագործման անվտանգությունը և իրավասու մարմնի գործառույթների հստակեցումն էլեկտրոնային հաղորդակցության ոլորտում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Արտակարգ իրավիճակում կամ ռազմական դրության ժամանակ էլեկտրոնային հաղորդակցության ցանցերի կառավարման օպերատիվ արձագանքում:
9.	**«ԻՆՏԵՐՆԵՏԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** 2014 թվականի օգոստոսի 14-ի ՀՀ կառավարության «Ինտերնետ կառավարման սկզբունքները հաստատելու մասին» N 34 արձանագրային որոշման հավելվածի 5-րդ գլխի 21-րդ կետի 1-ին ենթակետի համաձայն մշակվել է «Ինտերնետի զարգացման միջոցառումների ծրագրին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագիծը: Արձանագրային որոշման նախագծի նպատակն է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի օգոստոսի 14-ի N 34 արձանագրային որոշմամբ հաստատված Ինտերնետ կառավարման հիմնական սկզբունքների հիման վրա և նույն արձանագրային որոշմամբ ստեղծված «Հայաստանի Հանրապետության ինտերնետ կառավարման համաժողով» միջգերատեսչական խմբի կողմից կազմակերպվող քննարկումների արդյունքում ձևավորված ոլորտի զարգացման քաղաքականությանն ուղղված միջոցառումների ծրագիր:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս ինտերնետ կառավարման ոլորտում բացակայում է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի օգոստոսի 14-ի N 34 արձանագրային որոշմամբ հաստատված Ինտերնետ կառավարման հիմնական սկզբունքների հիման վրա մշակված զարգացման միասնական պետական քաղաքականությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ներկայացված արձանագրային որոշման նախագծի ընդունմամբ կսահմանվի ՀՀ կառավարության 2014 թվականի օգոստոսի 14-ի N 34 արձանագրային որոշմամբ հաստատված Ինտերնետ կառավարման հիմնական սկզբունքների հիման վրա մշակված միջոցառումների ծրագիր, որում կներառվեն ինտերնետ կառավարման ոլորտի զարգացման հստակ միջոցառումներ: **2. Կարգավորման առարկան** Արձանագրային որոշման նախագծով կարգավորվելու են ՀՀ կառավարության 2014 թվականի օգոստոսի 14-ի N 34 արձանագրային որոշմամբ հաստատված Ինտերնետ կառավարման հիմնական սկզբունքներով ամրագրված մոտեցումները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Արձանագրային որոշման նախագծի ընդունմամբ կձևավորվի Ինտերնետի զարգացման միջոցառումների ծրագիր, որում ներառված միջոցառումների իրականացումը կնպաստի Հայաստանի Հանրապետությունում ինտերնետի զարգացմանը:
10.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2005 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 28-Ի N 2388-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունում օրըստօրե մեծանում է սեղմված բնական գազով կամ հեղուկացված նավթային գազով շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների թիվը: Դա արդեն իսկ գերազանցում է հանրապետությունում շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների ընդհանուր թվի 50 տոկոսը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի սեպտեմբերի 28-ի N 2388-Ն որոշմամբ հաստատված տեխնիկական կանոնակարգը. իր ներկա բովանդակությամբ չի ապահովում գազավառելիքային սնման համակարգերով լրակազմված ավտոտրանսպորտային միջոցների լիակատար անվտանգությունը, բացի դրանից, «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն ներկայումս գործողությունների կարգ սահմանող իրավական ակտը չի կարող համարվել տեխնիկական կանոնակարգ, ինչի հետևանքով առաջարկվում է ՀՀ կառավարության նոր որոշմամբ լրացնել առկա բացերը, գործող կարգը համապատասխանեցնել անվտանգության ներկա պահանջներին: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Մինչև օրս Հայաստանի Հանրապետությունում սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումներ տեղադրելու համար չի պահանջվում ո՛չ հավատարմագրում և ո՛չ էլ նույնիսկ համապատասխանության հավաստագիր, ինչը հնարավորություն է տալիս այդ գործունեությամբ զբաղվելու նաև անհրաժեշտ մասնագիտական հմտություններ չունեցող անհատ ձեռներեցների, ովքեր շատ հաճախ չեն պահպանում անվտանգության ապահովման համար պարտադիր սահմանափակումները: Ներկայացված որոշման

	նախագծի նպատակն է գործող կարգում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու միջոցով կանոնակարգել ոլորտը՝ թույլ չտալով վտանգել գազավառելիքային սնման համակարգերով կահավորված ավտոտրանսպորտային միջոցները շահագործողների կյանքը և առողջությունը, բացառել երթևեկության մնացած մասնակիցների անվտանգության սպառնալիքները, բացի դրանից, «Տեխնիկական կանոնակարգման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն ներկայումս գործողությունների կարգ սահմանող իրավական ակտը չի կարող համարվել տեխնիկական կանոնակարգ, որը հիմք է նաև որոշման անվանումը փոփոխելու համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայաստանի Հանրապետությունում սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման, բալոնների պարբերական վկայագրման և գազաբալոնային ավտոտրանսպորտային միջոցների գազավառելիքային սնման համակարգերի ճնշափորձարկումն իրականացվում է տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից, որոնց մեծամասնությունը չունի համապատասխան սերտիֆիկատ, ուստի, անվտանգության անկման ռիսկերի հնարավորինս նվազեցման և տրանսպորտային անվտանգության ապահովման տեսանկյունից պահանջ է առաջացել կանոնակարգելու ոլորտը: **2. Կարգավորման առարկան** Հայաստանի Հանրապետությունում սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման, բալոնների պարբերական վկայագրման և գազաբալոնային ավտոտրանսպորտային միջոցների գազավառելիքային սնման համակարգերի հերմետիկության ստուգման գործընթացների կարգավորում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հայաստանի Հանրապետությունում սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով շահագործվող ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման, բալոնների պարբերական վկայագրման և գազաբալոնային ավտոտրանսպորտային միջոցների գազավառելիքային սնման համակարգերի հերմետիկության ստուգման գործընթացների կարգավորում ու գազաբալոնային ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկայի անվտանգության ապահովում: Այդ աշխատանքները կատարելու համար տնտեսավարող սուբյեկտները սահմանված կարգով պետք է ունենան համապատասխան արտադրական բազա և անհրաժեշտ տեխնոլոգիական սարքավորումներ, համապատասխան որակավորում ունեցող բանվորական և ինժեներատեխնիկական անձնակազմ, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տրված համապատասխանության սերտիֆիկատ:
11.	**«ԵՐԿԱԹՈՒՂՈՒ ԱՌԱՎԵԼ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԳՈՏԻՆԵՐՈՒՄ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱՅՄԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ, ԱՅԴ ԳՈՏԻՆԵՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ, ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐՈՎ ԵՐԹԵՎԵԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ԳԾԵՐԻ ԱՆՑՄԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտերի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն որոշման նպատակն է «Երկաթուղային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդված 2-րդ կետի պահանջների ապահովումը, այն է՝ սահմանել առավել վտանգավոր գոտիներում օբյեկտների տեղակայման և քաղաքացիների գտնվելու կանոնները, այդ գոտիներում աշխատանքների իրականացումը, երկաթուղային գծերով երթևեկության և երկաթուղային գծերի անցման կանոնները:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Ներկայումս որևիցե իրավական ակտով կարգավորված չեն երկաթուղու առավել վտանգավոր գոտիներում օբյեկտների տեղակայման և քաղաքացիների գտնվելու կանոնները, այդ գոտիներում աշխատանքների իրականացումը, երկաթուղային գծերով երթևեկության և երկաթուղային գծերի անցման կանոնները: Իրավական ակտի բացակայությունը բացասաբար է անդրադառնում երկաթուղու շարժակազմի անվտանգ երթևեկության ու երկաթուղու անվտանգ գործունեության վրա: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տրանսպորտի և կապի նախարարությունը, ելնելով «Երկաթուղային տրանսպորտի մասին» ՀՀ օրենքի 25-րդ հոդվածի 2-րդ կետի պահանջներից, առկա խնդրի լուծման համար առաջարկում է մշակել Հայաստանի «Առավել վտանգավոր գոտիներում օբյեկտների տեղակայման և քաղաքացիների գտնվելու կանոնները, այդ գոտիներում աշխատանքների իրականացումը, երկաթուղային գծերով երթևեկության և երկաթուղային գծերի անցման կանոնները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն որոշման կարգավորման առարկան հաստատելն է երկաթուղու առավել վտանգավոր գոտիներում օբյեկտների տեղակայման և քաղաքացիների գտնվելու կանոնները, այդ գոտիներում աշխատանքների իրականացումը, երկաթուղային գծերով երթևեկության և երկաթուղային գծերի անցման կանոնները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Սույն որոշման ընդունման արդյունքում կնվազեն երկաթուղու շարժակազմի անվտանգ երթևեկության ու երկաթուղու անվտանգ գործունեության ռիսկերը:
12.	**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2008 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 11-Ի N 1025-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհները հաղորդակցուղիներով, ավտոմոբիլային ճանապարհներով, երկաթուղագծերով հատման, օտարման շերտում և (կամ) պաշտպանական գոտում դրանց տեղադրման և վերատեղադրման համաձայնեցման կարգի հստակեցում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհները հաղորդակցուղիներով, ավտոմոբիլային ճանապարհներով, երկաթուղագծերով հատման, օտարման շերտում և (կամ) պաշտպանական գոտում դրանց տեղադրման ու վերատեղադրման համաձայնեցման համար ներկա վիճակում պահանջվում է շուրջ 15 օր, որը հաճախ խանգարում է իրականացվող աշխատանքների՝ ժամանակին կատարմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Որոշման նախագծով կառաջարկվի ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհները հաղորդակցուղիներով, ավտոմոբիլային ճանապարհներով, երկաթուղագծերով հատման, օտարման շերտում և (կամ) պաշտպանական գոտում դրանց տեղադրման ու վերատեղադրման համաձայնեցման աշխատանքների կատարման ավելի կարճ ժամանակահատված:

	2. Կարգավորման առարկան Ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհները հաղորդակցուղիներով, ավտոմոբիլային ճանապարհներով, երկաթուղագծերով հատման, օտարման շերտում և (կամ) պաշտպանական գոտում դրանց տեղադրման ու վերատեղադրման համաձայնեցման կարգի հստակեցում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային ճանապարհները հաղորդակցուղիներով, ավտոմոբիլային ճանապարհներով, երկաթուղագծերով հատման, օտարման շերտում և (կամ) պաշտպանական գոտում դրանց տեղադրման ու վերատեղադրման համաձայնեցման կարգի հստակեցում:
13.	**«ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ «ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՎՃԱՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** 1.1. Ճանապարհների վերականգնման և պահպանման նպատակով ՀՀ պետական բյուջեի եկամուտների և այլ մուտքերի ավելացում: **1.2. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս 20 տոննայից պակաս բեռնատարողություն ունեցող բեռնատար մեքենաները չեն վճարում ճանապարհային վճար, սակայն դրանց ծավալի մեծացման պատճառով աճել է նաև ճանապարհի ամորտիզացիայի ինտենսիվությունը: **1.3. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է նվազեցնել ճանապարհներից անվճար օգտվող բեռնատար տրանսպորտային միջոցների՝ սահմանված առավելագույն բեռնատարողությունը: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ պետական բյուջեի լրացուցիչ եկամուտների ստացումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջոցներ կստեղծվեն բեռնատար տրանսպորտային միջոցներով երթևեկելու արդյունքում ավտոմոբիլային ճանապարհների մաշվածությունը վերականգնելու համար:
	Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարություն
14.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻՆ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆԵՐՈՎ ԱԶՈՏԱԿԱՆ, ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ԵՎ ԿԱԼԻՈՒՄԱԿԱՆ ՊԱՐԱՐՏԱՆՅՈՒԹԵՐԻ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է գյուղատնտեսության մեջ օգտագործվող կարևորագույն ռեսուրսների, մասնավորապես, հանքային պարարտանյութերի՝ մատչելի գներով մատակարարման ծրագրի շարունակմամբ: Իրավական ակտով կսահմանվեն ազոտական, ֆոսֆորական և կալիումական պարարտանյութերի՝ Հայաստանի Հանրապետության մարզերի մատակարարման չափաքանակները և այլ պայմաններ:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Նման ուղղվածության ծրագիր իրականացվել է նաև 2014 թվականին, սակայն 2015 թվականին ծրագրի շարունակման համար անհրաժեշտ է սահմանել մատակարարվող ռեսուրսների ծավալները՝ ըստ մարզերի և առանձին տնտեսավարողների (ընկերություններ, կազմակերպություններ), պահանջվող ֆինանսական ռեսուրսները, գները և այլն: Վերջինիս համար անհրաժեշտ է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ ընդունել համապատասխան ծրագիր: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 2015 թվականին ծրագրի շարունակման համար անհրաժեշտ է, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության մարզերի և առանձին տնտեսավարողների հայտերը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ընդունել Հայաստանի Հանրապետության հողօգտագործողներին 2015 թվականի գյուղատնտեսական աշխատանքների համար մատչելի գներով ազոտական, ֆոսֆորական և կալիումական պարարտանյութերի ձեռքբերման նպատակով պետական աջակցության ծրագիրը: **2. Կարգավորման առարկան** 2015 թվականին Հայաստանի Հանրապետության մարզերի և գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսավարողների հայտերի հիման վրա ազոտական, ֆոսֆորական, կալիումական պարարտանյութերի՝ մատչելի գներով մատակարարման գործընթացի կանոնակարգումն է: **2. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվում են հետևյալ արդյունքները՝ 1) գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսավարողների համար պայմաններ կստեղծվեն՝ գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակության ագրոտեխնիկական պահանջների կատարման համար. 2) կբարձրանան գյուղատնտեսական մշակաբույսերի բերքատվությունը և արտադրության արդյունավետությունը, կավելանան արտադրության ծավալները. 3) կբարձրանա բուսաբուծական մթերքների մրցունակությունը և ինքնաբավության մակարդակը. 4) պայմաններ կստեղծվեն հողային ռեսուրսների նպատակային օգտագործման մակարդակի բարձրացման համար:
15.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻՆ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆԵՐՈՎ ԴԻԶԵԼԱՅԻՆ ՎԱՌԵԼԱՆՅՈՒԹԻ ՁԵՌՔԲԵՐՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է գյուղատնտեսության մեջ օգտագործվող կարևորագույն ռեսուրսների, մասնավորապես, դիզելային վառելանյութի՝ մատչելի գներով մատակարարման ծրագրի շարունակմամբ: Իրավական ակտով կսահմանվեն դիզելային վառելանյութի՝ Հայաստանի Հանրապետության մարզերի մատակարարման չափաքանակները և այլ պայմաններ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Նման ուղղվածության ծրագիր իրականացվել է նաև 2014 թվականին, սակայն 2015 թվականին ծրագրի շարունակման համար անհրաժեշտ է սահմանել մատակարարվող ռեսուրսի ծավալները՝ ըստ մարզերի և առանձին տնտեսավարողների (ընկերություններ, կազմակերպություններ), պահանջվող ֆինանսական ռեսուրսները, գները և այլն: Վերջինիս համար անհրաժեշտ է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ ընդունել համապատասխան ծրագիր:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները 2015 թվականին ծրագրի շարունակման համար անհրաժեշտ է, հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության մարզերի և առանձին տնտեսավարողների հայտերը, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից ընդունել Հայաստանի Հանրապետության հողօգտագործողներին 2015 թվականի գյուղատնտեսական աշխատանքների համար մատչելի գներով դիզելային վառելանյութի ձեռքբերման նպատակով պետական աջակցության ծրագիրը: **2. Կարգավորման առարկան** 2015 թվականին Հայաստանի Հանրապետության մարզերի և գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսավարողների հայտերի հիման վրա դիզելային վառելանյութի՝ մատչելի գներով մատակարարման գործընթացի կանոնակարգումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվում են հետևյալ արդյունքները՝ 1) գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսավարողների համար պայմաններ կստեղծվեն՝ գյուղատնտեսական աշխատանքներն ագրոտեխնիկական ժամկետներում կատարելու համար. 2) կբարձրանա գյուղատնտեսական հողերի նպատակային օգտագործման մակարդակը. 3) կբարձրանա գյուղատնտեսական մթերքների մրցունակությունը, և կավելանան տնտեսավարողների եկամուտները. 4) պայմաններ կստեղծվեն գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության ծավալների ավելացման և ինքնաբավության մակարդակի բարձրացման համար:
16.	**«ՊԵՍՏԻՑԻԴՆԵՐԻ ԵՎ ԱԳՐՈՔԻՄԻԿԱՏՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ԵՎ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2005 ԹՎԱԿԱՆԻ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 3-Ի N 1899-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների արտադրությանը և շրջանառությանը ներկայացվող պահանջները սահմանելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 3-ի N 1899-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը պայմանավորված է «Բուսասանիտարիայի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետի պահանջի կատարմամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկա դրությամբ կարգավորված չեն պեստիցիդների և ագրոքիմիկատների շրջանառության բոլոր փուլերում ինչպես անվտանգությանը, այնպես էլ՝ որակին ներկայացվող պահանջները, գործում է միայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 3-ի N 1899-Ն որոշումը, որով սահմանված է պեստիցիդների վաճառքի առանձնահատկությունները, իսկ վաճառքը շրջանառության ընդամենը մեկ փուլ է: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է սահմանել Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառվող պեստիցիդներին և ագրոքիմիկատներին ներկայացվող պահանջները, որում կներառվեն նաև դրանց վաճառքի հետ կապված առանձնահատկությունները: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունմամբ կսահմանվեն Հայաստանի Հանրապետությունում շրջանառվող պեստիցիդներին և ագրոքիմիկատներին ներկայացվող պահանջները:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Իրավական ակտի ընդունման դեպքում հստակ տարանջատում կդրվի պեստիցիդների ու ագրոքիմիկատների որակական և անվտանգության ցուցանիշների միջև, սպառողը հնարավորություն կունենա ընտրություն կատարելու տարբեր որակի ապրանքների միջև, հանրապետությունում կշրջանառվեն անվտանգ պեստիցիդներ և ագրոքիմիկատներ, բարձր թունունակություն ունեցող պեստիցիդների շրջանառությանը կներկայացվեն հատուկ պայմաններ, որն իր հերթին կդիտվի որպես անվտանգության երաշխիք:
17.	**«ՀԱՏԱՏԵՂԵՐԻ ՀԱՏԿԱՑՄԱՆ ԵՎ ՏԵՂԱԶՆՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հատատեղերի հատկացման և տեղազննման կարգը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման ընդունմամբ կկանոնակարգվեն հատատեղերի հատկացման և տեղազննման գործընթացները, հնարավորինս կնվազեն տարածքների ընտրության գործում անճշտությունները: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս հատատեղերը հատկացվում են՝ հիմք ընդունելով անտառակառավարման պլանները և պետական կառավարման լիազորված մարմնի ղեկավարի հրամանները: Սակայն, անտառակառավարման պլանով սահմանված տարածքների նախապես ընտրության, տեղազննման, ուսումնասիրման, հատման տեսակների ընտրության և այլ աշխատանքներ իրականացվում են չկանոնակարգված կերպով, աշխատանքային փորձի հիման վրա: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առկա խնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ է կանոնակարգել ոլորտի օրենսդրական դաշտը, որին էլ նպատակաուղղված է առաջարկվող նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկա են հատատեղերի հատկացման և տեղազննման աշխատանքների իրականացման գործընթացները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունումը հնարավորություն կընձեռի խուսափելու կամ հնարավորինս նվազագույնի հասցնելու հատատեղերի հատկացման գործում տեղ գտած անճշտությունները:
18.	**«ԿԱԹԻ ԵՎ ԿԱԹՆԱՄԹԵՐՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման նպատակը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության Եվրասիական տնտեսական միությանն անդամակցելու և այդ կառույցի ագրոպարենային ոլորտի տեխնիկական կանոնակարգերի տեղայնացման հանգամանքով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում գործում ՀՀ կառավարության 2006 թվականի դեկտեմբերի 21-ի N 1925-Ն որոշմամբ հաստատված՝ կաթին, կաթնամթերքին և դրանց արտադրությանը ներկայացվող պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը: Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի Հանրապետությանն անդամակցելու դեպքում կպահանջվի կաթի և կաթնամթերքի վերահսկողության ընդունված միասնական համակարգի ներառում ու կիրարկում՝ մաքսային տարածքում ընդունված կանոններին և պահանջներին համապատասխան:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Կաթի և կաթնամթերքի անվտանգության հսկողության միասնական ընթացակարգը Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելու նպատակով պահանջվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանել նշված ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն կաթի և կաթնամթերքի անվտանգության բնագավառում վերահսկողության իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, դեպքերը և ընթացակարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունմամբ կսահմանվեն կաթի և կաթնամթերքի որակին և անվտանգությանը ներկայացվող պարտադիր պահանջները, կբացառվեն Եվրասիական տնտեսական միության անդամ երկրներ արտադրանքի արտահանման խոչընդոտները, կավելանան արտադրության և արտահանման ծավալները:
19.	**«ՁԵԹԻ ԵՎ ՃԱՐՊԻ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման նպատակը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության՝ Եվրասիական տնտեսական միությանն անդամակցելու և այդ կառույցի ագրոպարենային ոլորտի տեխնիկական կանոնակարգերի տեղայնացման հանգամանքով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս հանրապետությունում ձեթի և ճարպի արտադրանքի անվտանգության վերահսկողության բնագավառը կանոնակարգված չէ որևիցե իրավական փաստաթղթով: Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցելու դեպքում կպահանջվի ձեթի և ճարպի արտադրանքի վերահսկողության ընդունված միասնական համակարգի ներառում և կիրարկում՝ մաքսային տարածքում ընդունված կանոններին և պահանջներին համապատասխան: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ձեթի և ճարպի արտադրանքի անվտանգության հսկողության միասնական ընթացակարգը Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելու նպատակով պահանջվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանել նշված ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն ձեթի և ճարպի արտադրանքի անվտանգության բնագավառում վերահսկողության իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, դեպքերը և ընթացակարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունմամբ կսահմանվեն ձեթի և ճարպի որակին և անվտանգությանը ներկայացվող պարտադիր պահանջները, կբացառվեն Եվրասիական տնտեսական միության անդամ երկրներից արտադրանքի ներմուծման խոչընդոտները:
20.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 29-Ի N 993-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հունիսի 29-ի

	N 993-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը պայմանավորված է նոր ընդունված «Անասնաբուժության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 24-րդ կետով, հանրապետությունում սպանդանոցների ցանցի ստեղծման անհրաժեշտությամբ և գործող սպանդի գործընթացի կազմակերպման և իրականացման պահանջները միջազգային փորձին համապատասխանեցնելու խնդրով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս կենդանիների սպանդի ճնշող մեծամասնությունը կատարվում է բակային պայմաններում: Հանրապետությունում սպանդանոցային պայմաններում կենդանիների սպանդի կազմակերպման, սպանդանոցների ստեղծման և շահագործման ծրագրի իրականացման պահանջից ելնելով՝ անհրաժեշտ է վերանայել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հունիսի 29-ի «Սպանդանոցներում գյուղատնտեսական կենդանիների սպանդի կազմակերպման կարգը սահմանելու մասին» N 993-Ն որոշումը, որը 2006 թվականից ի վեր փաստացի չի գործել: Սպանդանոցների գործարկման դեպքում կպահանջվի սպանդի գործընթացը կազմակերպել գործող միջազգային ստանդարտներին համապատասխան, ինչն իր հերթին կախված է այդ ստանդարտների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ տեղայնացումից: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի հունիսի 29-ի «Սպանդանոցներում գյուղատնտեսական կենդանիների սպանդի կազմակերպման կարգը սահմանելու մասին» N 993-Ն որոշումը վերանայել և որոշմամբ սահմանել սպանդի կազմակերպմանը և իրականացմանը ներկայացվող միջազգային պահանջները, որոնք գործող որոշմամբ սահմանված չեն: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունմամբ կսահմանվեն Հայաստանի Հանրապետությունում սպանդի գործընթացի կազմակերպման և իրականացման պահանջները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունման դեպքում կստեղծվեն օրենսդրական նախադրյալներ՝ սպանդի գործընթացը հանրապետությունում կանոնակարգված ու միասնական ձևով կազմակերպելու և իրականացնելու համար, ինչը հնարավորինս կնվազեցնի չվերահսկվող և բազմաթիվ ռիսկեր առաջացնող բակային մորթը, հնարավորություն կտա ապահովելու բնակչության կողմից սպառվող մսի և մսամթերքի պատշաճ անվտանգությունը, մսի և մսամթերքի իրացման շուկայի հսկողությունն ու հետագծելիությունը և նվազագույնի կհասցնի կենդանիների և մարդկանց հիվանդությունների տարածման ու դրանց հսկողության ռիսկերը:
21.	**«ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Անասնաբուժական վերահսկողության իրականացման միասնական ընթացակարգը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Անասնաբուժության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետի

	պահանջով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Եվրասիական տնտեսական միության տարածքում գործում է անասնաբուժական պետական հսկողության իրականացման միասնական ընթացակարգ, որը Հայաստանի Հանրապետությունում չկա և չի գործում: Մաքսային միասնական տարածքում Հայաստանի Հանրապետության ներգրավման դեպքում պահանջվում է անասնաբուժական պետական վերահսկողության ընդունված և միասնական համակարգի ներառում ու կիրարկում՝ մաքսային տարածքում ընդունված կանոններին և պահանջներին համապատասխան: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Անասնաբուժական պետական հսկողության միասնական ընթացակարգը Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելու համար պահանջվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանել այդ ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն անասնաբուժության բնագավառում պետական վերահսկողության իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, դեպքերը և ընթացակարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունումը թույլ կտա մաքսային միասնական տարածքում Հայաստանի Հանրապետության անասնաբուժության ոլորտի ինտեգրումը, այդ ոլորտում միասնական պետական հսկողության կազմակերպումը և իրականացումը, ինչը կնպաստի անասնաբուժական պետական հսկողության ենթակա ապրանքների շրջանառությանը մաքսային միասնական տարածքում և կնպաստի ապրանքաշրջանառության ծավալների ավելացմանն ու անասնաբուժասանիտարական անվտանգության միևնույն մակարդակի ապահովմանը:
22.	**«ՄՐԳԱՅԻՆ ԵՎ ԲԱՆՋԱՐԵՂԵՆԱՅԻՆ ՀՅՈՒԹԵՐԻ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման նպատակը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության՝ Եվրասիական տնտեսական միությանն անդամակցելու և այդ կառույցի ագրոպարենային ոլորտի տեխնիկական կանոնակարգերի տեղայնացման հանգամանքով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի հունիսի 26-ի N 744-Ն որոշմամբ հաստատված՝ հյութերին և հյութամթերքին ներկայացվող պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը: Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցելու դեպքում կպահանջվի մրգային և բանջարեղենային հյութերի վերահսկողության ընդունված միասնական համակարգի ներառում և կիրարկում՝ մաքսային տարածքում ընդունված կանոններին և պահանջներին համապատասխան: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մրգային և բանջարեղենային հյութերի անվտանգության հսկողության միասնական ընթացակարգը Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելու նպատակով պահանջվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանել նշված ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն մրգային և բանջարեղենային հյութերի անվտանգության բնագավառում վերահսկողության իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, դեպքերը և ընթացակարգը:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Նախագծի ընդունմամբ կսահմանվեն մրգային և բանջարեղենային հյութերի որակին և անվտանգությանը ներկայացվող պարտադիր պահանջները, կբացառվեն Եվրասիական տնտեսական միության անդամ երկրներ արտադրանքի արտահանման խոչընդոտները, կավելանան արտադրության և արտահանման ծավալները:
23.	**«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԿՈՈՊԵՐԱՏԻՎՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունը դեռևս չունի կոոպերատիվների վերաբերյալ մեկ ամբողջական, համապարփակ օրենք, ինչպես ընդունված է շատ երկրներում: Կոոպերատիվների ոլորտը, հիմնականում, կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով: Օրենսգիրքը, սակայն, չի կարգավորում գյուղատնտեսական կոոպերատիվների հետ կապված մի շարք հարաբերություններ: Այն, մասնավորապես, վերաբերում է գյուղատնտեսական կոոպերատիվների հիմնական հասկացությունների իրավական հստակեցմանը, կոոպերատիվների միջազգային դաշինքի սկզբունքներին, կոոպերատիվների տեսակներին, կոոպերատիվների միությունների առանձնահատկություններին, կոոպերատիվի շահույթի և ավելցուկի գոյացմանն ու դրանց բաշխման հարաբերություններին, կոոպերատիվների աուդիտին, պետություն-կոոպերատիվ հարաբերություններին և այլն: Հետևաբար, առաջարկվող օրենքի մշակումը և ընդունումը հիմք կծառայի գյուղատնտեսության բնագավառում կոոպերատիվների հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրության կատարելագործմանը: Գյուղատնտեսությունը, լինելով հանրապետության տնտեսության առանցքային ոլորտներից մեկը, մյուս ոլորտների համեմատ օժտված է յուրահատուկ առանձնահատկություններով: Ուստի, նպատակահարմար է, որ գյուղատնտեսական կոոպերատիվների հարաբերությունները կարգավորվեն առանձին օրենսդրական փաստաթղթով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Վերջին տարիներին գյուղատնտեսության բնագավառում գրանցված որոշակի դրական տեղաշարժերի հետ մեկտեղ ոլորտում բնատնտեսական ներուժի օգտագործման մակարդակը դեռևս բավական ցածր է, որի հիմնական պատճառներից մեկը հանրապետության գյուղացիական տնտեսությունների փոքր չափերն են և տնտեսությունների համատեղ գործունեության ձեռնարկումների դանդաղ ընթացքը: Ուստի, անհրաժեշտություն է առաջանում տարբեր լծակներով և մեխանիզմներով խթանել փոքր հողակտորների համատեղ օգտագործման, կոոպերացիայի կազմակերպման միջոցառումների իրականացումը, որը բխում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հավանության արժանացած Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրից և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի նոյեմբերի 4-ի N 1476-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության գյուղի և գյուղատնտեսության 2010-2020 թվականների կայուն զարգացման ռազմավարությունից, ինչպես նաև այլ իրավական ակտերի դրույթներից: Կոոպերատիվների ոլորտը հիմնականում կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով, որի 117-121-րդ հոդվածներն ամբողջությամբ վերաբերում են կոոպերատիվներին: Կոոպերատիվներին առնչվող Հայաստանի Հանրապետության օրենքները, ընդհանուր առմամբ, չեն համապատասխանում նաև Աշխատանքի միջազգային կազմակերպության (Հայաստանն անդամակցում է 1992 թվականից) 2002 թվականին ընդունված՝ «Կոոպերատիվներին աջակցություն» թիվ 193 առաջարկությանը և Կոոպերատիվների

	միջազգային դաշնության սահմանած դրույթներին: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հանրապետության տնտեսության ազատականացման, հողի, անասնագլխաքանակի, գյուղատնտեսական տեխնիկայի և արտադրության այլ միջոցների մասնավորեցման (սեփականաշնորհման) արդյունքում ձևավորվել և ներկայումս գործում է 340 հազար գյուղացիական տնտեսություն, դրանց բաժին են ընկնում 1.4 հա գյուղատնտեսական հողատեսքեր: Գյուղացիական տնտեսությունների փոքր չափերն ու ռեսուրսային ներուժի ոչ լիարժեք օգտագործումը, հողաբաժինների կտրտվածությունն ու փոքրությունը, հողի շուկայի դեռևս դանդաղ ձևավորումը, գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության և իրացման հետ կապված դժվարությունները հնարավորություն չեն տալիս վարելու արդյունավետ գյուղատնտեսություն: Ստեղծված իրավիճակում կարևորվում և պահանջվում է ագրարային ոլորտում կիրառվող տնտեսավարման ձևերի կատարելագործում, կոոպերացիայի զարգացման գործում համակարգված պետական քաղաքականության իրականացում, որը պահանջում է տվյալ ոլորտը կարգավորող համապարփակ օրենսդրական փաստաթղթի առկայություն: **2. Կարգավորման առարկան** Ներկայացվող իրավական ակտը կկարգավորի գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ստեղծման, անդամակցության, գործունեության իրականացման, կառավարման, գործունեության դադարման, վերակազմակերպման, լուծարման հետ կապված հարաբերությունները և կսահմանի դրանց մասնակիցների իրավունքները, պարտականություններն ու պատասխանատվությունը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջոցառման իրականացման դեպքում ակնկալվում են հետևյալ արդյունքները՝ 1) կբարելավվեն գյուղատնտեսության կոոպերացիայի զարգացման օրենսդրական հիմքերը. 2) կհստակեցվեն գյուղատնտեսական կոոպերացիայի զարգացման բնագավառում պետական քաղաքականության հիմնական ուղղությունները. 3) կխթանվի գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ձևավորումը. 4) գյուղացիական տնտեսությունների արտադրական, մատակարարման, իրացման և այլ խնդիրների համատեղ լուծման, արտադրանքի որակի բարձրացման և աշխատանքի ժամանակին կազմակերպման արդյունքում կբարձրանա ինչպես գյուղացիական տնտեսությունների գործունեության արդյունավետությունը, այնպես էլ՝ ոլորտում տնտեսավարողների մրցունակությունը. 5) կբարձրանա երկրի պարենային անվտանգության մակարդակը. 6) կոոպերատիվների գործունեությունը կնպաստի գյուղական համայնքների զարգացմանը:
24.	**«ՀԱՅԱՀԱՏԻԿԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման նպատակը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության՝ Եվրասիական տնտեսական միությանն անդամակցելու և այդ կառույցի ագրոպարենային ոլորտի տեխնիկական կանոնակարգերի տեղայնացման հանգամանքով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է ՀՀ կառավարության 2007 թվականի հունվարի 11-ի N 22-Ն որոշմամբ հաստատված՝ հացահատիկին, դրա արտադրմանը, պահմանը, վերամշակմանը և օգտահանմանը ներկայացվող պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը:

	Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցելու դեպքում կպահանջվի հացահատիկի արտադրության վերահսկողության ընդունված միասնական համակարգի ներառում և կիրարկում՝ մաքսային տարածքում ընդունված կանոններին և պահանջներին համապատասխան: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հացահատիկի անվտանգության հսկողության միասնական ընթացակարգը Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելու նպատակով պահանջվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանել նշված ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն հացահատիկի անվտանգության բնագավառում վերահսկողության իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, դեպքերը և ընթացակարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունմամբ կսահմանվեն հացահատիկի որակին և անվտանգությանը ներկայացվող պարտադիր պահանջները, կբացառվեն Եվրասիական տնտեսական միության անդամ երկրներ արտադրանքի արտահանման խոչընդոտները, կավելանան արտադրության և արտահանման ծավալները:
25.	**«ՄՍԻ ԵՎ ՄՍԱՄԹԵՐՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **4. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման նպատակը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետության՝ Եվրասիական տնտեսական միությանն անդամակցելու և այդ կառույցի ագրոպարենային ոլորտի տեխնիկական կանոնակարգերի տեղայնացման հանգամանքով: **4.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հոկտեմբերի 19-ի N 1560-Ն որոշմամբ հաստատված՝ մսի և մսամթերքի տեխնիկական կանոնակարգը: Եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի Հանրապետության անդամակցելու դեպքում կպահանջվի մսի և մսամթերքի վերահսկողության ընդունված միասնական համակարգի ներառում և կիրարկում՝ մաքսային տարածքում ընդունված կանոններին և պահանջներին համապատասխան: **4.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մսի և մսամթերքի անվտանգության հսկողության միասնական ընթացակարգը Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելու նպատակով պահանջվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանել նշված ընթացակարգը: **5. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն մսի և մսամթերքի անվտանգության բնագավառում վերահսկողության իրականացմանը ներկայացվող պահանջները, դեպքերը և ընթացակարգը: **6. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունմամբ կսահմանվեն մսի և մսամթերքի որակին և անվտանգությանը ներկայացվող պարտադիր պահանջները, կբացառվեն Եվրասիական տնտեսական միության անդամ երկրներ արտադրանքի արտահանման խոչընդոտները, կավելանան արտադրության և արտահանման ծավալները:
26.	**«ԿԵՐԻ ՇՂԹԱՅԻ ՕՊԵՐԱՏՈՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

	1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը) «Կերի շղթայի օպերատորի գործունեության վերաբերյալ եզրակացություն տալու կարգը սահմանելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Կերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 10-րդ կետի պահանջով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Համաձայն «Կերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի՝ կերի շղթայում գործունեություն իրականացնող օպերատորները պետք է աշխատեն պետական վերահսկող մարմնի կողմից տրված գործունեության վերաբերյալ եզրակացության հիման վրա: Կերի ոլորտում տիրող իրավիճակի ուսումնասիրությունը և հսկողության արդյունքները ցույց են տալիս, որ արտադրողներն իրենց գործունեությունը կազմակերպելիս և իրականացնելիս չեն ապահովում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ արտադրությանը ներկայացվող պահանջների կատարումն ու պահպանումը: Մասնավորապես, արտադրական գործունեությունը կազմակերպելու և իրականացնելու համար չի ապահովվում հիգիենային և անվտանգությանն առնչվող պահանջների կատարումը, ինչը պայմանավորում է վտանգավոր արտադրանքի թողարկումն ու իրացումը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Կերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո փաստացի գործող, ինչպես նաև հետագայում գործունեություն իրականացնելու ցանկություն ունեցող կերի շղթայի օպերատորներին գործունեության համապատասխանության վերաբերյալ եզրակացություն տալու համար վերահսկողություն իրականացնող լիազոր մարմինը կուսումնասիրի տվյալ արտադրողի կողմից արտադրությանը ներկայացվող պահանջների կատարումը: Հայտնաբերված անհամապատասխանությունների դեպքում կտրվեն անհրաժեշտ ցուցումներ և առաջադրանքներ՝ դրանց կատարման համար սահմանելով ժամկետներ, ինչի արդյունքում կապահովվի տվյալ գործունեության համապատասխանությունը Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կսահմանվեն կեր արտադրող օպերատորներին գործունեության վերաբերյալ եզրակացություն տալու կարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կերի շղթայի օպերատորներին գործունեության վերաբերյալ եզրակացություն տալը, դրան զուգակցող խորհրդատվական և ուղղորդող աշխատանքները, ցուցումները կապահովեն գործունեության կազմակերպումն ու իրականացումը՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան, որի արդյունքում կերաշխավորվի արտադրվող և շրջանառվող կերի անվտանգությունը:
Հայաստանի Հանրապետության էկոնոմիկայի նախարարություն	
27.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՎԻԱՑԻԱՅԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի N 1022-Ն որոշման 3.1-ին կետով սահմանված հանձնարարականից:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները 2013 թվականի հոկտեմբերի 23-ին ՀՀ կառավարության N 1248-Ա որոշմամբ հաստատվեցին Հայաստանի Հանրապետությունում մրցունակ և կայուն ավիափոխադրումների ծառայությունների մատուցման ծրագիրը և ծրագրի իրականացման միջոցառումները (ծրագիր), որով Հայաստանում քաղաքացիական ավիացիայի բնագավառում հռչակվեց բաց երկնքի քաղաքականությունը: Ծրագրի համաձայն բարեփոխումների իրագործման փաթեթն ամրագրում է մի շարք առանցքային ուղղություններով միջոցառումներ, այդ թվում՝ ոլորտը կանոնակարգող նոր ինստիտուցիոնալ կառուցվածքի ձևավորումը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Իրավական ակտով նախատեսվում է համապատասխան գործառույթները բաշխել ավիացիոն քաղաքականության, թռիչքային և ավիացիոն անվտանգության, պատահարների և միջադեպերի մասնագիտական քննության և առևտրային ավիացիոն գործունեության իրականացման հավաստագրման մասնագիտական լիազորված մարմինների միջև, ինչը կապահովի ավիացիայի ոլորտի արդյունավետ կառավարում: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտի ընդունմամբ կապահովվի ավիացիայի ոլորտում ինստիտուցիոնալ բարեփոխումների ապահովման իրավական հիմք: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծերի ընդունումը նշանակալի ներդրում կունենա ոլորտում գործառույթների հստակ տարանջատման, դրանց արդյունավետ իրականացման համար:
28.	**«ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Օրենքի նախագծի անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի սեպտեմբերի 25-ի նիստի N 40 արձանագրության 59-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստանում տեսչական համակարգի օպտիմալացման հայեցակարգին և գործողությունների համառոտ ծրագրին հավանություն տալու մասին» արձանագրային որոշումից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ստուգումներն իրականացվում են «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա, որով ստուգումների անցկացման միասնական մեխանիզմներ են սահմանվում: Միաժամանակ, տեսչական գործընթացները կարգավորող իրավական դաշտում առկա են բարեփոխումներ պահանջող որոշակի խնդիրներ: Մասնավորապես, տեսչական մարմինների գործառույթների կրկնությունների վերացումը (հստակեցումը) և տեսչական գործընթացների կարգավորման մեխանիզմների կատարելագործումը տեսչական համակարգի արդյունավետության բարձրացման կարևոր ուղղություններից են: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Օրենքի նախագիծը նախատեսում է հստակ սահմանել ստուգում իրականացնող մարմինների շրջանակը և գործառույթները՝ ստուգումների պլանավորման, անցկացման և ամփոփման ընթացքում, հստակեցնել ստուգումների կազմակերպման և իրականացման ընթացակարգերը՝ ամրապնդելով ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների համակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով նախատեսվում է կարգավորել ստուգումների անցկացման հաճախականությունը և կազմակերպումը, ստուգումների արդյունքների ամփոփումն ու դրանց հետևանքները՝ կապված տնտեսավարող սուբյեկտն այս կամ այն ռիսկային խմբում ընդգրկելու և դրա հիման վրա հետագայում այդ սուբյեկտի նկատմամբ հսկողություն իրականացնելու հետ:

	3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Օրենքի նախագծի ընդունմամբ ակնկալվում է՝ 1) ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների համակարգի ներդրում բոլոր տեսչական մարմիններում. 2) ստուգումների իրականացման պարզ, թափանցիկ և կանխատեսելի ընթացակարգեր, ինչի արդյունքում բարենպաստ պայմաններ կապահովվեն գործարար և ներդրումային միջավայրի բարելավման համար:
29.	**«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԶԲՈՍԱՇՐՋԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԵՎ ԱՌՆՉՎՈՂ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՓԱԹԵԹԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է զբոսաշրջության զարգացման նոր հայեցակարգից՝ հաշվի առնելով բնագավառին բնորոշ դինամիկ զարգացումներն ու նոր մարտահրավերները: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Զբոսաշրջային այցելությունների թվի աճի, զբոսաշրջությունից ստացված եկամտի ավելացման համար լուծում պահանջող մի շարք խնդիրներ կան՝ նոր, մրցունակ զբոսաշրջային ուղղությունների ձևավորում, գերակա զբոսաշրջային ուղղությունների ու զբոսաշրջավայրերի սահմանում, տրանսպորտային համակարգի բարելավում և մուտքի-ելքի մատչելիության բարձրացում, ենթակառուցվածքների բարելավում և արդիականացում, ծառայությունների որակի աճ ու մարդկային ռեսուրսների զարգացում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է կանոնակարգել հետևյալ հարաբերությունները՝ զբոսաշրջային ռեսուրսների գույքագրում և միասնական գրանցամատյանի վարում, հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների ու զբոսաշրջային օպերատորների, որակավորված զբոսավարների, ռեստորանների և զբոսաշրջային փոխադրամիջոցների հաշվառում, կամավորության սկզբունքով հյուրանոցային տնտեսության օբյեկտների, զբոսաշրջային օպերատորների, զբոսավարների, ուղեկցորդների, ռեստորանների ու զբոսաշրջային փոխադրամիջոցների որակավորում, զբոսաշրջիկների տեղեկատվական կենտրոնների նկատմամբ պարտադիր պահանջների և պահանջների պահպանման նկատմամբ պետական հսկողության մեխանիզմների, փոխադրամիջոցների համար հատուկ կայանատեղիների ապահովում և այլն: **2. Կարգավորման առարկան** Նախատեսվում են զբոսաշրջային արդյունաբերության կառավարման նոր մոտեցումներ, երբ առավել մեծ չափով ներգրավված կլինեն տեղական ու տարածքային կառավարման մարմինները և մասնավոր հատվածը ներկայացնող կառույցները: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծերի ընդունումը նշանակալի ներդրում կունենա զբոսաշրջային ենթակառուցվածքների զարգացման, եկամուտների լրացուցիչ աղբյուրների ձևավորման, հանրապետությունում զբաղվածության ավելացման ու աղքատության կրճատման խնդիրների լուծման գործում: Այն նաև լայն թափ կհաղորդի ընթացիկ զբոսաշրջային ծրագրերի բարեհաջող իրականացմանը և նոր ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը:

30.	«ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագրի իրականացման նպատակը Հայաստանում տեղեկատվական հասարակության և զարգացած տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (ՏՏ) ոլորտի կայացմանը, աշխարհի առաջատար ՏՀՏ-ների երկրների շարքում Հայաստանը որպես ՏՀՏ-ի ուղղվածություն ու լայն տարածում ունեցող էլեկտրոնային հասարակությամբ երկիր դասվելուն, ոլորտի արդյունավետության աճի պահպանմանը և զարգացմանը, որակյալ աշխատուժի աճի շարունակական զարգացմանը նպաստելն է: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** 1) ՏՏ-ի ոլորտում գործունեության ծավալման, ՏՏ-ի գործիքների համատարած կիրառման համար ենթակառուցվածքների թերի լինելը և Էլեկտրոնային գրագիտության անբավարար մակարդակը. 2) ՏՏ-ի արտադրանքի և ծառայությունների արտահանման շուկաների սահմանափակությունը, Հայաստանում համաշխարհային ճանաչում ունեցող ՏՏ-ի կազմակերպությունների ցածր ներկայացվածությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 1) ՏՏ-ի լուծումների և արտադրանքի նկատմամբ տեղական պահանջարկի խթանում. 2) հայկական ՏՏ-ի արտադրանքի առաջմղման, ոլորտի ապագա զարգացումների և հաջորդ սերնդի անելիքների քննարկման միջոցառումների իրականացում. 3) ոլորտում հաջողությունների հասած երկրների և համապատասխան միջազգային կառույցների հետ համագործակցության հաստատում և ընդլայնում: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ կառավարությունը, կարևորելով ՏՏ-ի արդյունաբերության զարգացումը ոչ միայն որպես առանձին ոլորտ, այլ նաև որպես տնտեսության ընդհանուր առաջընթացի, արտադրողականության բարձրացման և մրցունակությունն ապահովելու հիմնական գործոն, շեշտադրել է Հայաստանում ՏՏ-ի ոլորտի արդյունավետության շարունակական աճի ապահովումը, տնտեսության այլ բնագավառներում ոլորտի արտադրանքի և ծառայությունների կիրառումն ու երկրում տեղեկատվական հասարակության կայացումը: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում ակնկալվում է երկրում գիտելիքահենք տնտեսության ձևավորման համար իրական հնարավորությունների ստեղծում:
31.	«ԳՅՈՒՄՐՈՒ ԵՎ ՎԱՆԱՁՈՐԻ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագրի իրականացման նպատակը ՀՀ Շիրակի և Լոռու մարզերում տեղեկատվական և բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտների զարգացման համար անհրաժեշտ ժամանակակից ենթակառուցվածքների, բարենպաստ միջավայրի զարգացումն է:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները 1) ՀՀ Շիրակի և Լոռու մարզերում ՏՏ և ԲՏ ոլորտներում գործունեության ծավալման համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների թերի լինելը. 2) ՀՀ Շիրակի և Լոռու մարզերում ՏՏ և ԲՏ ոլորտների որակյալ մասնագիտական կադրերի ցածր թիվը, միջազգային ճանաչում ունեցող ՏՏ և ԲՏ ոլորտների ընկերությունների ցածր ներկայացվածությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 1) ՀՀ Շիրակի և Լոռու մարզերում ՏՏ և ԲՏ ոլորտների սկսնակ ընկերությունների և աշխատատեղերի ստեղծման համար բարենպաստ միջավայրի ապահովում. 2) ՀՀ Շիրակի և Լոռու մարզերում ՏՏ և ԲՏ ոլորտների ուսումնական և գիտահետազոտական լաբորատորիաների հիմնում և վերջիններիս կողմից ՏՏ և ԲՏ ոլորտների բարձրորակ մասնագետների պատրաստմանն ու վերապատրաստմանն ուղղված ուսումնական դասընթացների, սեմինարների և այլ միջոցառումների կազմակերպում և անցկացում. 3) Գյումրու և Վանաձորի տեխնոլոգիական կենտրոններում ՏՏ և ԲՏ ոլորտների վերազգային ընկերությունների ներգրավման համար բանակցությունների վարում: **2. Կարգավորման առարկան** Ծրագրային միջոցառումներն ուղղված են լինելու Գյումրի և Վանաձոր քաղաքներում ժամանակակից գիտելիքային և նորամուծական ենթակառուցվածքներով հագեցած տեխնոլոգիական կենտրոնների արդյունավետ գործունեության համար անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների ապահովմանը: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ակնկալվում է ՀՀ Շիրակի և Լոռու մարզերում տեխնոլոգիատար ընկերությունների ու աշխատատեղերի ստեղծման, տեղեկատվական և բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտների որակյալ մասնագիտական ներուժի պահպանման ու զարգացման, երիտասարդ տեխնոլոգիական մասնագետների պատրաստման ու վերապատրաստման խթանում:
32.	**«ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՓՈՔՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՒԹՅԱՆ ՍՈՒԲՅԵԿՏՆԵՐԻՆ» 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագրի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է «Փոքր և միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի պահանջից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՓՄՁ-ի զարգացման միտումներին զուգահեռ՝ ուսումնասիրությունների և մոնիթորինգի արդյունքում բացահայտվել են առավել կարևոր խնդիրները, մասնավորապես՝ 1) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների համար ֆինանսական միջոցների մատչելիության ցածր մակարդակը. 2) ՓՄՁ-ի սուբյեկտների կողմից թողարկվող արտադրանքի (մատուցվող ծառայությունների) առաջմղման հետ կապված խնդիրները. 3) սկսնակ գործարարների համար ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու հետ կապված գործարար հմտությունների և ֆինանսական միջոցների պակասը. 4) ՀՀ մի շարք տարածաշրջաններում ՓՄՁ-ին աջակցող ենթակառուցվածքների և մեխանիզմների բացակայությունը և (կամ) դրանց թուլությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՓՄՁ-ի զարգացման համատեքստում առկա խնդիրների հաղթահարման նպատակով

	հարկ է, որ շարունակվի համապատասխան պետական քաղաքականության իրականացումը՝ միտված երկրում գործարար միջավայրի բարելավմանը, ինչպես նաև ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին աջակցության ծրագրերի իրականացման համար տրամադրվող ֆինանսական միջոցների ծավալների ավելացմանը: **2. Կարգավորման առարկան** Ծրագրի կարգավորման առարկան պետական աջակցության հարաբերություններն են՝ ուղղված աջակցության մեխանիզմների միջոցով հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերի տնտեսական զարգացմանը և անհամամասնությունների հաղթահարմանը, զբաղվածության ապահովմանն ու ինքնազբաղվածության մակարդակի բարձրացմանը, ՓՄՁ-ի սուբյեկտներին պետական աջակցության գործիքների բազմազանեցման, նպատակայնության ու հասցեականության բարձրացմանը: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ծրագրի իրականացման արդյունքում ակնկալվում են ՓՄՁ-ի սուբյեկտների գործունեության ընդլայնում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտներում նորարարությունների և ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրման հնարավորությունների ընդլայնում, ՓՄՁ-ի սուբյեկտների թվի աճ և արդյունքում՝ նոր աշխատատեղերի ստեղծում:
33.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Բարենպաստ գործարար միջավայրը ժամանակակից աշխարհում ներդրումների ներգրավման և երկարաժամկետ տնտեսական աճի հիմնական գրավականն է: Այս առումով ՀՀ կառավարությունը հետևողական քայլեր է կատարում՝ գործարարությամբ զբաղվելը դյուրացնելու և անհարկի պետական միջամտության բեռը թեթևացնելու համար: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործարարության զարգացման և օտարերկրյա ներդրումների ներգրավման պետական քաղաքականությունն ուղղված է առավելագույն բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը, տնտեսության առավել ազատականացմանը, ազատ մրցակցության խթանմանը, վարչարարական ընթացակարգերի առավելագույն պարզեցմանը, մասնավորապես, տարբեր պետական մարմիններ կրկնվող տեղեկատվությամբ հաշվետվություններ ներկայացնելու բացառմանը, սպառողների շահերի արդյունավետ պաշտպանությանը, փոքր և միջին բիզնեսի համար պարզեցված հարկային դաշտի ձևավորմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված՝ ՀՀ կառավարության բարեփոխումների շարունակականության ապահովման և տարբեր ոլորտներում այդ ուղղությամբ իրականացվող առանձին միջոցառումների համալիր ու հասցեական իրագործման նպատակով ՀՀ կառավարության հաստատմանը կներկայացվի «Հայաստանի գործարար միջավայրի բարելավման միջոցառումների 2016 թվականի ծրագրին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Աշխատանքներ կկատարվեն՝ Հայաստանի գործարար միջավայրի բարեփոխման և «Գործարարությամբ զբաղվելը» դասակարգման համար հիմք հանդիսացող բաղադրիչների բարելավման նպատակով: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ակնկալվում է արդյունքում Հայաստանի Հանրապետությունը դարձնել գործարար և ներդրումային առավել բարենպաստ միջավայր ունեցող երկիր:

34.	**«ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅԱՆՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ» 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագիրը նպատակաուղղված է հայկական զբոսաշրջային արդյունքի դիվերսիֆիկացմանը, զբոսաշրջային սեզոնի երկարաձգմանը, հայկական զբոսաշրջային արդյունքի մրցունակության ամրապնդմանն ու բարձրացմանը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանում զբոսաշրջությունն իր զարգացման տեմպերով և արդյունքներով հանրապետության դինամիկ զարգացող ճյուղերից է: Զբոսաշրջության բնագավառի պետական քաղաքականության նպատակն է մեծացնել զբոսաշրջության ներդրումն ազգային եկամտի ավելացման, համաչափ տարածքային զարգացման, բնակչության կենսամակարդակի բարձրացման և աղքատության նվազեցման գործում՝ զբոսաշրջային այցելությունների թվի աճով, զբոսաշրջությունից ստացված եկամտի ավելացմամբ, նոր աշխատատեղերի ստեղծմամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայաստանի զբոսաշրջային արդյունքը համաշխարհային շուկայում ներկայացնելու հիմնական ձևերից է միջազգային հեղինակավոր զբոսաշրջային ցուցահանդեսներին մասնակցությունը: Նախատեսվում է 2016 թվականին ապահովել Հայաստանի զբոսաշրջային արդյունաբերության ներկայացուցիչների մասնակցությունն առնվազն 4 միջազգային զբոսաշրջային ցուցահանդեսի: Նախատեսվում է մասնագիտացված լրագրողների ճանաչողական այցերի կազմակերպում՝ նպատակային շուկա համարվող մի շարք երկրներից: Զբոսաշրջության տարածքային և ներքին զբոսաշրջության զարգացման, ինչպես նաև նոր զբոսաշրջային գրավչությունների բացահայտման, ձևավորման ու պատմամշակութային հիմքի վրա զբոսաշրջության այլընտրանքային ձևերի զարգացման, պետություն-մասնավոր հատված համագործակցության զարգացման նպատակով նախատեսվում է մի շարք կարևորագույն ավանդական տոնակատարությունների անցկացմանը պետական մասնակցության ապահովում: **2. Կարգավորման առարկան** Համայքներում զբոսաշրջության զարգացման, բնագավառի մարքեթինգային քաղաքականության իրականացման, Հայաստանի՝ որպես զբոսաշրջության համար գրավիչ երկրի նկարագրի ձևավորման, միջազգային շուկայում այն պատշաճ ներկայացնելու և միջազգային ինտեգրման միջոցառումների իրականացման ապահովում: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ծրագրի իրականացումը կնպաստի Հայաստան զբոսաշրջային այցելությունների թվի աճին, համայնքներում զբոսաշրջության զարգացմանը և զբոսաշրջության զարգացման ասպարեզում միջազգային համագործակցության ակտիվացմանը:
35.	**«ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՋԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՌԱՋՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՄԲ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Ծրագրի հիմնական նպատակը ՀՀ կառավարության՝ արտահանման վրա հիմնված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարության դրույթների իրագործումն է՝

	կազմակերպությունների և արտահանման ներուժ ունեցող ոլորտների արդիականացմանն աջակցության, միջազգային մրցունակության աճին ուղղված նախաձեռնությունների խրախուսման և ինովացիոն համակարգի ձևավորման միջոցով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Արտահանման վրա հիմնված արդյունաբերական քաղաքականության ռազմավարության շրջանակներում մշակվող և իրականացվող ոլորտային զարգացման ռազմավարությունների իրականացման միջոցառումների ծրագրերը ներառում են ինչպես մասնավոր հատվածի կողմից, այնպես էլ՝ պետության աջակցությամբ և ֆինանսավորմամբ իրականացվելիք միջոցառումներ: Դրանք համակարգված և արդյունավետ կերպով կազմակերպելու նպատակով ամփոփվում են միջոցառումների միասնական ծրագրում, որի իրագործման համար ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսվում է համապատասխան ֆինանսավորում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Խնդիրների լուծման նպատակով կօգտագործվի հետևյալ գործիքակազմը՝ արտադրական գործունեության վարկավորման սուբսիդավորում, միջազգային սերտիֆիկացման համաֆինանսավորում, արդյունաբերական ոլորտի հանրաճանաչ կազմակերպությունների ներգրավման միջոցառումների իրականացում, շուկայական տեղեկատվության ապահովում, հայկական ապրանքների՝ նպատակային շուկաներում առաջմղման գործունեության իրականացում, հայկական ապրանքները ներկայացնելը, վերապատրաստման դասընթացների մշակման և իրականացման ֆինանսավորում, միջազգային ցուցահանդեսներին մասնակցության ապահովում: **2. Կարգավորման առարկան** Հանրապետության արդյունաբերության արտահանելի հատվածի ավելացում՝ համաշխարհային շուկայում մրցունակ հայրենական ապրանքները ներկայացնելու միջոցով: **3. Իրավական ակտի ընդունման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջոցառումների իրականացման արդյունքում ակնկալվում են տնտեսության արտահանելի հատվածի ընդլայնում և դիվերսիֆիկացիա, հայկական ապրանքների մրցունակության բարձրացում և արդյունքում՝ արտահանվող ապրանքների ծավալի աճ:
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչություն	
36.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2003 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 13-Ի N 882-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի հունիսի 13-ի N 882-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է հիմնարկներին և կազմակերպություններին ամրացված անշարժ և շարժական գույքի օտարման գործընթացի ավելի արդյունավետ կազմակերպմամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Որոշման ընդունումը պայմանավորած է ոչ մեծ արժեք ունեցող շարժական, ինչպես նաև օգտահանված (ապամոնտաժված) գույքի օտարման գործընթացն ավելի պարզ և ժամկետային առումով ավելի արագ կազմակերպելու անհրաժեշտությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները.** Որոշմամբ առաջարկվող փոփոխություններով կկանոնակարգվեն նշված խնդիրները՝ սահմանելով իրավական որոշակի նորմեր:

	2. Կարգավորման առարկան Ոչ մեծ արժեք ունեցող շարժական, ինչպես նաև օգտահանված (ապամոնտաժված) գույքի օտարման գործընթացն ավելի պարզ և ժամկետային առումով ավելի արագ կազմակերպելու անհրաժեշտությունը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման ընդունման դեպքում հնարավոր կլինի ոչ մեծ արժեք ունեցող շարժական, ինչպես նաև օգտահանված (ապամոնտաժված) գույքի օտարման գործընթացը կազմակերպել ավելի պարզ ընթացակարգով և ժամկետային առումով՝ ավելի արագ:
37.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 1998 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՐՏԻ 27-Ի N 209 ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունումը բխում է մասնավորեցվող կամ օտարվող պետական գույքի շուկայական մեթոդով գնահատման գործընթացում ժամկետների հստակեցման անհրաժեշտությունից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործող որոշման համաձայն՝ անշարժ գույքի գնահատման պահի և մասնավորեցման կամ օտարման մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնելու ժամկետը մինչև վեց ամիս գերազանցելու դեպքում գույքը ենթակա է կրկին գնահատման, որը ներկայիս գույքի շուկայում առկա միտումների պարագայում լրացուցիչ գնահատման հետ կապված առաջանում են չհիմնավորված ծախսեր: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հաշվի առնելով ներկայիս գույքի շուկայի առկա միտումները՝ ներկայացվող նախագծով նախատեսվում է անշարժ գույքի գնահատման պահի և մասնավորեցման կամ օտարման մասին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն ներկայացնելու ժամկետը մինչև վեց ամիսը փոխարինել մեկ տարի ժամկետով՝ լրացուցիչ ծախսերից խուսափելու համար: **2. Կարգավորման առարկան** Մասնավորեցվող կամ օտարվող պետական գույքի՝ շուկայական մեթոդով գնահատման գործընթացի հստակեցում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Մասնավորեցվող կամ օտարվող պետական գույքի՝ շուկայական մեթոդով գնահատման գործընթացում լրացուցիչ ծախսերի կրճատում:
38.	**«ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ ԵՎ ԱՊԱՄՈՆՏԱԺՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ՊԻՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՏՆՕՐԻՆՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է պետական անշարժ գույքի վերանորոգման արդյունքում պիտանի համարվող գույքի հետագա տնօրինման, ինչպես նաև 4-րդ և 5-րդ աստիճանների վթարայնություն ունեցող պետական անշարժ գույքի ապամոնտաժման գործընթացների կանոնակարգման անհրաժեշտությունից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ պետական բյուջեի և պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների սեփական

	միջոցների հաշվին իրականացված հիմնանորոգման աշխատանքների արդյունքում ապամոնտաժվում է այնպիսի գույք (դռներ, պատուհաններ և այլն), որոնք համարվում են կառույցի անբաժանելի մասեր, սակայն որպես առանձին արժեք չեն հաշվարկված, և դրանց դուրսգրման կամ օտարման գործընթացը գործող օրենսդրության սահմաններում հնարավոր չէ կազմակերպել: Վարչությանն ամրացված պետական անշարժ գույքի զգալի մասն անհատույց և անժամկետ օգտագործման իրավունքով տրամադրված է պետական ոչ առևտրային կազմակերպություններին, որոնց թվում են նաև հանրապետության տարբեր մարզերում գտնվող դպրոցները, քոլեջները և այլ ուսումնական հաստատություններ, որոնց գույքի կազմում առկա են 4-րդ և ավելի վթարայնության աստիճան ունեցող՝ ապամոնտաժման ենթակա շինություններ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջացած խնդիրը կանոնակարգելու նպատակով առաջարկվում է վերանորոգման արդյունքում առաջացած՝ պիտանի համարվող գույքի տնօրինման և ապամոնտաժման ու դրա արդյունքում առաջացած պիտանի գույքի տնօրինման գործընթացը կանոնակարգել և այն դարձնել ավելի արդյունավետ, թափանցիկ ու արագ: **2. Կարգավորման առարկան** Պետական անշարժ գույքի վերանորոգման արդյունքում առաջացած նյութերի հետագա տնօրինման և համապատասխան վթարայնության աստիճան ունեցող գույքի ապամոնտաժման կանոնակարգում ու կազմակերպում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պետական անշարժ գույքի վերանորոգման արդյունքում առաջացած նյութերի արդյունավետ տնօրինում, 4-րդ և ավելի աստիճանի վթարայնություն ունեցող պետական անշարժ գույքի ապամոնտաժման կազմակերպում, ինչպես նաև ապամոնտաժված գույքի օտարման արդյունքում ՀՀ պետական բյուջե լրացուցիչ մուտքերի ապահովում:
	Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչություն
39.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2004 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 27-Ի N 944-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Կարգավորման նպատակը** Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծում լրացումների և փոփոխությունների կատարումը հնարավորություն կտա Հայաստանի Հանրապետության օդանավակայաններում ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի, ուղեբեռների, բեռների զննման ընթացակարգերը համապատասխանեցնել Եվրամիության «Անվտանգության կանոնակարգեր» Դոկ.30 փաստաթղթով սահմանված նոր չափորոշիչներին: **2. Ակնկալվող արդյունքը** Որոշման նախագծի ընդունման դեպքում կիստակեցվեն օդանավակայաններում ուղևորների, նրանց ձեռքի իրերի, ուղեբեռների, բեռների զննման ընթացակարգերը և հնարավորություն կընձեռվի ավելի բարձրացնել օդանավակայաններում ավիացիոն անվտանգության մակարդակը:

40. «ԶՎԱՐԹՆՈՑ» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕԴԱՆԱՎԱԿԱՅԱՆԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ՆԱԽԿԻՆ ՀԱՆՐԱԿԱՑԱՐԱՆՆԵՐԻ ՍԵՆՅԱԿՆԵՐՈՒՄ ՓԱՍՏԱՑԻ ԲՆԱԿՎՈՂ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

Սույն որոշման ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է նրանով, որ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի դեկտեմբերի 25-ի «Զվարթնոց» և «Շիրակ» օդանավակայանների կոնցեսիոների (այսուհետ՝ կոնցեսիոներ) կողմից ներկայացված 2008-2012 թվականների Մաստեր Պլանը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2003 թվականի ապրիլի 10-ի N 392-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» N 1559-Ն որոշմամբ հաստատված «Զվարթնոց» և «Շիրակ» օդանավակայանների 2008-2012 թվականների Մաստեր Պլանի (այսուհետ՝ Մաստեր Պլան) 7.3.1.3.2-րդ կետով նախատեսվում է, որ կոնցեսիոների կողմից «Զվարթնոց» օդանավակայանի տարածքում գտնվող երկու հանրակացարանների բնակիչների համար կկառուցվեն բնակելի շենքեր:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը

«Դեռևս Խորհրդային Միության տարիներից օդանավակայանի որոշ շենքերում բնակվում են ընտանիքներ: Հիմնական խնդիրն օդանավակայանի մուտքի մոտ գտնվող երկու բնակելի շենքերն են: Մշակվում է բնակելի շենքերի կառուցման նախագիծ՝ օդանավակայանի տարածքում բնակվող մարդկանց տեղափոխման նպատակով: Նախագիծը նախատեսում է 7000 քառ. մետր մակերես և 176 միավոր ունեցող բնակելի շենքերի կառուցում Երևան քաղաքի հեշտ հասանելի ծայրամասերում:

Բնակարանները կունենան ներկայիս բնակարաններին համարժեք առանձնահատկություններ և մակերես:

Ներկայումս «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ՓԲԸ-ի կողմից ավարտվել են երկու բարձրահարկ շենքերի բնակարանների սեփականատերերի համար նախատեսված բնակելի շենքերի կառուցման աշխատանքները, որոնց վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից 2014 թվականի սեպտեմբերի 26-ին ընդունվել է N 1020-Ն որոշումը: Սակայն «Զվարթնոց» օդանավակայանի տարածքում գտնվում են նաև նախկին երկու հանրակացարաններ, որտեղ բնակվում են 97 ընտանիքներ և, քանի որ նշված հանրակացարանների շենքերը, համաձայն Մաստեր Պլանի, նույնպես նախատեսվել է քանդել, ուստի, «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ՓԲԸ-ի կողմից որոշվել է նախկին հանրակացարաններում բնակվող ընտանիքներին նույնպես հատկացնել բնակարաններ՝ անհատույց օգտագործման իրավունքով:

2. Տվյալ բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունը

«Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ՓԲԸ-ի կողմից նշված հարցը ներկայացվել է Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի 2004 թվականի օգոստոսի 25-ի N 562-Ա որոշմամբ ստեղծված միջգերատեսչական հանձնաժողովի քննարկմանը, որի հանձնարարությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության աշխատակազմի և «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ՓԲԸ-ի համատեղ աշխատանքային խմբերը, սկսված 2005 թվականից, մինչ օրս ճշտել են նախկին երկու հանրակացարաններում փաստացի բնակվող բնակիչների թիվը, որի արդյունքում կազմվել են համապատասխան ցուցակներ և ներկայացվել միջգերատեսչական հանձնաժողովին:

3. Կարգավորման առարկան

Ելնելով նշվածից և հնարավոր չարաշահումներից խուսափելու նպատակով միջգերատեսչական հանձնաժողովը որոշում է ընդունել և հանձնարարել Հայաստանի Հանրա-

	պետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության աշխատակազմին մշակել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշման նախագիծ: **4. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման նախագծի ընդունման դեպքում կհստակեցվի նոր շենքերում բնակարան ստացողների ցանկը, և կոնցեսիոներին հնարավորություն կընձեռվի այդ անձանց հետ կնքել անհատական պայմանագրեր՝ բնակարաններ տրամադրելու համար: Ելնելով նշվածից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության աշխատակազմում կմշակվի որոշման նախագիծը:
	Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ
41.	**«ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ԾԱԳԱԾ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ծանուցման հարաբերությունները կարգավորվում են մի շարք իրավական ակտերով, այդ թվում՝ 1) «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքով. 2) ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով. 3) ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով: Ներկա իրավական կարգավորման հիմնական սկզբունքների համաձայն՝ պատշաճ են համարվում պատվիրված նամակով, առձեռն կամ էլեկտրոնային եղանակով հրապարակումները: ՀՀ վճռաբեկ դատարանը ևս, իր մի շարք նախադեպային որոշումներով անդրադառնալով պատշաճ ծանուցման խնդրին, արտահայտել է այն մոտեցումը, որ ծանուցողը չպետք է բավարարվի օրենքով նախատեսված քայլերը «ֆորմալ» առումով կատարելուց, այլ պետք է բավարար ջանքեր գործադրի՝ ապահովելու, որ ծանուցվողն իրականում ծանուցվի ու հնարավորություն ունենա պաշտպանելու իր իրավունքները: Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախադեպը ևս պատշաճ ծանուցումը համարում է արդար դատաքննության արդյունավետ իրականացման կարևոր պայմաններից մեկը: Իրավակիրառ պրակտիկան ցույց է տալիս, որ ծանուցման գոյություն ունեցող ընթացակարգը մի շարք խնդիրներ է առաջացնում, մասնավորապես՝ 1) ծանուցման գործող կարգավորումները հնարավորություն չեն տալիս ապահովելու պատշաճ ծանուցված լինելու իրավունքի արդյունավետ իրականացում՝ ինչպես քաղաքացիաիրավական հարաբերություններում, այնպես էլ՝ վարչարարության ու դատավարական ոլորտներում: Այս խնդիրը հատկապես արդիական է դառնում ՀՀ վճռաբեկ դատարանի հիշատակված մոտեցման արդյունքում, քանի որ գործող օրենքներով նախատեսված ծանուցման ընթացակարգի ֆորմալ կիրառումն այլևս բավարար չէ ծանուցումը պատշաճ համարելու համար՝ իր իրավական ու փաստական բոլոր հետևանքներով. 2) քանի որ գործող ընթացակարգերը չեն ապահովում անձի պատշաճ ծանուցումը, վերջինս գործնականում զրկվում է իր իրավունքները պաշտպանելու իրավունքից. 3) ծանուցողներն ստիպված են լինում անհամաչափ ջանքեր ու միջոցներ ծախսել ծանուցվող անձի իրական ու պատշաճ ծանուցում ապահովելու համար, որպեսզի խուսափեն հետագայում չծանուցելու իրավական ու փաստական հետևանքներից:

	Դա անարդյունավետ է դարձնում ինչպես բիզնես-գործընթացները, այնպես էլ՝ վարչարարությունն ու դատավարական գործընթացները: Արդյունքում՝ կրկին տուժողի դերում հայտնվում է սպառողը, ում համար այդ գործընթացներն անհամաչափ երկարում են ու թանկանում. 4) վերջապես, իրավակիրառ պրակտիկան ցույց է տալիս, որ գոյություն ունեցող կարգավորումները թույլ են տալիս անբարեխիղճ ծանուցվողներին չարաշահել օրենքը և ցանկության դեպքում գործնականում անվերջ չծանուցվել: Սրա արդյունքում կրկին տուժում են բարեխիղճ սպառողները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծի կարգավորման հիմնական նպատակներն են՝ 1) սահմանել այն ընթացակարգը, որը պահպանելու դեպքում ծանուցումը կհամարվի պատշաճ. 2) սահմանել, թե որ դեպքերում է կիրառման ենթակա պատշաճ ծանուցման այս ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կներդրվի պատշաճ ծանուցման ընթացակարգը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** 1) նախագծի ընդունմամբ սահմանել պատշաճ ծանուցման այնպիսի ընթացակարգ, որը թույլ կտա ապահովել բարեխիղճ սպառողի՝ իրականում ծանուցվելը՝ նրան հնարավորություն տալով պաշտպանելու իր իրավունքներն ու շահերը. 2) նախագծի ընդունմամբ կկանխվեն այն դեպքերը, երբ անբարեխիղճ ծանուցվողները կչարաշահեն օրենքը՝ վնասելով այլոց օրինական իրավունքներն ու շահերը. 3) նախագծի ընդունումը հնարավորություն կտա համաչափ ու արդյունավետ դարձնելու բիզնես-գործընթացները, վարչարարության ու դատավարական գործընթացները՝ ինչպես ծախսերի, այնպես էլ՝ դրանց ժամկետների առումով:
42.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ֆինանսական ծառայությունների ոլորտը կարգավորող օրենսդրությունը ներկայումս չի կարգավորում ֆինանսական կազմակերպությունների խմբերի նկատմամբ համախմբված վերահսկողության հետ կապված հարցերը: Գործող օրենսդրությունը պարունակում է դրա՝ միջազգայնորեն ընդունված և կիրառելի առանձին տարրեր, իսկ վերահսկողությունն իրականացվում է առանձին ոլորտի ֆինանսական կազմակերպության մակարդակում (solo supervision): **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Օրենքի նախագծում առաջարկվում է՝ 1) սահմանել ֆինանսական խումբ որակելու չափանիշներն ու կարգը. 2) կարգավորել ֆինանսական խմբի մեջ մտնող ֆինանսական և ոչ ֆինանսական կազմակերպությունների միջև փոխհարաբերությունները. 3) սահմանել ֆինանսական խմբի կողմից ՀՀ կենտրոնական բանկին տեղեկատվության տրամադրման կարգը. 4) սահմանել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ֆինանսական խմբի նկատմամբ վերահսկողության կարգն ու պայմանները:

	2. Կարգավորման առարկան Նախագծով կապահովվի համախմբված վերահսկողության և ֆինանսական կազմակերպությունների ու խմբերի իրական սեփականատերերի ամբողջական բացահայտմանն ուղղված կարգավորում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՀՀ օրենքի ընդունմամբ կներդրվեն ֆինանսական խմբերի բացահայտման և որպես ֆինանսական խումբ որակելու չափանիշները, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից համախմբված վերահսկողություն իրականացնելու կարգը, ինչպես նաև կապահովվի ֆինանսական խմբերի իրական սեփականատերերի բացահայտման գործընթացը:
43.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ԵՎ ԴՐԱՆԻՑ ԲԽՈՂ ԱՅԼ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի, «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի և անհրաժեշտության դեպքում՝ նաև այլ օրենքների նախագծերի փաթեթի ընդունումը բխում է ԱՄՀ 2014 թվականի Մտադրությունների մասին նամակով սահմանված կառուցվածքային հենանիշի հիման վրա ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից մշակված՝ Գրավի ինստիտուտի բարեփոխումների և գրավի հետ կապված խնդիրների լուծման հայեցակարգից: Մասնավորապես, նշված նախագծերն ուղղված են հաջորդող գրավադրման, ինչպես նաև հիփոթեքով ապահովված արժեթղթերի թողարկման հետ կապված օրենսդրական խոչընդոտները վերացնելուն ու կարգավորումները կատարելագործելուն: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն հաջորդող գրավ թույլատրվում է, եթե այն արգելված չէ դրան նախորդած գրավի պայմանագրով: Պրակտիկայում պայմանագրային կարգավորման արդյունքում ի սկզբանե արգելվում է հաջորդող գրավադրումը կամ այն թույլատրվում է բացառապես որոշակի վճարի դիմաց: Սպառողների շահերի պաշտպանության տեսանկյունից կարևորում ենք նաև այն փաստը, որ ոչ շատ հեռու ապագայում՝ 10-15 տարի անց, ներկայումս տրամադրված հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքը հանդիսանալու է լուրջ ներդրումային ակտիվ՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ վարկի էական մասն արդեն մարված է լինելու: Ավելին, ներկայումս կարգավորված չեն հաջորդող գրավի իրացման առանձնահատկությունները, որի պատճառով նվազում է հաջորդող գրավի՝ որպես ապահովման միջոցի գրավչությունը վարկատու կազմակերպությունների համար: «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն ընկերությունն իրավունք ունի, ի թիվս այլ պարտատոմսերի, թողարկելու ընկերության գույքի գրավով ապահովված պարտատոմսեր: Միևնույն ժամանակ, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքը պարունակում է մի շարք կարգավորումներ, որոնք ինքնին խնդրահարույց չեն և սահմանում են գրավի, այդ թվում՝ հիփոթեքի պայմանագրի կնքման ձևի և վավերականության ողջամիտ ու միջազգայնորեն ընդունելի չափանիշներ, սակայն վերջիններս պարզապես հաշվի չեն առնում գրավով ապահովված արժեթղթերի թողարկման և հետագայում դրանցով գործարքների իրականացման առանձնահատկությունները: Մասնավորապես, արժեթղթերի թողարկման գործընթացի առանձնահատկություններից

	ելնելով, պարտատոմսերի թողարկման պահին դեռևս պարզ չեն պարտատոմսի ապագա սեփականատերերի, այսինքն՝ գրավառուների անունները (անվանումները) և բնակության վայրերը (գտնվելու վայրերը): Նշված տեղեկությունները պարզ են դառնում տեղաբաշխման արդյունքների ամփոփման պարագայում, երբ տեղաբաշխողի կողմից բավարարվում են հնարավոր գնորդների կողմից բաժանորդագրման գործընթացում ներկայացված գնման հայտերը կամ դրանց մի մասը: Ավելին, հիփոթեքի դեպքում պայմանագրի նոտարական վավերացման, իրավունքների պետական գրանցման, ինչպես նաև մեկ փաստաթուղթ կազմելու միջոցով պայմանագրի կնքման օրենսդրական պահանջներն իրավաբանորեն անհնար են դարձնում անշարժ գույքի գրավով ապահովված արժեթղթերի թողարկումը և դրանց հետագա շրջանառությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է լրամշակել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի՝ հաջորդող գրավը կարգավորող նորմերը, այդ թվում՝ հաջորդող գրավի իրացման առանձնահատկությունները, ինչպես նաև հետագայում ընդունել համապատասխան ենթաօրենսդրական իրավական ակտ, որը կսահմանի ստորև նշված լուծման մանրամասն կարգավորումները, այդ թվում՝ գրավառուների միջև հաղորդակցման կանոններ և ժամկետներ, հաջորդող գրավադրման նպատակների և վարկերի տեսակների դասակարգում, թույլտվության տրամադրման պայմաններ ու մերժման հիմքեր (որոնք Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի կարգավորման առարկա չեն): Առաջարկվում է նաև փոփոխություններ կատարել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում և «Գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման մասին» ՀՀ օրենքում՝ նախատեսելով հիփոթեքով ապահովված արժեթղթերի թողարկման և հետագա շրջանառության կարգավորման առանձնահատկությունները: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկան հաջորդող գրավադրման, հաջորդող գրավի առարկայի իրացման, ինչպես նաև հիփոթեքով ապահովված արժեթղթերի թողարկման և շրջանառության իրավահարաբերություններն են: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծերի հիմնական նպատակը հաջորդող գրավադրման, հաջորդող գրավի առարկայի իրացման, ինչպես նաև հիփոթեքով ապահովված արժեթղթերի թողարկման և շրջանառության իրավական կարգավորումների կատարելագործումն ու առկա իրավական խոչընդոտների վերացումն է:
44.	**«ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետությունում գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության ներդրման հայեցակարգային մոտեցումների մշակման հիմնական նպատակներն են՝ 1) ապահովագրության ոլորտի զարգացումը. 2) գյուղատնտեսության՝ որպես տնտեսության առանցքային ճյուղի զարգացումը. 3) երկրի պարենային անվտանգության մակարդակի բարձրացումը. 4) պետության գյուղատնտեսական քաղաքականության իրականացման արդյունավետ մեխանիզմների ներդրումը:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները Գյուղատնտեսությունը համարվում է Հայաստանի տնտեսության գերակա ճյուղերից մեկը և կարևորագույն ոլորտ ՀՆԱ-ի աճի ապահովման համար: Պայմանավորված հիմնականում անբարենպաստ կլիմայական գործոնով՝ ոլորտը համարվում է բարձր ռիսկային, ինչի արդյունքում գյուղացիական տնտեսությունները վերջին տարիների ընթացքում շարունակաբար կրում են էական վնասներ՝ կապված բերքի կորստի հետ: ՀՀ-ում գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության համակարգի ներդրումը պայմանավորված է ՀՀ գյուղատնտեսական և ապահովագրական ոլորտներում առկա խնդիրներով, մասնավորապես՝ 1) գյուղատնտեսական ոլորտի բարձր ռիսկայնությամբ և խոցելիությամբ. 2) գյուղատնտեսության ոլորտի արդյունավետ ֆինանսավորման մեխանիզմների բացակայությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Անհրաժեշտ է մշակել գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության գործուն համակարգ՝ հիմնվելով հայեցակարգում սահմանված հիմնական մոտեցումների վրա: **2. Կարգավորման առարկան** Գյուղատնտեսական ռիսկերի ապահովագրության համակարգի ներդրում և գյուղատնտեսական ռիսկերի նվազեցման նպատակով ապահովագրական գործիքների մշակում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՀՀ ֆինանսական համակարգում նոր ֆինանսական գործիքների ներդրում, որոնք նպաստելու են գյուղական տնտեսությունների կողմից ստացվող շահույթի ավելացմանը՝ հնարավորություն ստեղծելով աճեցնելու ավելի ռիսկային և առավել շահութաբեր մշակաբույսեր:
Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարություն	
45.	**«ՄԱՐԶԵՐԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՆԵՐՈՒԺԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Մարզերի տնտեսական զարգացման ներուժի գնահատման վերաբերյալ մեթոդաբանության մշակման անհրաժեշտությունը բխում է տարածքային զարգացման հայեցակարգի միջոցառումների ծրագրից: Մեթոդաբանության առկայության պայմաններում հնարավոր կլինի գնահատել մարզի տնտեսական մրցակցային առավելությունները և իրականացնել այնպիսի ծրագրեր, որոնք տնտեսական առումով կլինեն առավել արդյունավետ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս մարզի տնտեսական մրցակցային առավելությունները գնահատող մեթոդաբանություն առկա չէ, որով և պայմանավորված՝ մարզերում իրականացվող ոչ բոլոր ծրագրերն են, որոնք էական ազդեցություն են ունենում տվյալ տարածաշրջանի տնտեսական զարգացման և, դրանով պայմանավորված, աղքատության կրճատման վրա: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է մշակել և ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել մեթոդաբանություն մարզերի տնտեսական զարգացման ներուժի գնահատման վերաբերյալ:

	2. Կարգավորման առարկան Կարգավորման առարկան մարզերի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի բարելավումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Մեթոդաբանության հիմնական նպատակը ռեսուրսային հնարավորությունները (արտադրական ենթակառուցվածքներ, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության զարգացման հնարավորություններ և այլն) հաշվի առնելով՝ մարզի հետագա զարգացման ներուժի գնահատումն է:
46.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2011 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 5-Ի N 665-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս տարեկան շուրջ 25 հազար՝ թոշակային տարիքի հասած քաղաքացի անձամբ դիմում է պետական արխիվ՝ իր ուսման և աշխատանքային գործունեության մասին տեղեկություններ ստանալու համար: Ստացված արխիվային տեղեկանքներն այնուհետև նրանք ներկայացնում են կենսաթոշակ նշանակող ստորաբաժանում: Քաղաքացիներին մատուցվող այդ ծառայությունը կատարելագործելու և որակը բարձրացնելու նպատակով անհրաժեշտ է ներդնել քաղաքացու ուսման և աշխատանքային գործունեության մասին տեղեկությունների տրամադրումն անմիջապես կենսաթոշակ նշանակող ստորաբաժանումներին՝ նրանց հարցումների հիման վրա՝ էլեկտրոնային եղանակով: Միաժամանակ «Հայաստանի ազգային արխիվ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության տարածքային ստորաբաժանումների օպտիմալացման ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է դադարեցնել մի շարք տարածքային ստորաբաժանումների գործունեությունը, որոնց գործառույթները նվազել են, ինչի պատճառով մի շարք տարածաշրջանների բնակիչների համար որոշակի խնդիրներ կառաջանան՝ հեռավորության պատճառով անձամբ արխիվ դիմելու հարցում: ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը կնպաստի ՀՀ-ում էլեկտրոնային հասարակության կայացման գործընթացին: Միաժամանակ ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մայիսի 5-ի N 665-Ն որոշման N 2 հավելվածի 11-րդ կետում առկա է հակասություն. արհիմության կամ կուսակցության քարտերն անդամավճար մուծելու մասին տեղեկություն չեն պարունակում, մինչդեռ լիարժեք տեղեկություն են տալիս քաղաքացու ուսման և աշխատանքային գործունեության մասին: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանել կենսաթոշակ նշանակող ստորաբաժանումների հարցումների միջոցով քաղաքացիների սոցիալ-իրավական բնույթի արխիվային տեղեկությունների (տեղեկանքների) էլեկտրոնային տարբերակի տրամադրման սկզբունքը: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ կառավարության որոշման ընդունմամբ կիստակեցվի կենսաթոշակ նշանակող ստորաբաժանումների հարցումների միջոցով քաղաքացիների սոցիալ-իրավական բնույթի արխիվային տեղեկությունների (տեղեկանքների) էլեկտրոնային տարբերակի տրամադրումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրարկումը կապահովի քաղաքացիներին մատուցվող ծառայությունների կատարելագործում և որակի բարձրացում, տեղեկության ստացման համար ծախսվող ժամանակի կրճատում, պետական պաշտոնյաների հետ քաղաքացիների շփման նվազեցում:

47.	**«ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ գործող օրենքում հստակեցված չեն «տեղական տուրք» և «տեղական վճար» հասկացությունները, որը տարակարծությունների տեղիք է տալիս: «Տեղական ինքնակառավարման մասին» և «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքներում նշված չեն տեղական տուրքեր և վճարներ վճարողների գրանցման ու հաշվառման մասին դրույթներ: Ոլորտին վերաբերող իրավական ակտերում առկա են հակասություններ և անհամապատասխանություններ: Տեղական տուրքերի ու վճարների տեսակների և դրանց դրույքաչափերի սահմանման միասնական սկզբունքների ու մոտեցումների բացակայությունը որոշակի անորոշություններ է ստեղծել այդ օրենսդրական դաշտում, որոնց ճշգրտմանը, տեղական տուրքերի ու վճարների ցանկի հստակեցմանը, ինչպես նաև նոր տեսակների սահմանմանն է վերաբերում սույն հայեցակարգը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 1.1-ին կետում նշված խնդիրները կարգավորելու նպատակով նախատեսվում է մշակել Տեղական տուրքերի և վճարների հայեցակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Տեղական տուրքերի ու վճարների տեսակների և դրանց դրույքաչափերի ճշգրտում, տեղական տուրքերի ու վճարների ցանկի հստակեցում, ինչպես նաև նոր տեսակների սահմանում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Սույն հայեցակարգի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է հստակորեն սահմանել և տարանջատել «տեղական տուրքեր» և «տեղական վճարներ» հասկացությունները, վեր հանել տեղական տուրքերի ու վճարների հետ կապված ՀՀ օրենսդրությունում առկա թերությունները և բացերը, միատեսակ մոտեցում ցուցաբերել տեղական տուրքերի ու վճարների տեսակները և դրանց դրույքաչափերը սահմանելիս և հստակեցնել ՏԻՄ-երի լիազորություններն այդ հարցում: Դրա հիման վրա կառաջարկվեն փոփոխություններ ու լրացումներ տեղական տուրքերին և վճարներին առնչվող ՀՀ օրենքներում, կամ կմշակվի «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքի նոր նախագիծ:
48.	**«ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՓՈԽԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտի կառավարման մարմինների միջև փոխգործողությունների պլանը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2011 թվականի դեկտեմբերի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական պաշտպանության հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՆԿ-229-Ն կարգադրության և ՀՀ կառավարության 2012 թվականի մայիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական պաշտպանության հայեցակարգից բխող 2012-2015 թվականների միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» N 679-Ն որոշմամբ հաստատված ծրագրի 14-րդ կետի պահանջներից:

	1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները «Քաղաքացիական պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված են քաղաքացիական պաշտպանության կառավարման համակարգի պետական մարմինների գործառույթները, սակայն կարգավորված չեն կառավարման մարմինների, ինչպես նաև քաղաքացիական պաշտպանության ուժերի միջև փոխգործողությունների կազմակերպման անհրաժեշտությունը, փոխգործողությունների տեսակները և իրականացման կարգը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով առաջարկվում է սահմանել քաղաքացիական պաշտպանության կառավարման համակարգի պետական կառավարման մարմինների փոխգործողությունների տեսակները և իրականացման կարգը, ժամկետները և պատասխանատուների հարաբերությունները: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի ընդունմամբ կկարգավորվեն քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտի կառավարման մարմինների միջև փոխգործողություններին վերաբերող հարաբերությունները, և կհաստատվի փոխգործողությունների պլան: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտի կառավարման մարմինների միջև փոխգործողությունների պլանը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունմամբ կհստակեցվեն քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտի կառավարման մարմինների միջև փոխգործողությունների տեսակները, իրականացման կարգը, ժամկետները և պատասխանատուները:
49.	**«ԳՈՎԱԶԴԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** 2012 թվականի մարտի 21-ի «Գովազդի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» N ՀՕ-99-Ն օրենքով ցուցաբերվել է տարբերակված մոտեցում. բացառապես Երևանի քաղաքապետին է վերապահված Երևանում, համաքաղաքային կանոններին համապատասխան, համայնքի տարածքում արտաքին գովազդ տեղադրելու թույլտվության պայմանների խախտման մասին իր ծանուցագրերի պահանջների կատարումից խուսափելու կամ ժամանակին չկատարելու համար, ինչպես նաև Երևան քաղաքում, առանց արտաքին գովազդ տեղադրելու թույլտվության, արտաքին գովազդ տեղադրելու համար տուգանքի կիրառումը: Խնդիրն ունի օրենսդրական կարգավորման անհրաժեշտություն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** 1.1-ին կետում նշված խնդիրները կարգավորելու նպատակով նախատեսվում է մշակել «Գովազդի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծ: **2. Կարգավորման առարկան** Առաջարկվում է Երևանի նախադեպը կիրառել ՀՀ մյուս համայնքների դեպքում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը.** Օրենքի ընդունմամբ կհստակեցվի արտաքին գովազդը կանոնակարգող օրենսդրության նկատմամբ համայնքի ղեկավարի վերահսկողության մեխանիզմը, ինչպես նաև հնարավոր կլինի անձանց պատասխանատվության ենթարկել՝ գովազդի մասին օրենսդրության խախտման դեպքում:

50.	«ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏԻՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ՆՈՐՄԱՏԻՎԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՄՇԱԿՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտին վերաբերող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի մշակման ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2011 թվականի դեկտեմբերի 27-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական պաշտպանության հայեցակարգը հաստատելու մասին» ՆԿ-229-Ն կարգադրության և ՀՀ կառավարության 2012 թվականի մայիսի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական պաշտպանության հայեցակարգից բխող 2012-2015 թվականների միջոցառումների ծրագիրը հաստատելու մասին» N 679-Ն որոշմամբ հաստատված ծրագրի 15-րդ կետի պահանջներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Քաղաքացիական պաշտպանության ինժեներական և շինարարական նորմերն ու կանոնները սահմանող փաստաթղթերը մշակվել են խորհրդային ժամանակաշրջանում և կորցրել են իրենց արդիականությունը: Ելնելով արդի քաղաքական և տնտեսական վիճակից՝ դրանք չեն կարող ապահովել բնակչության հուսալի պաշտպանությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով առաջարկվում է քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտին վերաբերող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի մշակման ծրագրում ընդգրկել գործող փաստաթղթերի հստակեցված տարբերակները և բնակչության պաշտպանության ապահովման համար անհրաժեշտ նորմերն ու կանոնները: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի ընդունումը հիմք կհանդիսանա՝ մշակելու քաղաքացիական պաշտպանության ինժեներատեխնիկական և շինարարական նորմերի ու կանոնների վերաբերյալ փաստաթղթեր: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Քաղաքացիական պաշտպանության ոլորտին վերաբերող նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի մշակման ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունմամբ կապահովվի բնակչության պաշտպանության կազմակերպման համար անհրաժեշտ ինժեներատեխնիկական և շինարարական նորմեր ու կանոններ սահմանող փաստաթղթերի մշակման ծրագրի առկայությունը:
51.	«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ 5-ՐԴ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՈՒ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆԸ ԳՈՒՄԱՐ ՀԱՏԿԱՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1.Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գյուղական համայնքների համաժողովը Հայաստանում առաջին անգամ անցկացվել է տեղական ինքնակառավարման համակարգի ներդրման 15-ամյակին նվիրված միջոցառումների շրջանակներում: Այն տեղի է ունեցել 2011 թվականի հոկտեմբերի 10-11-ին՝ Ջերմուկ քաղաքում:

	Համաժողովի նպատակը գյուղական համայնքների կայուն զարգացմանն աջակցությունն է՝ ոլորտում գործող բոլոր դերակատարների երկխոսության, փորձի փոխանակման, իրականացվող ծրագրերի և քաղաքականությունների մասին տեղեկատվության փոխանակման միջոցով: Հաշվի առնելով անցկացված երկու համաժողովների արդյունավետությունը՝ նպատակահարմար գտնվեց այն դարձնել շարունակական: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարությունը նախատեսում է 2015 թվականին նույնպես կազմակերպել և անցկացնել գյուղական համայնքների համաժողով: **2. Կարգավորման առարկան** Նմանատիպ համաժողովների անցկացումը թույլ է տալիս ուշադրությունը կենտրոնացնել գյուղի և նրա հիմնախնդիրների վրա, համատեղ քննարկել առկա հարցերը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Տարածքների համաչափ զարգացում, որը բազմաթիվ այլ ուղղությունների շարքում ենթադրում է նաև անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների և արդյունավետ գյուղատնտեսության զարգացում:
52.	**«ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Տեղական տուրքերի և վճարների հայեցակարգի ընդունմամբ պայմանավորված՝ անհրաժեշտություն կառաջանա մշակելու այդ հայեցակարգի դրույթներին համապատասխանող օրենքի նախագիծ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախատեսվում է մշակել «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Տեղական տուքերի և վճարների օրենսդրական դաշտի բարելավում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է հստակորեն սահմանել և տարանջատել «տեղական տուրքեր» և «տեղական վճարներ» հասկացությունները, վեր հանել տեղական տուրքերի ու վճարների հետ կապված՝ ՀՀ օրենսդրությունում առկա թերությունները և բացերը, միատեսակ մոտեցում ցուցաբերել տեղական տուրքերի ու վճարների տեսակները և դրանց դրույքաչափերը սահմանելիս և հստակեցնել ՏԻՄ-երի լիազորություններն այդ հարցում:
53.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ 2016-2019 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության որդեգրած տարածքային համաչափ զարգացվածության համատեքստում կարևոր նշանակություն ունեն մարզերի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը: Այս գործընթացում նախարարությունը նախատեսում է միանման մեթոդիկայով

	մշակել և ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի 2016-2019 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի 2016-2019 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը կխթանի մարզային ենթակառուցվածքների բնականոն գործունեությունը, մարզի համայնքների շարունակական և համաչափ զարգացումն ու բնակչության կենսապայմանների բարելավումը: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկան մարզերի սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ծրագրերի իրականացման արդյունքում նախատեսվում է մարզերում կրճատել աղքատությունը, զարգացնել ենթակառուցվածքները, բարենպաստ պայմաններ ստեղծել ՓՄՁ-ների զարգացման համար, որոնցով պայմանավորված՝ կբարելավվեն մարզերի սոցիալ-տնտեսական պայմանները:
54.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ 2016-2019 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՍՈՑԻԱԼ-ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության որդեգրած տարածքային համաչափ զարգացածության համատեքստում կարևոր նշանակություն ունեն մարզերի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերը: Այս գործընթացում նախարարությունը նախատեսում է միանման մեթոդիկայով մշակել և ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել ՀՀ Տավուշի մարզի 2016-2019 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Հայաստանի Հանրապետության Տավուշի մարզի 2016-2019 թվականների սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը կխթանի մարզային ենթակառուցվածքների բնականոն գործունեությունը, մարզի համայնքների շարունակական և համաչափ զարգացումն ու բնակչության կենսապայմանների բարելավումը: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկան մարզերի սոցիալ-տնտեսական վիճակի բարելավումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ծրագրերի իրականացման արդյունքում նախատեսվում է մարզերում կրճատել աղքատությունը, զարգացնել ենթակառուցվածքները, բարենպաստ պայմաններ ստեղծել ՓՄՁ-ների զարգացման համար, որոնցով պայմանավորված՝ կբարելավվեն մարզերի սոցիալ-տնտեսական պայմանները:

55. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԽԻՎԱՅԻՆ ՀԱՎԱՔԱԾՈՒ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՀԱՄԱԼՐՄԱՆ, ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ, ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Հայաստանի Հանրապետության արխիվային հավաքածուի փաստաթղթերի համալրման, հաշվառման, պահպանության և օգտագործման կարգերը 2004-2005 թթ. հաստատվել են ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներով և պետական լիազորված մարմնի հրամաններով: Ժամանակի ընթացքում, հատկապես պայմանավորված էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության կտրուկ աճով, ՀՀ արխիվային հավաքածուի փաստաթղթերի հետ աշխատանքում լուրջ գործնական տեղաշարժեր են կատարվել, որոնք արտացոլված չեն գործող կարգերում:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Առաջարկվում է ՀՀ կառավարության որոշմամբ ընդունել Հայաստանի Հանրապետության արխիվային հավաքածուի փաստաթղթերի համալրման, հաշվառման, պահպանության և օգտագործման միասնական կարգ:

2. Կարգավորման առարկան

ՀՀ կառավարության որոշման ընդունմամբ կհստակեցվի և նոր ժամանակի պահանջներին կհամապատասխանեցվի Հայաստանի Հանրապետության արխիվային հավաքածուի փաստաթղթերի համալրման, հաշվառման, պահպանության և օգտագործման կարգը:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Իրավական ակտի կիրարկումը կապահովի Հայաստանի Հանրապետության արխիվային հավաքածուի փաստաթղթերի, այդ թվում՝ հատկապես էլեկտրոնային, համալրման, հաշվառման, պահպանության և օգտագործման նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացումը, կապահովի անցումն էլեկտրոնային եղանակով ծառայությունների մատուցմանը:

56. «ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԱՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Արդի դարաշրջանի առանձնահատկություններից մեկն այն է, որ գործավարությունում թղթե կրիչով փաստաթղթերին փոխարինելու են գալիս էլեկտրոնային փաստաթղթերը, բուռն զարգացում են ապրում տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաները: ՀՀ կառավարության 2005 թվականի օգոստոսի 4-ի «Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմիններում էլեկտրոնային փաստաթղթերի և էլեկտրոնային թվային ստորագրությունների կիրառման կարգը սահմանելու մասին» N 1595-Ն որոշման մեջ կարգավորված չէ նշված գործընթացների մեծ մասը: Միջազգային փորձի հիման վրա առաջարկվում է նոր խմբագրությամբ ներկայացնել նշված որոշումը, մասնավորապես, կանոնակարգել պետական մարմիններում էլեկտրոնային փաստաթղթերի շրջանառության կազմակերպումը, դրանց հաշվառումը և պահպանումը, էլեկտրոնային փաստաթղթերի արխիվի ստեղծումը, որը ներառում է այդ փաստաթղթերի ստեղծումից մինչև դրանց օգտագործումը՝ հաշվառման, նկարագրման և տեղեկատու-որոնողա-

	կան համակարգի ստեղծման միջոցով: Ելնելով շարադրվածից, առաջարկվում է նոր խմբագրությամբ ներկայացնել ՀՀ կառավարության 2010 թվականի մարտի 4-ի N 198-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության աշխատակազմի թղթային և էլեկտրոնային փաստաթղթերի արխիվացման ու պահպանման գործընթացները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառությանն անցնելու պայմաններում ստեղծել գործավարության կառավարման լիարժեք համակարգ, որի համար անհրաժեշտ է հանրապետության մակարդակով սահմանել փաստաթղթավարության կազմակերպման, միասնականացման ու ստանդարտացման, արխիվային և գործավարության ծառայությունների միասնական սկզբունքներ, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններում էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության միասնական համակարգ, որը հնարավորություն կընձեռի քիչ ծախսերով արդիականացնելու և նպատակահարմար դարձնելու ոչ թղթային փաստաթղթաշրջանառությանը և փաստաթղթավորման անցնելը: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ կառավարության որոշման ընդունմամբ կապահովվի գործավարության զարգացումը համաշխարհային առաջատար միտումների ու տեխնոլոգիաների հունով, կկրճատվեն էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության համակարգերի մշակման և ստեղծման ծախսերը, կապահովվի փաստաթղթերի պահպանությունը, կկրճատվեն փաստաթղթերի ձևերը, տեսակներն ու թիվը և նրանց հետ կատարվող աշխատանքի ծավալը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՀՀ կառավարության որոշման ընդունումը կապահովի ՀՀ էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության կազմակերպման, դրանց հաշվառման և պահպանման, էլեկտրոնային փաստաթղթերի արխիվի ստեղծման կանոնակարգումը, որը ներառում է այդ փաստաթղթերի ստեղծումից մինչև դրանց օգտագործումը՝ հաշվառման, նկարագրման և տեղեկատուորոնողական համակարգի ստեղծման միջոցով:
57.	**«ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԽՈՇՈՐԱՑՄԱՆ ՊԻԼՈՏԱՅԻՆ ՓՆՋԵՐՈՒՄ ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՔՎԵՆԵՐ ՆՇԱՆԱԿԵԼՈՒ, ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՆՐԱՔՎԵՆԵՐԻ ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՈՒ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ԾԱԽՍԵՐԸ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1 Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** 2015 թվականին նախատեսվում է շարունակել վարչատարածքային բարեփոխումները: Ուստի, համայնքների խոշորացման գործընթացն իրականացնելու ընթացքում անհրաժեշտ է լինելու խոշորացվող համայնքներում անցկացնել տեղական հանրաքվեներ, ինչը բխում է ՀՀ Սահմանադրության 110-րդ հոդվածից: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է 2015 թվականի ընթացքում մշակել և ՀՀ կառավարության քննարկմանը ներկայացնել համայնքների խոշորացման պիլոտային փնջերում տեղական հանրաքվեներ նշանակելու, անցկացնելու և հանրաքվեների նախապատրաստման ու անցկացման ծախսերը ֆինանսավորելու մասին ՀՀ կառավարության որոշումների նախագծերը: **2. Կարգավորման առարկան** Կարգավորման առարկան համայնքների խոշորացման գործընթացի օրենսդրական ապահովումն է:

	3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը Իրավական ակտերի կիրառման դեպքում կապահովվի համայնքների խոշորացման գործընթացի անհրաժեշտ բաղկացուցիչը՝ համայնքի բնակչության կարծիքի հարցումը՝ տեղական հանրաքվե անցկացնելու միջոցով:
Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության նախարարություն	
58.	**«ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ, ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ 2016 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների 2016 թվականի տարեկան ծրագիրը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը կապված է լճի և դրա ջրհավաք ավազանի ներկայիս վիճակի բարելավման խնդրի հետ, որի համար անհրաժեշտ է ապահովել Սևանա լճի և դրա ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի պահպանությանը, լճի էկոլոգիական հավասարակշռության վերականգնմանն ու Սևանա լճի ջրհավաք ավազանի բնական պաշարների կայուն օգտագործմանն ուղղված 2016 թվականի նախատեսված ծրագրերի ու միջոցառումների պարտադիր կատարումը: Սկսած 2001 թվականից՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից յուրաքանչյուր տարի հաստատվում է Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման, բնականոն զարգացման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ծրագիրը: Տարեկան ծրագրի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է «Սևանա լճի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12-րդ, 13-րդ, 14-րդ հոդվածների պահանջներից և «Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված նպատակներից ու խնդիրներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Առաջնային են Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման և նրա ջրհավաք ավազանի բնական պաշարների պահպանության ու կառավարման հարցերը, որոնք 2001 թվականից դրվել են օրենսդրական հիմքի վրա և կարգավորվում են «Սևանա լճի մասին» և «Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հունիսի 24-ի N 876-Ն որոշմամբ: Օրենքներում ամրագրված են Սևանա լճի էկոհամակարգի կայունության, ջրի դրական հաշվեկշռի ապահովման և բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման դրույթները, որոնց կատարման անհրաժեշտ պայմաններից է լճի մակարդակի բարձրացումը՝ առնվազն 6 մետրով: Լճից բաց թողնված ջրի քանակը յուրաքանչյուր տարի հաստատվում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարության համապատասխան որոշմամբ: Ջրի տակ մնացող օրգանական նյութերի մեծ զանգվածները վտանգում են լճի վիճակը՝ ջրի աղտոտման տեսանկյունից: Լուրջ խնդիրներ են առաջացնում նաև ջրի տակ մնացած բազմաթիվ շինությունները և ենթակառուցվածքները: Միաժամանակ ջրի բարձր որակն ապահովելու համար կարևոր է կտրուկ բարելավել վիճակը՝ կապված մեծ քանակությամբ չմաքրված կեղտաջրերի՝ լիճ թափվելու հետ:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Սևանա լճի հիմնախնդրի լուծումը Հայաստանի բնապահպանական քաղաքականության կարևորագույն մասն է: Հիմնական ջանքերը կենտրոնանում են հետևյալ խնդիրների լուծման վրա՝ լճի մակարդակի շարունակական բարձրացում, Սևանա լճի ջրհավաք ավազանի ջրային ռեսուրսների անարդյունավետ օգտագործման կանխարգելում, փաստացի ջրօգտագործման պայմանների նկատմամբ վերահսկողության համակարգի կատարելագործում, լճի ջրհավաք ավազանի ջրի որակի բարելավում, կենսաբանական ռեսուրսների պահպանում և վերականգնում, Սևանա լճի ափամերձ տարածքների ջրածածկման հետ կապված խնդիրների լուծում, թափոնների կառավարման կատարելագործում: **2. Կարգավորման առարկան** «Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման, բնականոն զարգացման և օգտագործման միջոցառումների 2016 թվականի տարեկան ծրագրին հավանություն տալու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագծի կարգավորման նպատակն է Սևանա լճի, որպես ազգային և տարածաշրջանային նշանակության քաղցրահամ ջրավազանի պահպանումը, էկոլոգիական հավասարակշռության վերականգնումը և Սևանա լճի ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի բնականոն, ներդաշնակ զարգացմանն ու կայուն օգտագործմանն ուղղված 2016 թվականի նախատեսված ծրագրերի ու միջոցառումների պարտադիր կատարման ապահովումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման արդյունքում ակնկալվում է՝ 1) Սևանա լճի մակարդակի բարձրացում. 2) Սևանա լճի և դրա ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի կենսաբազմազանության պահպանություն ու կենսապաշարների կայուն օգտագործման բարելավում. 3) ափամերձ ջրածածկ տարածքներից անտառաշերտերի, բազմաթիվ շինությունների և ենթակառուցվածքների մաքրում. 4) ռեկրեացիայի արդյունավետ զարգացում. 5) կենցաղային թափոնների կառավարման բարելավում. 6) կառավարման համակարգի բարելավում:
59.	**«ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ԴԱՇՏԻ ՋՐԱՎԱԶԱՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության ջրային օրենսգրքի, «Ջրի ազգային ծրագրի մասին» ՀՀ օրենքի, ՀՀ վարչապետի 2003 թվականի հունվարի 10-ի «Ջրավազանային կառավարման մարմինների ցանկը, գործունեության կանոնակարգը և ավազանային կառավարման անցման ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N 5-Ն որոշման պահանջների՝ ջրային ռեսուրսը պլանավորվում է համապարփակ կառավարման պլանավորման սկզբունքով: Պլանի մշակումը և իրագործումը նպատակաուղղված են հավասարակշռելու ջրային ռեսուրսների առաջարկը և պահանջարկը, բացահայտելու ջրավազանում արտակարգ իրավիճակների հնարավոր ռիսկերը, դրանց կանխարգելման և նվազեցման միջոցառումները, ինչպես նաև նախապայման կհանդիսանան ջրային ռեսուրսների կառավարման ապակենտրոնացման համար: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Արարատյան դաշտի ջրավազանի ջրային ռեսուրսների և հորատանցքերի ոչ ճիշտ օգտագործման և շահագործման հետևանքով սպառման եզրին են ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների պաշարները:

	Արարատյան դաշտի ջրավազանի ջրային ռեսուրսների համապարփակ կառավարման համար անհրաժեշտ է մշակել և իրագործել Արարատյան դաշտի ջրավազանային կառավարման պլանը, որը ներառում է Արարատյան ջրավազանային կառավարման տարածքի մակերևութային, ստորերկրյա, ինչպես նաև Արարատյան դաշտի ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների կառավարման պլանները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախատեսվում է մշակել Արարատյան դաշտի ջրավազանային պլանի նախագիծը, ինչի վերջնաժամկետը ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 3-ի «Ապօրինի շահագործվող, ինչպես նաև չշահագործվող հորատանցքերի համար ջրօգտագործման թույլտվությունների տրման, դրանց լուծարման և կոնսերվացման կարգը հաստատելու մասին» N 340-Ն որոշման 4-րդ կետի համաձայն սահմանվել է մինչև 2015 թվականի սեպտեմբերի 1-ը: Համաձայն կազմված ծախսերի նախահաշվի՝ աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ է 71153.6 մլն դրամ գումար, որի մի մասը՝ 19894.0 մլն դրամ, նախատեսված է 2014 թվականի, իսկ մյուս մասը՝ 51259.6 մլն դրամը՝ 2015 թվականի համար: **2. Կարգավորման առարկան** Պլանի մշակումը և իրագործումը հնարավորություն կտան ըստ ոլորտների գնահատելու ջրային ռեսուրսների առաջարկը և պահանջարկը, բացահայտելու Արարատյան ջրավազանում ցանկալի վիճակին հասնելուն ուղղված միջոցառումները: Արարատյան դաշտի ջրավազանային կառավարման պլանը կնպաստի ջրի առաջարկի և պահանջարկի հավասարակշռմանը, որն իր հերթին կհանգեցնի ջրային ռեսուրսի արդյունավետ կառավարմանը, ինչպես նաև ջրային ռեսուրսի խնայողությանը, ջրի ազգային ու ռազմավարական պաշարների ավելացմանը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կառավարման ծրագրի կիրառման արդյունքում կավելանան Արարատյան դաշտի ջրային ռեսուրսների ազգային և ռազմական պաշարները:
Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարություն	
60.	«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐԳԵՎՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՏՎԱՎՈՐ ԿՈՉՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Տնտեսական, սոցիալական և մշակութային ոլորտներում պետության հիմնական խնդիրներից է շինարարության զարգացումը: Հատկապես արդի ժամանակաշրջանում խիստ կարևորվում է շինարարի աշխատանքը, քանի որ առկա է շինարարության ծավալների ընդլայնման միտում: Նախագիծը նպատակ ունի խրախուսելու շինարարի աշխատանքը, որը Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության հիմնական շարժիչ ուժերից մեկն է: Շինարարության ոլորտում ընդգրկված են հմուտ կազմակերպիչներ, բազմաթիվ բարձրակարգ մասնագետներ, վարպետներ, որոնք մեծ ներդրում ունեն երկրի զարգացման գործում, և անհրաժեշտ է հավուր պատշաճի գնահատել նրանց աշխատանքը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Խորհրդային կարգերի ժամանակ շինարարներին խրախուսելու համար սահմանված էր «Վաստակավոր շինարար» պատվավոր կոչումը, որով պարգևատրվում էին շինարարության բնագավառում բացառիկ ներդրում ունեցած մասնագետները: Ներկայումս գործում է «Հայաստանի Հանրապետության պետական պարգևների և պատվավոր կոչումների մասին» ՀՀ օրենքը, որտեղ, ցավոք, բացակայում է «Վաստակավոր շինարար» պատվավոր կոչումը:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Նախագիծը նպատակ ունի խրախուսելու հայ շինարարի աշխատանքը, գրավիչ դարձնելու ձևավորված ավանդույթները, հայ կառուցողական միտքը: Այդ նպատակով առաջարկվում է մշակել «Հայաստանի Հանրապետության պետական պարգևների և պատվավոր կոչումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը: **2. Կարգավորման առարկան** Շինարարության բնագավառում բացառիկ ներդրում ունեցած մասնագետներին խրախուսելու նպատակով գործող օրենքում համապատասխան լրացումներ կատարել: **3. Ակնկալվող արդյունքը** Վերականգնել Հայաստանի Հանրապետության վաստակավոր շինարարի պատվավոր կոչումը:
61.	**«ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ համայնքների գլխավոր հատակագծերի մշակման աշխատանքները խթանելու անհրաժեշտությամբ: «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքով (23.06.2011 թ., ՀՕ-226-Ն)՝ համայնքների գլխավոր հատակագծերի մշակման վերջնաժամկետ է սահմանվել 2016 թ. հունվարի 1-ը: Նշված դրույթի առկայությամբ որոշակի չափով խթանվել է գլխավոր հատակագծերի մշակման գործընթացը, սակայն՝ ոչ բավարար չափով: Թեև գործող օրենսդրությամբ ՀՀ գյուղական համայնքների քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման համար նախատեսված է պարզեցված գլխավոր հատակագծերի մշակման պայման, սակայն վերջիններս տարանջատված չեն՝ կախված տարաբնակեցման համակարգում դրանց ունեցած դերից, քաղաքաշինական առանձնահատկություններից կամ մեծությունից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** 2015 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ հաստատված գլխավոր հատակագծեր ունեն ՀՀ 49 քաղաքային համայնքներից 43-ը (չունեն ՀՀ Կոտայքի մարզի Բյուրեղավան, ՀՀ Սյունիքի մարզի Քաջարան և Դաստակերտ, ՀՀ Տավուշի մարզի Այրում, ՀՀ Լոռու մարզի Սպիտակ և Շամլուղ համայնքները), իսկ 866 գյուղական համայնքներից՝ ընդամենը 47-ը: Այս առումով նպատակահարմար է համարվում երկարաձգել օրենքով սահմանված ժամկետը (2016 թ. հունվարի 1-ը)՝ միաժամանակ ամրագրելով նոր մոտեցումներ, միավորելով օրենքով սահմանված միկրոտարածաշրջանային և տեղական մակարդակների փաստաթղթերի մշակման աշխատանքները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Իրավական ակտի մշակմամբ կերկարաձգվեն գլխավոր հատակագծերի մշակման համար նախատեսված ժամկետները, միաժամանակ զգալիորեն օպտիմալացնելով ՀՀ գյուղական համայնքների քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի մշակման գործընթացը, մի խումբ միատեսակ քաղաքաշինական հիմնախնդիրներ ունեցող համայնքների պլանավորման խնդիրները մեկ փաստաթղթում ամփոփելու միջոցով: **2. Կարգավորման առարկան** Անցած տարիների փորձը ցույց տվեց, որ մինչև 2016 թվականի հուվարի 1-ը իրատեսական չէ հանրապետության բոլոր համայնքների գլխավոր հատակագծերի մշակումը, ինչի համար նախատեսվում է օրենքով սահմանված ժամկետի երկարաձգում: Քանի որ փոքր գյուղական համայնքները, նաև բյուջեների սղության պատճառով,

	յուրաքանչյուրն առանձին գլխավոր հատակագիծ պատվիրելու հնարավորություն ներկայումս չունեն, «Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենքում համապատասխան փոփոխություններ կատարելով կարելի է զգալիորեն նվազեցնել փաստաթղթի մշակման համար անհրաժեշտ միջոցները և պահանջվող ժամանակը՝ մի քանի համայնքներ միավորվելով տարածաշրջանային (միկրոտարածաշրջանային) փաստաթղթի մշակման շրջանակներում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվում է զգալի չափով օպտիմալացնել համայնքների քաղաքաշինական ծրագրավորման փաստաթղթերի մշակման գործընթացները, խնայել համայնքների բյուջեների միջոցները, ինչպես նաև արդյունքում ունենալ ամփոփ փաստաթղթեր, որոնք զգալիորեն կհեշտացնեն համայնքների ղեկավարների աշխատանքները քաղաքաշինության բնագավառում:
62.	**«ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Օրենքով նախատեսվում է կարգավորել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ճարտարապետական գործունեության հետ կապված իրավահարաբերությունները, սահմանել ճարտարապետների մասնագիտական գործունեության կազմակերպման և համակարգման հիմունքներն ու կարգը: Օրենքի նպատակն է ապահովել քաղաքացու և հասարակության պաշտպանվածությունը քաղաքաշինության ու ճարտարապետության ոլորտում ոչ արհեստավարժ գործունեության բացասական հետևանքներից, նպաստել ճարտարապետության արվեստի զարգացմանը՝ ապահովելով մարդու և հանրության համար բարենպաստ կենսամիջավայրի ձևավորումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Թեև քաղաքաշինական գործունեությունը կանոնակարգված է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ, սակայն «Ճարտարապետական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի բացակայությունը հնարավորություն չի տալիս հանրապետությունում կանոնակարգելու ճարտարապետների մասնագիտական գործունեությունը, ինչի հետևանքով հաճախ հանդիպում ենք ոչ բավարար որակական հատկանիշներ ունեցող ճարտարապետական նախագծերի: Բացի դրանից, ճարտարապետական նախագծերի մշակման իրավունքը չի նախատեսում համապատասխան մասնագիտական որակավորման պահանջ՝ կախված նախագծվող օբյեկտի բարդությունից, նշանակությունից կամ ծավալից, ինչը հաճախ հանգեցնում է քաղաքաշինությամբ ձևավորվող կենսամիջավայրի խեղաթյուրմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Օրենքի ընդունմամբ կսահմանվեն համապատասխան դրույթներ, որոնք նպատակաուղղված կլինեն ճարտարապետների մասնագիտական կարողությունների զարգացմանը և պատասխանատվության բարձրացմանը, մասնագիտական բարոյաէթիկական վարքագծի կանոնների մշակմանն ու պահպանմանը, ինչպես նաև այդ գործունեության համակարգմանը և ոչ արհեստավարժ մոտեցումների բացառմանը: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենքի կարգավորման առարկան է ապահովել քաղաքացու և հասարակության պաշտպանվածությունը քաղաքաշինության ու ճարտարապետության ոլորտում ոչ արհեստավարժ գործունեության բացասական հետևանքներից: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Ճարտարապետական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի ընդունմամբ ակնկալվում է ճարտարապետական գործունեության մասնագիտական որակի բարձրացում, բնագավառում առողջ մրցակցության ստեղծում:

63.	**«ԲԱԶՄԱԲՆԱԿԱՐԱՆ ՇԵՆՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունումը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման 2.2.6-րդ կետի (8-րդ պարբերություն), ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2011 թվականի սեպտեմբերի 29-ի N 38 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած՝ Հայաստանի Հանրապետության բազմաբնակարան բնակարանային ֆոնդի կառավարման, պահպանման և շահագործման բարելավման 5-ամյա ռազմավարական ծրագրով նախատեսված միջոցառումների ցանկի 1.1-ին կետի միջոցառման կատարման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՀՀ օրենքն ընդունվել է 2002 թվականին, սակայն բազմաբնակարան բնակարանային ֆոնդի սպասարկման, պահպանման և արդիականացման գործառույթները լիովին չեն իրացվել՝ հիմնականում պայմանավորված օրենսդրական և ինստիտուցիոնալ միջավայրի բացերով ու խոչընդոտներով, ինչպես նաև ֆինանսական ռեսուրսների սահմանափակությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Բնագավառում իրավահարաբերությունների կարգավորում՝ բնագավառի օրենսդրական դաշտի կատարելագործում և ինստիտուցիոնալ բարեփոխումներ՝ «Բազմաբնակարան շենքի կառավարման մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու միջոցով՝ տարանջատելով կառավարման ու շահագործման գործառույթները և ներդնելով բազմաբնակարան շենքի պրոֆեսիոնալ կառավարչի ինստիտուտը: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ բազմաբնակարան բնակարանային ֆոնդի կառավարման, պահպանման և շահագործման իրավահարաբերություններ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Բազմաբնակարան բնակարանային ֆոնդի կառավարման, պահպանման ու շահագործման բնագավառում առկա խնդիրների կարգավորում, ինստիտուցիոնալ բարեփոխումների իրականացում:
	Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե
64.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ՝ ԸՍՏ ՆՊԱՏԱԿԱՅԻՆ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹՅԱՆ (ԿԱՏԵԳՈՐԻԱՆԵՐԻ) ՀՈՂԵՐԻ՝ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ԿԱԴԱՍՏՐԱՅԻՆ ԳՆԵՐԸ (ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ) ԵՎ ԿԱԴԱՍՏՐԱՅԻՆ ՔՈՒՏ ԵԿԱՄՏԻ ՉԱՓԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Որոշման նախագծի ընդունումը բխում է Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 66-րդ հոդվածի 2-րդ մասի երկրորդ պարբերության և «Հողի հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 2-րդ հոդվածի պահանջներից՝ ըստ որի հողերի կադաստրային գները, ըստ նպատակային նշանակության, յուրաքանչյուր տարի հաստատում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները**

	Նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ գործող օրենսդրության համաձայն նախորդ տարիներին Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից հաստատված հողերի կադաստրային գները չեն կարող կիրառելի լինել 2015 թվականի համար, ուստի, որոշման նախագծի ընդունումն անհրաժեշտ է: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն որոշման նախագծի ընդունմամբ կկարգավորվեն Հայաստանի Հանրապետության 2015 թվականի հողային ֆոնդի՝ ըստ նպատակային նշանակության (կատեգորիաների) հողերի 2015 թվականի կադաստրային գները (արժեքները) և կադաստրային զուտ եկամտի չափերը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում կսահմանվեն 2015 թվականի հողերի կադաստրային գների և կադաստրային զուտ եկամտի չափերը, ինչը կնպաստի հողի շուկայի զարգացմանը, հողի հարկի բազայի և համայնքային բյուջեների ձևավորմանը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կկիրառվի օտարման, վարձակալության, կառուցապատման իրավունքով տրամադրելու կամ այլ դեպքերում:
65.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀՈՂԱՅԻՆ ՖՈՆԴԻ ԱՌԿԱՅՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՇԽՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ (ՀՈՂԱՅԻՆ ՀԱՇՎԵԿՇՌԻ) ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Որոշման նախագծի ընդունումը բխում է Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի պահանջներից, որի համաձայն հողամասերը, անկախ սեփականության ձևից, ենթակա են պետական հաշվառման: Պետական հաշվառումն իրականացվում է հողամասերի որակի ու քանակի, նպատակային նշանակության, հողատեսքերի և գործառնական նշանակության, սեփականության ու օգտագործման սուբյեկտների մասին ամբողջական տվյալներ ստանալու նպատակով: Պետական հաշվառումն իրականացվում է անընդհատ՝ սկզբնական հաշվառման ելակետային տվյալների հիման վրա՝ տարվա ընթացքում կատարված իրավական, որակական և քանակական փոփոխություններն արտացոլելով հաշվառման տեքստային ու գրաֆիկական փաստաթղթերում: Հողամասերի պետական հաշվառման արդյունքում կազմվում է Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի մասին տարեկան հաշվետվությունը (հողային հաշվեկշիռը)՝ յուրաքանչյուր տարվա հուլիսի 1-ի դրությամբ, որը հաստատում և հրապարակում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարվում են փոփոխություններ, այդ թվում՝ նպատակային նշանակությունների ու սեփականության սուբյեկտների, հողատեսքերի ու գործառնական նշանակությունների, ինչպես նաև ոռոգվող հողերի կազմում: Այս բոլոր ընթացիկ փոփոխությունները տարեկան կտրվածքով ենթակա են պետական հաշվառման և պետք է արտացոլվեն Հայաստանի Հանրապետության ընթացիկ հողային հաշվեկշռում: Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2000 թվականի հոկտեմբերի 23-ի «Հայաստանի Հանրապետության հողային հաշվեկշիռը կազմելու կարգը հաստատելու մասին» N 656 որոշման պահանջների՝ Հայաստանի Հանրապետության

	կառավարությունը 2013 թվականի հոկտեմբերի 17-ի N 1184-Ն որոշմամբ հաստատել է Հայաստանի Հանրապետության 2013 թվականի հողային հաշվեկշիռը: 2014 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմված՝ Հայաստանի Հանրապետության հողային հաշվեկշռի փաթեթը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով արդեն Հայաստանի Հանրապետության նախարարությունների հետ համաձայնեցման փուլում է և սահմանված ժամկետում կներկայացվի Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն՝ քննարկման: 2013 թվականի հուլիսի 1-ից մինչև 2014 թվականի հուլիսի 1-ը Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կատարված փոփոխություններն անհրաժեշտ է արտացոլել Հայաստանի Հանրապետության 2014 թվականի հողային հաշվեկշռում: Նպատակը Հայաստանի Հանրապետության յուրաքանչյուր տարվա ընթացիկ հողային հաշվեկշռի՝ ըստ նպատակային նշանակության ու սեփականության սուբյեկտների, իսկ գյուղատնտեսական և անտառային նշանակության հողերը՝ ըստ հողատեսքերի, տվյալները նախորդ տարիների հետ համեմատելն է և վերլուծության հիման վրա առաջարկություններ ներկայացնելը՝ հողային պաշարների արդյունավետ օգտագործման և կառավարման, համայնքների սեփականաշնորհված հողերի միավորման ու խոշորացման ծրագրերին օժանդակելու համար: **2. Կարգավորման առարկան** Որոշման ընդունմամբ կկատարվի Հայաստանի Հանրապետության հողային օրենսգրքի 34-րդ հոդվածի պահանջը՝ տարվա ընթացքում կատարված իրավական, որակական և քանակական փոփոխությունները կարտացոլվեն 2014 թվականի հուլիսի 1-ի դրությամբ կազմված Հայաստանի Հանրապետության հողային հաշվեկշռում: Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի առկայության և բաշխման վերաբերյալ 2014 թվականի հաշվետվության (հողային հաշվեկշիռ) նորացված և ճշտված տվյալներից կկարողանան օգտվել բոլոր շահագրգիռ պետական մարմինները, ոչ պետական կազմակերպություններն ու անձինք: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի առկայության և բաշխման վերաբերյալ 2015 թվականի հաշվետվության (հողային հաշվեկշռի) մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման ընդունման արդյունքում կկազմվի Հայաստանի Հանրապետության հողային ֆոնդի մասին տարեկան հաշվետվությունը (հողային հաշվեկշիռը):
	Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր միջուկային անվտանգության կարգավորման պետական կոմիտե
66.	«ՌԱԴԻՈԱԿՏԻՎ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԵՎ ՌԱԴԻՈԱԿՏԻՎ ՆՅՈՒԹԵՐ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ ՍԱՐՔԵՐԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտի ընդունումը պայմանավորված է ռադիոակտիվ աղբյուրների ֆիզիկական պաշտպանության հետ կապված իրավահարաբերությունների կարգավորման անհրաժեշտությամբ: Հայաստանի Հանրապետությունում գործում են միջուկային նյութերի և Հայկական ատոմային էլեկտրակայանի ֆիզիկական պաշտպանությունը կարգավորող իրավական ակտեր (ՀՀ կառավարության որոշումներ), մինչդեռ ռադիոակտիվ աղբյուրների ֆիզիկական պաշտպանության քաղաքականության մշակումը և կարգավորող պահանջների սահմանումն արդիական են՝ հաշվի առնելով դրանց հետ կապված ռիսկերը, մասնավորապես, ռադիոակտիվ նյութերի անօրինական շրջանառությունը, ռադիոակտիվ նյութերի կիրառմամբ ահաբեկչությունը և այլն:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում ռադիոակտիվ աղբյուրների ֆիզիկական պաշտպանության հետ կապված հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտեր չկան:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Նշված որոշման ընդունմամբ կսահմանվեն ռադիոակտիվ աղբյուրների ֆիզիկական պաշտպանության համակարգին ներկայացվող պահանջները, ֆիզիկական պաշտպանության մակարդակները ըստ նախագծային սպառնալիքի գնահատման, և դրանց հետ կապված միջադեպերին հակազդելու և կարգավորման ենթակա այլ հարցեր:

2. Կարգավորման առարկան

Առաջարկվող որոշմամբ կկարգավորվեն ռադիոակտիվ աղբյուրների ֆիզիկական պաշտպանության նկատմամբ պահանջները՝ կանխելու համար ռադիոակտիվ նյութերի անօրինական շրջանառությունը, նվազեցնելու դրանց գողության կամ այլ անօրինական տիրապետման հետ կապված հնարավոր վտանգները:

3. Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը

Որոշման ընդունմամբ կկարգավորվեն ռադիոակտիվ նյութերի և ռադիոակտիվ նյութեր պարունակող սարքավորումների ֆիզիկական պաշտպանության հետ կապված հարաբերությունները, ինչպես նաև կապահովվի Հայաստանի Հանրապետության դիրքորոշումը՝ գործելու Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության Ռադիոակտիվ նյութերի անվտանգության և պահպանության վարքագծի օրենսգրքի (Code of Conduct on the Safety and Security of Radioactive Sources) պահանջներին համապատասխան:

Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտե

67. **«ՈՌՈԳՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 2015 ԹՎԱԿԱՆԻՆ ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻՑ ՋՐԱՌԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ**

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը

«Ոռոգման նպատակով 2015 թվականին Սևանա լճից ջրառի մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը պայմանավորված է «Սևանա լճի էկոհամակարգերի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքով:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 23-ի «Ոռոգման նպատակով 2014 թվականին Սևանա լճից ջրառի մասին» N 432-Ա որոշմամբ ոռոգման նպատակով Սևանա լճից ջրառի չափաքանակ է սահմանվել 170 մլն խոր. մետր ջրի քանակը:

Համաձայն «Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի՝ 2014 թվականի համար առավելագույն չափաքանակ է սահմանվել 270 մլն խոր. մետրը: 2014 թվականի օգոստոսի 14-ին ընդունվել է ՀՀ կառավարության «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 23-ի N 432-Ա որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու մասին» N 857-Ա որոշումը, որով Սևանա լճից ջրառը սահմանվել է 270 մլն խոր. մետր:

2014 թվականի հոկտեմբերի 9-ի դրությամբ՝ Սևանա լճից բաց է թողնվել 269.6 մլն խոր. մետր ջուր: Սևան-Հրազդան էներգետիկ-ոռոգման համակարգից սնվող ոռոգման համակարգերի իշխման տակ գտնվող հողերը ոռոգելու համար անհրաժեշտ է Սևանա լճից բաց թողնել ջրի համապատասխան քանակ:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Ջրային օբյեկտներից հնարավոր ջրառի տարբերության չափով պահանջարկի

	բավարարում: **2. Կարգավորման առարկան** Սևան-Հրազդան ոռոգման-էներգետիկ համակարգից սնվող ոռոգման համակարգերի իշխման տակ գտնվող հողատարածքների վրա մշակվող գյուղատնտեսական մշակաբույսերի՝ ոռոգման ջրով ապահովման գործընթացի իրականացում: **3. Իրավական ակտի կիրառման արդյունքում ակնկալվող արդյունքը** Ջրօգտագործողներին անհրաժեշտ քանակությամբ ոռոգման ջրով ապահովում:
Հայաստանի Հանրապետության սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	
68.	«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 4-Ի N 587-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նախագիծը մարզական կոչումների և մարզական կարգերի շնորհման չափորոշիչները միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցնելու նպատակ է հետապնդում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2006 թվականի մայիսի 4-ի «Հայաստանի Հանրապետության մարզական կոչումների և մարզական կարգերի շնորհման չափորոշիչներն ու կարգը հաստատելու մասին» N 587-Ն որոշմամբ սահմանված են Հայաստանի Հանրապետության մարզական կոչումների և մարզական կարգերի շնորհման չափորոշիչները, որոնք նոր օլիմպիական պարբերաշրջանի հետ կապված միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցման կարիք ունեն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մարզական կոչումների և մարզական կարգերի շնորհման չափորոշիչները համապատասխանեցնել միջազգային չափանիշներին: **2. Կարգավորման առարկան** Մարզական կոչումների և մարզական կարգերի շնորհման չափորոշիչների համապատասխանեցում միջազգային չափանիշներին: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջազգային չափանիշներին համապատասխանեցված մարզական կոչումների և մարզական կարգերի շնորհման չափորոշիչներ
69.	«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԱՐԶԱԴՊՐՈՑՆԵՐԸ, ՄԱՐԶԱՁԵՎԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՖԵԴԵՐԱՑԻԱՆԵՐԸ ԵՎ ԱՅԼ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԳՈՒՅՔՈՎ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը նպատակ ունի Հայաստանի Հանրապետության մանկապատանեկան մարզադպրոցների, մարզաձևերի ազգային ֆեդերացիաների և այլ մարզական հասարակական կազմակերպությունների մարզակառույցներն ապահովելու մարզագույքով: Քանի որ հանրապետությունում մարզագույքի պահանջարկն անցնում է մեկ մլրդ դրամից, իսկ ՀՀ պետական բյուջեից վերջին տարիներին մարզագույքի ձեռքբերման համար հատկացվել է տարեկան 50 մլն դրամ (2013 թվականին՝ 100 մլն

	դրամ), իսկ 2008 և 2014 թվականներին գույքային ծրագիր չի իրականացվել, ինչպես նաև՝ այն, որ տրված մարզագույքը միաժամանակ անց մաշվում է, ուստի, այս գործընթացը կրում է շարունակական բնույթ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Մարզական հերթափոխի և բարձրակարգ մարզիկների պատրաստման համար մարզակառույցները ժամանակակից մարզական գույքով ապահովելու, նրանց նյութա-տեխնիկական պայմանները բարելավելու նպատակով հանրապետությունում գործող 171 մանկապատանեկան մարզադպրոցների և այլ մարզական կազմակերպությունների ուսում-նամարզական գործընթացը կազմակերպելու համար 2003 թվականից սկսած (միայն 2008 և 2014 թվականներին գույքային ծրագիր չի իրականացվել) յուրաքանչյուր տարի Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ՝ ՀՀ պետական բյուջեով նախատեսված միջոցների հաշվին իրականացվում է մարզագույքի բաշխման ծրագիր: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Քանի որ մարզակառույցներում բացակայում է անհրաժեշտ մարզագույքը, իսկ այնտեղ, որտեղ այն կա, հիմնականում հնաոճ ու հնամաշ է, ուստի, նախագծով նախատեսվում է մանկապատանեկան մարզադպրոցները և այլ մարզական հասարարական կազմակեր-պություններ ապահովել անհրաժեշտ և նորագույն մարզագույքով: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ կառավարության որոշման կարգավորման առարկան Հայաստանի Հանրապե-տության մանկապատանեկան մարզադպրոցները, մարզաձևերի ազգային ֆեդե-րացիաները և այլ մարզական հասարակական կազմակերպություններ գույքով ապահովելու կարգն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՀՀ կառավարության որոշմամբ կսահմանվեն ՀՀ մանկապատանեկան մարզադպրոցները, մարզաձևերի ազգային ֆեդերացիաները և այլ մարզական հասարակական կազմակեր-պություններ գույքով ապահովելու կարգը և քանակները: Ակնկալվում է, որ ամեն տարի լիովին կբավարարվի որոշակի թվով մարզադպրոցների մարզագույքի պահանջարկը, ինչի արդյունքում պարզորոշ կերևա մարզագույքի պահանջարկի նվազումը:
70.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2005 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ի N 1428-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը նպատակ ունի հստակեցնելու մանուկների և պատանիների՝ ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանների նվազագույն չափորոշիչները: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Մանուկների և պատանիների առողջության պահպանման ու ամրապնդման, նրանց շրջանում ազատ ժամանցի և վնասակար սովորությունների դեմ նախազգուշական աշխա-տանքների կազմակերպման համար ֆիզիկական կուլտուրան և սպորտն առանձնահատուկ դեր ունեն: Խնդիրը ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանների նվազա-գույն չափորոշիչների հստակեցումը և ժամանակակից պահանջներին համապատաս-խանեցումն է: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները**

	Հստակեցնել մանուկների և պատանիների՝ ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանների նվազագույն չափորոշիչները՝ համապատասխանեցնելով ժամանակակից պահանջներին: **2. Կարգավորման առարկան** Մանուկների և պատանիների՝ ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանների նվազագույն չափորոշիչների համապատասխանեցում ժամանակակից պահանջներին: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Մանուկների և պատանիների՝ ֆիզիկական կուլտուրայով և սպորտով զբաղվելու պայմանների հստակեցված նվազագույն չափորոշիչներ՝ համապատասխանեցված ժամանակակից պահանջներին:
71.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻՑ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՄԱՐԶԱԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂ ՄԱՐԶԻՉ-ՄԱՆԿԱՎԱՐԺՆԵՐԻ ԵՎ ՂԵԿԱՎԱՐ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՊԱՇՏՈՆԱՅԻՆ ԴՐՈՒՅՔԱՉԱՓԵՐԻ ԵՎ ՀԱՎԵԼԱՎՃԱՐՆԵՐԻ ՎՃԱՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունումը նպատակ ունի բարելավելու Հայաստանի Հանրապետության բյուջեից ֆինանսավորվող մանկապատանեկան մարզադպրոցներում աշխատող մարզիչ-մանկավարժների և ղեկավար անձնակազմի սոցիալական վիճակը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Մանուկների և պատանիների առողջության պահպանման ու ամրապնդման, ֆիզիկական պատրաստականության մակարդակի բարձրացման, նրանց շրջանում ազատ ժամանցի և վնասակար սովորությունների դեմ նախազգուշական աշխատանքների կազմակերպման, մարզական հերթափոխի պատրաստման, ՀՀ հավաքական թիմերի համալրման համար մանկապատանեկան մարզադպրոցներն առանձնահատուկ դեր ունեն: Ներկայացվող փաստաթուղթն ուղղված է մանկապատանեկան մարզադպրոցների ֆինանսավորման մակարդակի բարձրացմանը, որը կհանգեցնի մարզիչ-մանկավարժների թվի ավելացմանը, երիտասարդ մասնագետների՝ համակարգում ներգրավմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով նախատեսվում է հստակեցնել մանկապատանեկան մարզադպրոցներում մարզիչ-մանկավարժների ու ղեկավար անձնակազմի աշխատավարձերի չափի հարաբերակցությունները և խրախուսման համակարգը: Նախատեսվում է նաև հստակեցնել օլիմպիական խաղերի ծրագրով չնախատեսված՝ պետական աջակցություն ստացող և Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ֆինանսավորվող մանկապատանեկան մարզադպրոցներում գործող ակրոբատիկա, շաշկի, սամբո, սպորտային պարեր մարզաձևերի գծով աշխարհի և Եվրոպայի առաջնություններում մարզիկի ցուցաբերած մարզական արդյունքների համար մարզիչ-մանկավարժների և ղեկավար անձնակազմի խրախուսման կարգը: **2. Կարգավորման առարկան** ՀՀ կառավարության որոշման կարգավորման առարկան ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսավորվող մանկապատանեկան մարզադպրոցներում աշխատող մարզիչ-մանկավարժների և ղեկավար անձնակազմի պաշտոնային դրույքաչափի ու հավելավճարների վճարումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՀՀ կառավարության որոշմամբ կսահմանվեն մանկապատանեկան մարզադպրոցների մարզիչ-մանկավարժների և ղեկավար անձնակազմի աշխատավարձերի չափի հարա-

	բերակցությունները, կկարգավորվի և կկատարելագործվի խրախուսման համակարգը:
72.	**«ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Երիտասարդական աշխատողի ինստիտուտի ստեղծում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում գոյություն չունի երիտասարդական աշխատողի պատրաստման համակարգ, ինչը բացասաբար է անդրադառնում երիտասարդական ծրագրերի իրականացման գործընթացի արդյունավետության վրա: Հայաստանում երիտասարդական աշխատողի համակարգի ներդրման և արդյունավետ գործունեության համար անհրաժեշտ է կանոնակարգել երիտասարդական աշխատանքների գործընթացի հետ կապված խնդիրները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Երիտասարդական աշխատողի ինստիտուտի կանոնակարգի մշակում և հաստատում: **2. Կարգավորման առարկան** Երիտասարդական աշխատողի ինստիտուտի ներդրման և կայացման հետ կապված խնդիրներ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Երիտասարդական աշխատողի ինստիտուտի կայացում:
	Հայաստանի Հանրապետության սփյուռքի նախարարություն
73.	**«ՍՓՅՈՒՌՔԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ ՀԱՅՐԵՆԱՃԱՆԱՉՈՒԹՅԱՆ «ԱՐԻ ՏՈՒՆ» ԾՐԱԳՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի օգոստոսի 20-ի նիստի N 34 արձանագրության 29-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» արձանագրային որոշման հավելվածից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Աշխարհասփյուռ հայության առջև այսօր ծառացած է հայապահպանության գերխնդիրը: Սփյուռքում վտանգված են հայոց լեզուն, հայկական մշակույթը: Սփյուռքի կենսունակության գրավականը հայրենիքի հետ երիտասարդության մշտական և բազմաբնույթ կապերն ու հարաբերություններն են, պատանիների ու աղջիկների՝ Հայաստան ճանաչողական այցելություններն են, իրենց հասակակիցների հետ ծանոթություններն ու շփումները, հայկական հարուստ ժառանգության հետ նրանց մշտական առնչությունները: Հեռու լինելով հայրենիքից՝ գոյատևման պայքարում հայը հաճախ կորցնում է իր ազգային նկարագիրը, իր լեզուն, հեռանում է ազգային արմատներից, ավանդույթներից, սովորություններից, դադարում է կրել դարերով ստեղծված հայկական մշակութային արժեքները: Դրա համար անհրաժեշտ է պայքար ծավալել լեզվամշակութային ուծացման դեմ, նպաստել հայ ազգային ինքնության բարենպաստ միջավայրի ձևավորմանն ու զարգացմանը, հայկական համայնքներում ազգային ինքնության պահպանմանն ու արմատավորմանը, նրանց հայապահպան գործունեությանը, մշակութային ժառանգության պահպանմանը, զարգացմանը և իրականացնել դրանց տարածմանը

	միտված միջոցառումներ, նպաստել նաև Հայաստանի հետ սփյուռքահայության, առաջին հերթին՝ երիտասարդության կապերի սերտացմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Արի տուն» ծրագրի մշակման ու իրականացման միջոցով հնարավոր է սփյուռքի երիտասարդության համար ճանաչելի դարձնել սեփական հայրենիքը, աջակցել հայապահպանությանն ու հայոց լեզվի, մշակույթի զարգացմանը, Հայաստան-սփյուռք կապերի ամրապնդմանը: **2. Կարգավորման առարկան** «Արի տուն» ծրագրի իրականացումը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր տարի հայաստանյան ընտանիքներում հյուրընկալել հարյուրավոր սփյուռքահայ երիտասարդների, նրանց համար կազմակերպել ճանաչողական շրջայցեր ու դասընթացներ: **3. Ակնկալվող արդյունքները** Հայաստան-սփյուռք կապերի ամրապնդում, սփյուռքի երիտասարդության կողմից հայրենաճանաչության, հայրենիքի հետ կապերի խորացում և երիտասարդների ներգրավում համահայկական ծրագրերում: Ծրագրի նախատեսվող 8 փուլերում հայրենիք մինչև 1100՝ 13-18 տարեկան պատանիների և աղջիկների երկշաբաթյա այցելություն, նրանց հյուրընկալում հայաստանյան ընտանիքներում, սփյուռքահայ երիտասարդների համար Հայաստանի պատմաճարտարապետական վայրեր վեցօրյա ճանաչողական շրջայցերի կազմակերպում, մինչև 200 հայաստանցի հյուրընկալ ընտանիքների պատանիների և երիտասարդների չորսօրյա հանգստի կազմակերպում «Արի տուն» ճամբարում, որոնց յուրաքանչյուր փուլում կսպասարկի մինչև 12 մարդուց բաղկացած անձնակազմը:
74.	**«ՍՓՅՈՒՌՔ» ԱՄԱՌԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑ» ԾՐԱԳՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի օգոստոսի 20-ի նիստի N 34 արձանագրության 29-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» արձանագրային որոշման հավելվածից, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի մասին» N 511-Ա որոշումից: Ծրագրի նպատակն է հայրենիք-սփյուռք հուսալի և արդյունավետ կամուրջների ամրապնդումը, հայոց լեզվի իմացությունն ու կիրառումը խրախուսելը, կրթական, մշակութային ծրագրերի և հայագիտական օջախների գործունեությանն օժանդակելը, համայնքներում առկա ներուժի հաշվառումը, համախմբումը և համահայկական ծրագրերում դրանց ներգրավմանն աջակցությունը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ապրելով օտար երկրներում, ենթարկվելով տարբեր մշակույթների ազդեցությանը, հայ սերունդները հեռանում են ազգային արմատներից, ավանդույթներից, սովորություններից, դադարում են կրել դարերով ստեղծված հայկական մշակութային արժեքները: Դրա համար անհրաժեշտ է պայքար ծավալել լեզվամշակութային ուծացման դեմ, նպաստել հայ ազգային ինքնության պահպանման բարենպաստ միջավայրի ձևավորմանն ու զարգացմանը, հայկական համայնքներում հայապահպան գործունեությանը, մշակութային ժառանգության պահպանմանը, զարգացմանը և իրականացնել դրանց տարածմանը միտված միջոցառումներ, նպաստել, նաև օժանդակել Հայաստանի հետ սփյուռքահայության, հայկական կառույցների կապերի ամրապնդմանը և զարգացմանը՝ խթանելով համահայկական ծրագրերի մշակման ու իրականացման գործում անհատների, հայկական կազմակերպությունների մասնակցության շրջանակի ընդլայնումը, սփյուռքի համար

	մասնագետների պատրաստման և վերապատրաստման համակարգի շարունակական կատարելագործման գործընթացը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հայոց լեզվի արագացված ուսուցման, սփյուռքի կրթօջախների հայոց լեզվի և հայագիտական առարկաների ուսուցիչների, տնօրենների, ինչպես նաև համայնքների կրթական գործի կազմակերպիչների վերապատրաստման, ազգային երգի ու պարի խմբավարների, պարուսույցների վարպետության, հայկական ԶԼՄ-ների լրագրողների, երիտասարդ առաջնորդների, համայնքային գործի կազմակերպիչների դասընթացների կազմակերպում: **2. Կարգավորման առարկան** «Սփյուռք» ամառային դպրոց» ծրագրի իրականացմամբ հնարավոր կլինի օժանդակել հայ համայնքների կրթամշակութային խնդիրների լուծմանը, նպաստել սփյուռքի գործիչների, համայնքների ներկայացուցիչների մասնագիտական գիտելիքների ընդլայնմանը: **3. Ակնկալվող արդյունքները** Ծրագրի իրականացման դեպքում ակնկալվում է Հայաստան-սփյուռք գործակցության խորացում, հայկական ներուժի հաշվառում, համայնքներում հայապահպանական ծրագրերի խթանում, հայագիտական գիտելիքների տարածում և զարգացում, համաշխարհայնացման մարտահրավերների դեմ պայքարի արդյունավետության բարձրացում՝ բոլոր ուղղություններով դասընթացներին մասնակից 250 սփյուռքահայերի վերապատրաստման միջոցով:
75.	**«ԵՐԳՈՒՄ ԵՆՔ ԿՈՄԻՏԱՍ» ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՌԱՏՈՆԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Տարածքային համագործակցության և համահայկական մշակութային ծրագրերի շրջանակներում **«Երգում ենք Կոմիտաս» համահայկական փառատոնի** իրականացման անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ կառավարության 2009 թվականի օգոստոսի 20-ի նիստի N 34 արձանագրության 29-րդ կետով հավանության արժանացած «Հայաստան-սփյուռք գործակցության զարգացման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» արձանագրային որոշման հավելվածի 56-րդ կետի «զ» ենթակետից, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի մասին» N 511-Ա որոշումից: «Երգում ենք Կոմիտաս» փառատոնի անցկացումն ունի հայ ժողովրդի մեծանուն զավակին առավել հանրահռչակելու և մեծարման նպատակ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ցեղասպանության զոհ և հիշողության խորհրդանիշ դարձած մեծն Կոմիտասին անհրաժեշտաբար պետք է նորովի արժևորել, աշխարհի ուշադրությունը բևեռել բազմաշնորհ հանճարի՝ երաժշտագետի, բանահավաքի, երգչի, խմբավարի, մանկավարժի, հայ ազգային կոմպոզիտորական դպրոցի հիմնադրի անցած ուղուն, նոր լույսի ներքո ներկայացնել Հայոց ցեղասպանությունը վերապրած արվեստագետի կերպարը: Այս փառատոնի անցկացումը Կոմիտասի հավերժացման ևս մեկ քայլ է: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Կոմիտասին նվիրված մշակութային այս ձեռնարկը կոչված է դառնալու աշխարհասփյուռ հայության հոգևոր համախմբման մի նոր ազդակ և կարող է դառնալ հայությանը համախմբող ամենամյա մշակութային իրադարձություն: Նախատեսվող համերգային, մյուս ծրագրերին ու միջոցառումներին կմասնակցեն սփյուռքի, հայաստանյան և արցախյան երգչախմբեր, անհատ կատարողներ: **2. Կարգավորման առարկան** «Երգում ենք Կոմիտաս» համահայկական փառատոնի իրականացումը թույլ է տալիս

	ամեն տարի հայրենիքում հյուրընկալել սփյուռքահայ երգչախմբերի, անհատ կատարողների, ապահովելու տասնյակ մշակութային միջոցառումների, համերգների, ելույթների իրականացում՝ մայրաքաղաքում և մարզերում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքները** Մինչև 300 մարդու (հայ և օտարերկրացի անհատ կատարողների, երգչախմբերի) մասնակցություն փառատոնին՝ սփյուռքից, Հայաստանից, Արցախից:
Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարություն	
76.	**«ՄԱՐԴՈՒ ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՈՂԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՈՂԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Մարդու վերարտադրողական առողջության և վերարտադրողական իրավունքների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է Հայաստանի Հանրապետությունում հղիության արհեստական ընդհատումների կանխարգելման, ինչպես նաև հղիության արհեստական ընդհատումների ոլորտը կարգավորող օրենսդրության առկա բացերը լրացնելու անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամի տվյալներով ծնունդների բնականոն սեռային հարաբերակցություն է համարվում 102-106 տղա՝ յուրաքանչյուր 100 աղջիկ նորածինների հաշվով: Մինչդեռ «Նորածինների սեռերի անհամամասնությունը Հայաստանում. ժողովրդագրական տվյալներ և վերլուծություն» հետազոտության տվյալների համաձայն՝ Հայաստանում այս հարաբերակցությունն էականորեն խախտված է, ինչն ի հայտ է եկել դեռևս 1990-ական թվականներին: Նման անհամամասնության ձևավորումը պայմանավորված է ինչպես հայ հասարակության մեջ տղա երեխային նախապատվություն տալու, ընտանիքում և հասարակության մեջ տղայի դերի ու նշանակության մասին ձևավորված պատկերացումների հետ, այնպես էլ՝ բժշկական տեխնոլոգիաների զարգացման արդյունքում ապագա երեխայի սեռը պարզելու հնարավորության ստեղծմամբ: Ծնունդների բնականոն համարվող սեռային հարաբերակցության շեղումները ներկայումս Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր սահմանագծի են հասել և դարձել լուրջ ժողովրդագրական սպառնալիք: Այսպես, 2011 թվականի դրությամբ այն կազմել է 114 տղա նորածին՝ յուրաքանչյուր 100 աղջիկ նորածինների հաշվով: Այս ցուցանիշով Հայաստանը հայտնվել է սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատման վատագույն ցուցանիշներ ունեցող երկրների շարքում (Չինաստան, Հնդկաստան, Ադրբեջան, Ալբանիա): Ավելին, երրորդ և հաջորդ երեխաների դեպքում այդ ցուցանիշը շատ ավելի բարձր է (2008-2012 թթ. միջին ցուցանիշը կազմել է՝ 164 տղա 100 աղջկա դիմաց): Խնդիրը հատկապես արտահայտված է մարզերում (Գեղարքունիք, Արագածոտն, Արմավիր): Ծնունդների նման սեռային հարաբերակցության հետագա շարունակման դեպքում կանխատեսվում է գենդերային խզում, որի արդյունքում մինչև 2060 թվականը չի ծնվի 92932 աղջիկ, ինչն էլ իր հերթին կհանգեցնի ծնունդների թվի առավել կրճատման և, որպես հետևանք, բնակչության թվի նվազման: Այսպիսով, սեռերի ծնունդների հարաբերակցության ներկայացված պատկերի պահպանումը լուրջ ժողովրդագրական խնդրի է վերածվել: Նման պատկերի ձևավորումը, բացի ժողովրդագրական սպառնալիքներից, կարող է առաջացնել նաև հասարակական բնույթի այլ բազմաթիվ խնդիրներ, որպիսիք են սեռական անձեռնմխելիության և սեռական

	ազատության դեմ ուղղված հանցագործությունները, թրաֆիքինգը, միայնակ տղամարդկանց թվի աճը և դրանից բխող այլ հետևանքներ: 2013 թվականի հունվարին Եվրոպայի խորհրդի մարդու իրավունքների հանձնակատար Նիլ Մույժնիեկսը հանդես եկավ հայտարարությամբ, որում անդրադարձ էր կատարվել Հայաստանում, Վրաստանում, Ադրբեջանում, Կոսովոյում, Ալբանիայում և արևելաեվրոպական այլ երկրներում սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատման հիմնախնդիրներին և, մասնավորապես, արձանագրելով, որ «Ինչպես Կանանց նկատմամբ խտրականության վերացման հարցերով ՄԱԿ-ի կոմիտեն (CEDAW), այնպես էլ՝ Եվրոպայի խորհրդի նախարարների կոմիտեն կոչ է արել կառավարություններին՝ ընդունել սեռով պայմանավորված հղիության արհեստական ընդհատումն արգելելու վերաբերյալ ազգային օրենսդրություն»: Ներկա փուլում սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատումն արգելող օրենսդրություն Հայաստանի Հանրապետությունում չի գործում, բացի դրանից, առկա են հղիության արհեստական ընդհատման գործընթացը կարգավորող օրենսդրական մի շարք այլ բացեր: **3. Տվյալ բնագավառում իրականացվող քաղաքականությունը** Ներկայումս սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատման վերաբերյալ պետական քաղաքականությունն առավելապես հիմնված է քաղաքացիական հատվածի հետ միասին հասարակության իրազեկմանը, աղջիկների և տղաների հավասար արժևորման խթանմանը, ձևավորված կարծրատիպերը կոտրելուն: **4. Կարգավորման նպատակը և բնույթը** Նախագծերի նպատակն է օրենսդրորեն արգելել սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատումները (նման դրույթ ներկայումս բացակայում է ՀՀ օրենսդրության մեջ) և սահմանել սելեկտիվ աբորտների կրճատմանն ուղղված օրենսդրական այլ՝ լրացուցիչ կարգավորումներ ու մեխանիզմներ, հղիության արհեստական ընդհատման բժշկական ցուցումների սահմանում ՀՀ կառավարության կողմից, հետևանքների վերաբերյալ բուժաշխատողի կողմից կնոջն իրազեկելու պարտադիր պահանջների սահմանում: **5.Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Ըստ ներկայացուցչական ազգային հետազոտության տվյալների՝ Հայաստանի Հանրապետությունում 2010 թվականին գրանցված 29000 հղիության արհեստական ընդհատումների շուրջ 1500-ը եղել է՝ պայմանավորված երեխայի սեռով: Ներկայացված նախագծով նախատեսվում է սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատումների արգելքն օրենքով ամրագրելու, ինչպես նաև այլ օրենսդրական լրացուցիչ կարգավորումների ու մեխանիզմների սահմանմամբ (հղիության արհեստական ընդհատման բժշկական ցուցումների սահմանում ՀՀ կառավարության կողմից, հետևանքների վերաբերյալ բուժաշխատողի կողմից կնոջը պարտադիր իրազեկելու պահանջների սահմանում) և դրանց կիրառմամբ կանխարգելել և էականորեն կրճատել սեռով պայմանավորված հղիության ընդհատումները, ինչի արդյունքում նախատեսվում է բարելավել ոլորտում գրանցված բացասական ցուցանիշները՝ օրենսդրական սահմանափակումների միջոցները զուգակցելով իրազեկման, սեռով պայմանավորված խտրական վերաբերմունքի նվազեցմանը և վերացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացման հետ:
77.	**«ՀՈԳԵԲՈՒԺԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի ընդունումը պայմանավորված է հոգեկան առողջության պահպանման ոլորտում առկա մի շարք օրենսդրական բացերը

	լրացնելու, հոգեկան խանգարումներով տառապող անձանց իրավունքներն օրենքով սահմանելու և դրանց պաշտպանության լրացուցիչ մեխանիզմներ սահմանելու անհրաժեշտությամբ: **1.2. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հոգեկան առողջության, ինչպես նաև հոգեբուժական օգնության ոլորտը կարգավորվում է «Հոգեբուժական օգնության մասին» ՀՀ օրենքով և դրանից բխող այլ իրավական ակտերով: Նշված օրենքն ընդունվել է դեռևս 2004 թվականին, և դրա կիրարկման ընթացքում ի հայտ են եկել մի շարք չկարգավորված խնդիրներ: Հոգեկան խանգարումներով տառապող անձինք հասարակության խոցելի խմբերից մեկն են, որն առավել ենթակա է խարանի: Գործող օրենքում ընդհանուր ձևակերպումներով սահմանված են այդ անձանց հիմնական իրավունքները, մինչդեռ առավել նպատակահարմար է ամրագրել հոգեկան խանգարումներով տառապող անձանց ուղղակիորեն վերաբերող իրավունքները՝ դրանց լիարժեք իրացման և իրավական պաշտպանության ապահովման տեսանկյունից: Մեկ այլ խնդիրն է գործող օրենքով դատահոգեբուժական փորձաքննությունների հետ կապված հարաբերությունների առանձնահատկությունների չկարգավորվածությունը: Դատահոգեբուժական փորձաքննությունները, որպես դատաբժշկական փորձաքննության առանձին տեսակ, որտեղ լաբորատոր-գործիքային հետազոտություններ չեն արվում, և փորձաքննություններն իրականացվում են բացառապես բժշկի գիտելիքների ու մասնագիտական հմտությունների հիման վրա, ունեն առանձնահատուկ կարգավորումների անհրաժեշտություն: Կարգավորված չեն ոչ հոժարակամ հոսպիտալացման դեպքերում հիվանդի վիճակի (բարելավում, հետընթաց) վերաբերյալ բժշկի կողմից պարտադիր եզրակացություն տալու հետ կապված հարցերը, ինչը սահմանափակում է հիվանդի ոչ հոժարակամ հոսպիտալացումը դադարեցնելու իրավունքը: **1.3. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է օրենսդրորեն ամրագրել հոգեկան խանգարումներով տառապող անձանց իրավունքները՝ անկախ նրանց գտնվելու վայրից, սահմանել դատահոգեբուժական փորձաքննությունների իրականացման բացառապես հանձնաժողովային ընթացակարգ՝ սահմանելով փորձաքննությունների իրականացման կոնկրետ ժամկետներ, սահմանել ոչ հոժարակամ հոսպիտալացված անձանց առողջական վիճակի վերաբերյալ բժշկի կողմից պարտադիր եզրակացություն տալու հստակ ժամկետներ՝ նրանց իրավական պաշտպանությունն ապահովելու, ինչպես նաև գործող մեխանիզմներ սահմանելու՝ համահունչ դարձնելով նաև Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիային: **2.Կարգավորման առարկան** «Հոգեբուժական օգնության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի կարգավորման առարկան են հոգեկան խանգարումներով տառապող անձանց իրավունքների իրացման և դրանց պաշտպանության հետ կապված հասարակական հարաբերությունները: **3.Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման դեպքում ակնկալվում է բարելավել հոգեկան խանգարումներով տառապող անձանց իրավունքների իրացումը, տարբեր գործիքների միջոցով սահմանել մեխանիզմներ՝ դրանց պաշտպանության համար:
78.	**«ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հանրային առողջապահության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի ընդունումը պայմա-

նավորված է հանրության (մարդու) առողջության պահպանման և ամրապնդման նպատակով, վարակիչ և քրոնիկ ոչ վարակիչ հիվանդությունների, թունավորումների, բնակչության առողջության վրա շրջակա միջավայրի, սոցիալ-տնտեսական, վարքագծային և հնարավոր այլ վնասակար ու վտանգավոր գործոնների ազդեցության կանխարգելման, ներկա ու ապագա սերունդների կենսունակության համար բարենպաստ պայմանների ստեղծման անհրաժեշտությամբ:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Հայաստանի Հանրապետությունում հանրային առողջության պահպանման գործում առկա են կարգավորման մեխանիզմներ, ձեռնարկված են արդյունավետ քայլեր վարակիչ և քրոնիկ ոչ վարակիչ հիվանդությունների, թունավորումների, բնակչության առողջության վրա շրջակա միջավայրի, սոցիալ-տնտեսական, վարքագծային և հնարավոր այլ վնասակար ու վտանգավոր գործոնների ազդեցության կանխարգելման ուղղությամբ: Սակայն, դրանք հստակորեն չեն սահմանում հանրային առողջության պահպանմանն ուղղված տարբեր մարմինների, կազմակերպությունների պարտականությունների շրջանակը, դրանց գործունեության հիմնական ուղղությունները և գործունեության կազմակերպման կարգը: Բացի դրանից, հանրային առողջապահության կարիքների գնահատման հարցերը բազմակողմանի և համակարգված բնույթ չեն կրում: Անհրաժեշտություն կա ապահովելու դրանց համակարգված ինտեգրումը հասարակության կենսագործունեության բոլոր բնագավառներում՝ բարձրացնելով հաշվետվողականությունը, թափանցիկությունը և բոլոր շահագրգիռ կողմերի մասնակցությունը:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Առաջարկվում է օրենքի նախագծով սահմանել կարգավորումներ, որի շրջանակներում կապահովվեն հանրային առողջության պահպանմանն ուղղված միասնական պետական քաղաքականության մշակումը և իրականացումը, ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հանրային առողջության նորմատիվների սահմանումը, նպատակային ծրագրերի իրականացումը, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, անհատ ձեռնարկատերերի, օտարերկրյա պետությունների ու միջազգային կազմակերպությունների կողմից Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հանրային առողջապահության ոլորտում գործող իրավական ակտերի, վարակիչ, ոչ վարակիչ հիվանդությունների առաջացման ու տարածման պատճառների և պայմանների հայտնաբերումը, գնահատումը, վերլուծությունը, դրանց կանխարգելման միջոցառումների կազմակերպումն ու իրականացումը:

2.Կարգավորման առարկան

Նախագծի կարգավորման առարկան է հանրային առողջության պահպանման հետ կապված հասարակական հարաբերությունները: Նախագծով սահմանում են հանրային առողջապահության պետական քաղաքականության սկզբունքները, հանրային առողջապահության բնագավառում մարդու իրավունքները, հանրային առողջության ապահովման կազմակերպական, տնտեսական, իրավական ու ֆինանսական հիմքերը: Նախագիծը սահմանում է պետության կողմից նախատեսվող այն երաշխիքները, որոնք ուղղված են մարդու առողջության վրա սոցիալ-տնտեսական, վարքագծային, շրջակա միջավայրի վնասակար ու վտանգավոր գործոնների ազդեցության կանխարգելմանն ու բացառմանը և ներկա ու ապագա սերունդների կենսունակության համար բարենպաստ պայմանների ապահովմանը:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքներն են՝

1) հանրային առողջության պահպանման ընդհանուր պահանջների սահմանումը.

2) վարակիչ հիվանդությունների իմունականխարգելման, վերահսկման և հակահամաճարակային միջոցառումների կազմակերպման կարգավորումը.

3) հիվանդությունների միջազգային տարածման կանխարգելում և Հայաստանի Հանրապետության տարածքի սանիտարական պաշտպանության ապահովումը.

4) Հայաստանի Հանրապետությունում մարդու օրգանիզմի վրա շրջակա միջավայրի

	վնասակար ու վտանգավոր գործոնների ազդեցության նվազեցումը կամ բացառումը. 5) քրոնիկ ոչ վարակիչ հիվանդությունների, թունավորումների կանխարգելումը:
79.	**«ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Առողջապահական համակարգի կառավարման բարելավման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունումը պայմանավորված է վերջին երկու տասնամյակներում առողջապահական համակարգում իրականացվող վերափոխումների գործընթացը համակարգելու, համակարգի զարգացման առաջիկա տարիների հիմնական և միասնական ուղենիշներ սահմանելու անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Վերջին երկու տասնամյակների ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության համակարգում իրականացվել են մի շարք առանցքային վերափոխումներ՝ առողջապահական համակարգի կառավարման և կազմակերպական կառուցվածքի ապակենտրոնացում, մի շարք բժշկական կազմակերպությունների մասնավորեցում, պետական ֆինանսավորման գործառույթների կենտրոնացում, առողջության առաջնային պահպանման (այսուհետ՝ ԱԱՊ) օղակի հզորացմանն ուղղված գործընթացներ, հանրային առողջապահության համակարգի բարեփոխումներ և այլն: Առողջապահական համակարգի վերափոխման գործընթացն ամրապնդելու և համակարգելու նպատակով, այնուամենայնիվ, պահանջվում են լրացուցիչ և շարունակական ջանքեր՝ բարելավելու համակարգի կառավարման և կառուցակարգային կարողություններն ինչպես կենտրոնական, այնպես էլ՝ մարզային մակարդակներում, հնարավորինս հստակեցնելու և ամրապնդելու առողջապահության ոլորտի ֆինանսավորման գործառույթները՝ միջոցների առավել արդյունավետ ու համաչափ բաշխումն ապահովելու նպատակով, ապահովելու անհրաժեշտ ներուժի և ռեսուրսների առկայությունն առողջապահության համակարգի բոլոր օղակներում, ավարտին հասցնելու առողջապահական ծառայությունների ու հաստատությունների վերակազմավորման ոլորտում նախաձեռնված գործընթացը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է հայեցակարգով սահմանել առողջապահական առողջապահական համակարգի ընդհանուր կառուցվածքի տեսլականը, ըստ մակարդակների հիվանդանոցային բժշկական ծառայություններ մատուցող ենթակառուցվածքներին ներկայացվող պահանջները, բժշկական կազմակերպությունների անվանացանկի կազմման և դրանց կառուցվածքային օրինակելի մոդելների ձևավորման ընդհանուր մոտեցումները, ինչպես նաև՝ ժամանակացույց, որով կսահմանվեն նշված միջոցառումների իրականացման (ներդրման) կոնկրետ ժամկետներ: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի ընդունման նպատակն է առողջապահական համակարգի կառավարման նոր մոտեցումների ներդրմամբ համակարգում առավել նպատակային դարձնել առկա մարդկային, նյութական, ֆինանսական ռեսուրսների օգտագործումը, բարձրացնել առողջապահական ծառայությունների որակը և դրա կառավարման արդյունավետությունը, բնակչության գոհունակությունը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Առողջապահական համակարգի կառավարման բարելավման հայեցակարգին հավանություն տալու մասին» ՀՀ կառավարության արձանագրային որոշման նախագծի ընդունմամբ առողջապահական համակարգի կառավարումը դարձնել առավել համաչափ և նպատակային,

	օպտիմալ օգտագործել մարդկային ներուժը, նյութական ռեսուրսները, առավել թիրախավորված օգտագործել պետական և մասնավոր հատվածի կողմից առողջապահության ոլորտին հատկացվող ֆինանսական միջոցները, նվազեցնել համակարգի կորուստները:
80.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՇՏԱՊ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ 2016-2020 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության բնակչության շտապ բժշկական օգնության և սպասարկման 2016-2020 թվականների ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ընդունումը պայմանավորված է նախատեսվող միջոցառումների իրականացման օգնությամբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում բնակչությանը ցուցաբերվող շտապ և անհետաձգելի բուժօգնության ծառայությունների մատչելիության, հասանելիության, որակի և արդյունավետության ապահովման, կյանքին սպառնացող վիճակներում շտապ բժշկական օգնության ծառայության արդյունավետ կազմակերպման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության շտապ օգնության ծառայությունը ռազմավարական, սոցիալական կարևորագույն նշանակություն ունեցող, ինչպես նաև առողջապահության համակարգի ամենաօպերատիվ ու մատչելի ծառայություններից է: Սակայն, Խորհրդային Միության փլուզումից և Հայաստանի անկախացումից հետո առողջապահության ոլորտի ֆինանսական հնարավորությունները թույլ չէին տալիս զարգացնել և արդիականացնել շտապ օգնության ծառայությունը, այն զգալիորեն հետ էր մնում ոչ միայն միջազգային չափանիշներից, այլև Հայաստանի մյուս առողջապահական ծառայություններից: Խնդրի կարգավորման նպատակով, որպես համակարգի գործունեության արդիականացման առաջնահերթ կարիք ունեցող ուղղություն, մշակվել և ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հուլիսի 10-ի N 894-Ն որոշմամբ հաստատվել են Շտապ բժշկական օգնության արդիականացման ծրագիրը և այդ ծրագրի ներդրման ժամանակացույցը, որի գործարկումը նախատեսվել էր սկսել 2010 թվականին և ավարտել 2014 թվականին: Ներկայումս շտապ բժշկական օգնության նախահիվանդանոցային փուլի հիմնական խնդիրներն են շտապ օգնության միասնական կառավարման, մոնիթորինգի և գնահատման համակարգի բացակայությունը, շտապ օգնությանը ոչ բնորոշ կանչերի սպասարկման պատճառով անհարկի ծանրաբեռնվածության առկայությունը, շտապ օգնության նախահիվանդանոցային և հիվանդանոցային փուլերի անբավարար համագործակցությունն ու հետադարձ կապը, շտապ օգնության մեքենաների և բրիգադների անբավարար թիվը, ծառայության կառավարման միասնական համակարգի բացակայությունը, որը պայմանավորված է ամբողջ հանրապետության համար միասնական՝ կենտրոնացված դիսպետչերական ծառայության բացակայությամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է սահմանել ռազմավարական ուղղություններ և դրանց հասնելուն ուղղված գործողություններ, մասնավորապես, կատարելագործել շտապ բժշկական օգնության ծառայությունը կարգավորող օրենսդրական դաշտը, մշակել շտապ բժշկական օգնության ծառայության ժամանակակից կազմակերպչական մոդելները՝ հաշվի առնելով Երևանի և Հայաստանի Հանրապետության մարզերի առանձնահատկությունները, մշակել շտապ օգնության կանչերի դասակարգման չափորոշիչներ և այլն: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի ընդունման նպատակն է իրականացնել նախահիվանդանոցային փուլում շտապ և անհետաձգելի բուժօգնություն պահանջող մի շարք վիճակների դեպքերում շտապ

	օգնության ծառայության արագ և որակյալ արձագանքման միջոցով հաշմանդամության և մահացության նվազեցման միջոցառումներ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Հայաստանի Հանրապետության բնակչության շտապ բժշկական օգնության և սպասարկման 2016-2020 թվականների ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ընդունմամբ ակնկալվում է նախատեսվող միջոցառումների օգնությամբ Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում շտապ օգնության որակյալ և մատչելի ծառայությունների մատուցում հստակ չափորոշիչների կիրառմամբ, նախահիվանդանոցային փուլում շտապ և անհետաձգելի բուժօգնություն պահանջող մի շարք վիճակների դեպքերում շտապ օգնության ծառայության արագ և որակյալ արձագանքման արդյունքում նվազեցնել հաշմանդամությունը և մահացությունը:
81.	**«ԱՌԱՎԵԼ ՏԱՐԱԾՎԱԾ ՈՉ ՎԱՐԱԿԻՉ ՀԻՎԱՆԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ 2016-2020 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի 2016-2020 թվականների ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ընդունումը պայմանավորված է առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդությունների հետևանքով հաշմանդամության և վաղաժամ մահացության նվազեցման նպատակով անհրաժեշտ՝ համընդհանուր և փոխհամագործակցված միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտությամբ: Հաշվի առնելով այն, որ առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդություններից մահվան, հաշմանդամության և աշխատունակության կորստի դեպքերը գրանցվում են բնակչության առավելապես երիտասարդ, աշխատունակ տարիքային խմբում, խիստ կարևորվում է առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի համապարփակ և ընդհանրական ծրագրի ու միջոցառումների ցանկի մշակման և իրագործման անհրաժեշտությունը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության բնակչության շրջանում ոչ վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման, վաղ հայտնաբերման և վերահսկման ուղղությամբ զգալի քայլեր են իրականացվել, մասնավորապես, մշակվել և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N 3 արձանագրային որոշմամբ հաստատվել են Առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելման, վաղ հայտնաբերման և բուժման հայեցակարգը և հայեցակարգի կատարումն ապահովող միջոցառումների ցանկը: Նշված հայեցակարգի հաստատումից հետո՝ նախանշված նպատակներին հասնելու համար մշակվել և ՀՀ կառավարության կողմից 2011 թվականի մարտի 24-ի N 11 արձանագրային որոշմամբ հաստատվել են Առավել բարձր մահացության բերող երեք հիվանդության՝ արյան շրջանառության համակարգի (սրտանոթային հիվանդություններ), չարորակ նորագոյացությունների և շաքարային դիաբետի ազգային ռազմավարական ծրագրերը և միջոցառումների ժամանակացույցը: Ելնելով այն հանգամանքից, որ աշխարհի գրեթե բոլոր երկրների բնակչության համար ոչ վարակիչ հիվանդությունների տարածվածության ու մահացության աճի միտումները դարձել են հիմնախնդիր, Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության կողմից մշակվել են միջոցառումների իրականացման համընդհանուր մոտեցումներ և սահմանվել են նպատակներին հասնելու 25 ցուցանիշներ, որոնցից 9–ը պարտադիր են ԱՀԿ-ի բոլոր անդամ երկրների համար: Այդ նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ է համագործակցված և համընդհանուր միջոցառումների իրականացում՝ բոլոր շահագրգիռ գերատեսչությունների մասնակցությամբ:

	1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները Առաջարկվում է ձևավորել համակարգող հանձնաժողով՝ առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարում միջգերատեսչական ակտիվ համագործակցությունն ապահովելու նպատակով: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության կողմից մշակված միջոցառումների իրականացման համընդհանուր մոտեցումների և նպատակների հիման վրա առաջարկվում է սահմանել նպատակներ, որոնցից 9–ը պարտադիր են ԱՀԿ-ի բոլոր անդամ երկրների համար: Այդ նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ է համագործակցված և համընդհանուր միջոցառումների իրականացում՝ բոլոր շահագրգիռ գերատեսչությունների մասնակցությամբ: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծի ընդունման նպատակն է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության կողմից սահմանված նպատակներին հասնելու համար իրականացնել ոչ վարակիչ հիվանդություններից արձանագրվող մահվան դեպքերի և հաշմանդամության նվազեցման միջոցառումներ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Առավել տարածված ոչ վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարի 2016-2020 թվականների ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման ընդունմամբ ակնկալվում է միջազգային մոտեցումներին համահունչ միջոցառումների իրականացման օգնությամբ բարելավել բնակչության առողջության և ժողովրդագրական ցուցանիշները, նվազեցնել ոչ վարակիչ հիվանդությունների հետևանքով առաջացած հաշմանդամությունը և վաղաժամ մահացությունը:
Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարություն	
82.	**«ՆԱԽԱԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՋԱՐԳԱՑՄԱՆ 2016-2025 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՌԱՋՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նպաստել նախադպրոցական կրթության համակարգի հիմնախնդիրների լուծմանը և նախադպրոցական կրթության հասանելիության ընդլայնմանը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հանրակրթության որակի ապահովման տեսանկյունից կարևորվում է երեխաների վաղ ընդգրկումը կրթական ծրագրերում, մինչդեռ հանրապետության շատ համայնքներում դեռևս չկան նախադպրոցական կրթական ծառայություններ: Նախադպրոցական ծառայությունների մատչելիությունը խիստ անհավասար է Հայաստանի տարբեր տարածքներում: Նախադպրոցական կրթության համակարգի ուսումնասիրությունն ու արդի վիճակի նկարագիրը թույլ են տալիս առանձնացնել համակարգում առկա հետևյալ հիմնախնդիրները՝ 1) կրթադաստիարակչական աշխատանքների իրականացման և երեխաների խնամքի ու ապահովության պայմաններն անբավարար են, ինչը լուրջ խոչընդոտ է հաստատություններում երեխաների ընդգրկվածության մեծացման տեսանկյունից. 2) ցածր է նախադպրոցական հաստատությունների աշխատողների աշխատավարձը. 3) մանկավարժների և դաստիարակների աշխատանքը երկարաժամյա է ու անկանոն. 4) աշխատողների կանոնավոր մասնագիտական վերապատրաստում և ատեստավորում չեն իրականացվում. 5) համակարգի օրենսդրական և նորմատիվային դաշտի կատարելագործումը ևս հրատապ խնդիր է: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախադպրոցական կրթության ոլորտի ռազմավարությունը հիմնականում ուղղված

	կլինի համակարգի արդիականացմանը և զարգացմանը, ինչն ամրագրված է նաև ՀՀ կառավարության ծրագրում: Մասնավորապես, գործունեության առաջնային ուղղություններն են օրենսդրական դաշտի և կառավարման համակարգի կատարելագործումը, կադրերի մասնագիտական կարողությունների զարգացումը, նյութատեխնիկական և ուսումնանյութական հիմքի բարելավումը, ծառայությունների մատչելիության և ընդգրկվածության մեծացումը: **2. Կարգավորման առարկան** Ռազմավարական ծրագրի կարգավորման առարկան նախադպրոցական կրթության ծառայությունների որակի և մատչելիության բարելավումն է՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով նախադպրոցական կրթության մեջ սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների ընդգրկման ավելացմանը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախադպրոցական կրթության բարեփոխումների ռազմավարական ծրագրի ակնկալվող արդյունքը որակյալ և մատչելի նախադպրոցական կրթության ծառայությունների մատուցումն է՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների՝ նախադպրոցական կրթության մեջ ընդգրկմանը, նախադպրոցական ավագ տարիքի երեխաների՝ հինգից մինչև վեց տարեկանների, տարրական կրթությանն արդյունավետ նախապատրաստվածության, երեխաների համար տարրական դպրոցում ուսումը շարունակելու համար հավասար մեկնարկային պայմանների ապահովումը, ինչպես նաև կայուն հիմքերի ստեղծումը՝ նրանց անձնային ու սոցիալական հմտությունների զարգացման և ձևավորման համար:
83.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ 2016-2025 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Համաձայն «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 4-րդ և 5-րդ կետերի՝ կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության կազմակերպական հիմքը կրթության զարգացման պետական ծրագիրն է, և պետությունը բյուջետային նպատակային ֆինանսավորման միջոցով ապահովում է կրթության բնագավառի պահպանումն ու զարգացումը, որի ծավալները որոշվում են կրթության զարգացման պետական ծրագրին համապատասխան: ՀՀ կրթության զարգացման 2016-2025 թվականների պետական ծրագրի նախագիծը կմշակվի նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մարտի 27-ի N 442-Ն որոշմամբ հաստատված ՀՀ 2014-2025 թթ. հեռանկարային զարգացման ռազմավարական ծրագրով սահմանված գերակայություններին համապատասխան: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Կրթության բնագավառում ներկայիս բարեփոխումներն իրականացվում են «Հայաստանի Հանրապետության կրթության զարգացման 2011-2015 թվականների պետական ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ օրենքի (ՀՕ-246-Ն) համաձայն: Կրթության համակարգի ներկա փուլի զարգացման նպատակն է՝ ընդունելով ժամանակակից մարտահրավերները և ռազմավարության սկզբունքները, արձանագրել հիմնախնդիրների լուծման և առաջընթացի այնպիսի արդյունքներ, որոնք կվերականգնեն կրթության ու գիտելիքի վարկանիշը և կամրապնդեն Հայաստանի՝ որպես գիտակրթական տարածքի հեղինակությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հիմք ընդունելով կրթության համակարգի արդեն իսկ արձանագրված ձեռքբերումները՝ ՀՀ կրթության զարգացման 2016-2025 թվականների պետական ծրագրի նախագծում կսահմանվեն ՀՀ կրթության ոլորտի զարգացման գերակայությունները, ռազմավարության սկզբունքներն ու ծրագրային ուղղությունները:

	2. Կարգավորման առարկան ՀՀ կրթության զարգացման 2016-2025 թվականների պետական ծրագրի նախագծում այնպիսի ռազմավարական մոտեցումների որդեգրում, որոնք կապահովեն կրթության կայուն զարգացման առավել նպատակասլացություն և արդյունավետություն: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կրթության առաջընթացն առավել նպատակային և արդյունավետ դարձնելու համար հետագա զարգացումները կիրականացվեն՝ ըստ սահմանված գերակա ուղղությունների և զարգացման նպատակային ցուցանիշների, որոնք կնպաստեն Հայաստանի ընդհանուր մրցունակության բարձրացմանը:
84.	**«ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ (ԱՐՀԵՍՏԱԳՈՐԾԱԿԱՆ) ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2006 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 12-Ի N 73-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է «Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 15-րդ հոդվածի 5-րդ և 6-րդ կետերով՝ նախնական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ընդհանրական բնութագրերի ու ցանկերի, ինչպես նաև ըստ մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների տրվող որակավորումների ցանկերի մշակմամբ ու հաստատմամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման ներկա փուլում էական նշանակություն ունեն մասնագիտական որակյալ կրթությունն ու ուսուցումը: Դրանց ապահովումն ու մատչելիությունը երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման, աղքատության և անհավասարության մեղմման կարևորագույն գործոններից են: Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության ոլորտի ներկայիս բարեփոխումն ուղղված է մասնագիտական կրթության որակի բարելավմանը, աշխատաշուկայի պահանջներին և եվրոպական չափանիշներին համապատասխան որակավորմամբ կադրերի պատրաստման կարողությունների հզորացմանը: Սոցիալական գործընկերների հետ համատեղ վերանայելով մասնագիտությունների և որակավորումների ցանկը՝ այն կհամապատասխանեցվի աշխատաշուկայում պահանջարկված ժամանակակից որակավորումներին, կհամադրվի մասնագիտական կրթության և ուսուցման (ՄԿՈՒ) որակավորումների ազգային շրջանակի և ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից մշակված կրթական միջազգային բաղադրիչներին: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Գործող իրավական ակտում փոփոխություններ կատարելու միջոցով հնարավոր կլինի հստակեցնել որոշակի դրույթներ՝ նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների ցանկերը ՄԿՈՒ-ի որակավորումների ազգային շրջանակի և ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կողմից մշակված կրթական միջազգային բաղադրիչներին համապատասխանեցնելու նպատակով: **2. Կարգավորման առարկան** Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթության մասնագիտությունների դասակարգում և շնորհվող որակավորումների կանոնակարգում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական կրթու-

	թյան մասնագիտությունների դասակարգման գործընթացը կապահովի մասնագիտությունների և նրանց շնորհվող որակավորումների համադրելիությունը միջազգային վիճակագրության չափանիշներին:
85.	**«ԱՍՊԻՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Համաձայն «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետերի՝ նախատեսվում է մշակել և ՀՀ կառավարություն ներկայացնել «Ասպիրանտուրայի ընդունելության և ուսուցման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը: Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ օրենքով սահմանված դրույթներից և պայմանավորված է ներկայումս գործող 2001 թվականի N 662 որոշմամբ հաստատված՝ ասպիրանտուրայի և դոկտորանտուրայի ուսուցման կարգի վերանայման ու ներկայիս իրավիճակի համապատասխան դաշտի կարգավորման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ասպիրանտի կողմից գիտությունների թեկնածուի աստիճանի հայցման նպատակով գիտությունների թեկնածուի ատենախոսություն պատրաստող անձանց ուսուցումն իրականացվում է՝ համաձայն ասպիրանտուրայի և դոկտորանտուրայի ուսուցման կարգի, որը հաստատվել է ՀՀ կառավարության 2001 թվականի հուլիսի 20-ի N 662 որոշմամբ, իսկ «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքն ընդունվել է 2004 թվականի դեկտեմբերի 14-ին, ուստի, վերջինիս վերանայման անհրաժեշտությունը ներկայիս իրավիճակի մարտահրավերն է: Միաժամանակ, գործող իրավական ակտերի ու «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի միջև առկա են որոշ հակասություններ, որոնք պետք է կարգավորվեն նոր՝ համապատասխան իրավական ակտի ընդունմամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունմամբ հնարավորություն է ընձեռվում կարգավորելու ներկայիս իրավիճակը՝ կապված ասպիրանտի կողմից գիտությունների թեկնածուի աստիճանի հայցման նպատակով գիտությունների թեկնածուի ատենախոսություն պատրաստող անձանց ընդունելության և ուսուցման հետ կապված խնդիրները, հստակ սահմանելով համապատասխան պահանջները և վերջինս համապատասխանեցնելով «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին: **2. Կարգավորման առարկան** Ասպիրանտի կողմից գիտությունների թեկնածուի աստիճանի հայցման նպատակով գիտությունների թեկնածուի ատենախոսություն պատրաստող անձանց ընդունելությունը և ուսուցումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում կընդլայնվեն ասպիրանտի ընդունելության և ուսուցման պայմանները:
86.	**«ԴՈԿՏՈՐԱՆՏՈՒՐԱՅԻ ԵՎ ՀԱՅՑՈՐԴՈՒԹՅԱՆ ՁԵՎԱԿԵՐՊՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Համաձայն «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին»

	ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետերի՝ նախատեսվում է մշակել և ՀՀ կառավարություն ներկայացնել «Դոկտորանտուրայի և հայցորդության ձևակերպման կարգը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը: Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ օրենքով սահմանված դրույթներից և պայմանավորված է ներկայումս գործող իրավական ակտերի վերանայման ու ներկայիս իրավիճակի համապատասխան դաշտի կարգավորման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս դոկտորանտի և հայցորդի կողմից գիտությունների թեկնածուի և գիտությունների դոկտորի աստիճանների հայցման նպատակով գիտությունների թեկնածուի և գիտությունների դոկտորի ատենախոսություն պատրաստող անձինք ձևակերպվում են, ինչպես նաև ուսուցումն իրականացվում է վաղ հաստատված իրավական ակտերով, որոնց վերանայումը դարձել է անհրաժեշտություն: Միաժամանակ, գործող իրավական ակտերի ու «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի միջև առկա են որոշ հակասություններ, որոնք պետք է կարգավորվեն նոր՝ համապատասխան իրավական ակտի հաստատմամբ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի ընդունմամբ հնարավորություն է ընձեռվում կարգավորելու ներկայիս իրավիճակը՝ կապված դոկտորանտի և հայցորդի կողմից գիտությունների թեկնածուի և գիտությունների դոկտորի աստիճանների հայցման նպատակով գիտությունների թեկնածուի և գիտությունների դոկտորի ատենախոսություն պատրաստող անձանց ձևակերպման, ինչպես նաև ուսուցման հետ կապված խնդիրները, հստակ սահմանելով համապատասխան պահանջները և վերջինս համապատասխանեցնելով «Բարձրագույն և հետբուհական մասնագիտական կրթության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին: **2. Կարգավորման առարկան** Դոկտորանտի կամ հայցորդի կողմից գիտությունների դոկտորի կամ թեկնածուի աստիճանի հայցման նպատակով գիտությունների թեկնածուի կամ գիտությունների դոկտորի ատենախոսություն պատրաստող անձանց ձևակերպումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի կիրառման դեպքում կընդլայնվեն դոկտորանտի և հայցորդի ձևակերպման պայմանները:
Հայաստանի Հանրապետության մշակույթի նախարարություն	
87.	**«ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԱՆՇԱՐԺ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ ՈՒ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ու պատմական միջավայրի պահպանության և օգտագործման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (նոր խմբագրությամբ) նպատակն է պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պահպանության, ուսումնասիրման, վերականգնման, ամրակայման, նորոգման, օգտագործման, հանրահռչակման իրավական դաշտի կատարելագործումը և համապատասխանեցումը ՀՀ օրենսդրությանը և արդի մասնագիտական պահանջներին, ինչպես նաև համակարգում առկա հիմնախնդիրների լուծման արդյունավետության բարձրացումը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները**

Գործող օրենքն ընդունվել է 1998 թվականին, որից հետո ընդունվել են մի շարք օրենքներ, մասնավորապես, ՀՀ Սահմանադրությունը, «Իրավական ակտերի մասին», «Տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքները և այլն: Միևնույն ժամանակ վավերացվել են «Եվրոպայի ճարտարապետական ժառանգության պահպանության մասին» և «Հնագիտական ժառանգության պահպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիաները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն առնչվում են պատմամշակութային անշարժ ժառանգության պահպանությանն ու օգտագործմանը և հանգեցնում են մի շարք տարընթերցումների ու հակասությունների:

Օրենքում բացակայում են հուշարձանների բնագավառում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները, հուշարձանների պահպանական գոտիների օգտագործման պայմանակարգը, կարգավորված չեն համայնքների պարտադիր և պատվիրակված լիազորությունները, ինչպես նաև առկա է հնագիտական պեղումների արդյունքների հիման վրա կազմված հաշվետվությունների քննարկման և հայտնաբերված նյութերի հանձնման խնդիրը:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Նոր խմբագրությամբ օրենքով առաջարկվում է՝

1) սահմանել պատմամշակութային անշարժ ժառանգության պահպանությանը և օգտագործմանը վերաբերող հասկացությունները.
2) ամբողջականացնել պետական կառավարման լիազոր մարմնի, պետական կառավարման տարածքային մարմինների և հուշարձանների պահպանությանը վերաբերող՝ համայնքների կողմից պարտադիր և պատվիրակված լիազորությունները.
3) ամբողջականացնել հուշարձանների հաշվառման, նորահայտ օբյեկտը պետական ցուցակում ընդգրկելու ընթացակարգը.
4) հստակեցնել ու ամբողջականացնել հնագիտական հետախուզական աշխատանքների և հնագիտական պեղումների ղեկավարի իրավունքներն ու պարտականությունները.
5) հստակեցնել ու ամբողջականացնել տեղափոխման, փոփոխման դեպքերը և պայմանները.
6) սահմանել հուշարձանի սեփականատիրոջից կամ օգտագործողից հետ վերցնելու կարգը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի պահանջների.
7) սահմանել պետական սեփականություն համարվող հուշարձանների օգտագործման ձևերը և օգտագործողների պարտականությունները.
8) սահմանել հուշարձանի արժևորման (դրամական գնահատում) և հուշարձանին վնաս պատճառելու դեպքում հնարավոր փոխհատուցման սկզբունքները:

2. Կարգավորման առարկան

Նախագծով կհստակեցվեն և գործող պահանջներին կհամապատասխանեցվեն հուշարձանների հաշվառման, պահպանության ու օգտագործման, փոփոխման, տեղափոխման սկզբունքները, ինչպես նաև բնագավառի սուբյեկտների լիազորությունները, իրավունքներն ու պարտականությունները:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

ՀՀ օրենքի ընդունումը և կիրարկումը կապահովեն հուշարձանների պահպանության, ուսումնասիրման, վերականգնման, ամրակայման, նորոգման, օգտագործման, հանրահռչակման իրավական դաշտը, միաժամանակ կնպաստեն պատմության և մշակույթի հուշարձանների բնագավառում իրականացվող մշակութային գործունեության նկատմամբ պատասխանատվության բարձրացմանը՝ էապես խտացնելով համակարգում առկա հիմնախնդիրների լուծման արդյունավետությանը, ինչպես նաև պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության ոլորտում միասնական պետական քաղաքականության մշակմանը:

88. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

Նախագծի ընդունման նպատակն է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց կողմից ՀՀ մարզերում հայտնաբերված նորահայտ հուշարձանների՝ պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակներում ընդգրկումը և պատմամշակութային հուշարձանի կարգավիճակ տալը, մշակութային ժառանգության հնարավորինս անաղարտ պահպանության ապահովումը, ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակներում փոփոխությունների կատարումը, հուշարձանների հասցեների ճշտումը, հուշարձանի նշանակությունը փոխելու անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև ոչ լիարժեք տեղեկատվության հիման վրա կամ սխալմամբ 1988 թվականի Սպիտակի երկրաշարժի հետևանքով ավերված հուշարձանները պետական ցուցակից հանելը:

1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները

Վերջին հինգ տարում սահմանված կարգով ՀՀ տարածքում հուշարձանների մոնիթորինգի իրականացման արդյունքում նոր հայտնաբերված և հաշվառված պատմամշակութային արժեք ներկայացնող օբյեկտները ՀՀ մշակույթի նախարարության փորձագիտական հանձնաժողովի կողմից քննարկումների արդյունքում ստացել են նորահայտ հուշարձանի կարգավիճակ, սակայն առ այսօր ընդգրկված չեն ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակներում, ինչի պատճառով հնարավոր չէ գործող օրենսդրության սահմաններում ապահովել դրանց անխաթար պահպանությունը, կանոնակարգել պահպանության, ուսումնասիրման, վերականգնման, օգտագործման և հանրահռչակման հետ կապված գործընթացները. իրավիճակ, որը կարող է պատճառ դառնալ նորահայտ հուշարձանների (շուրջ 510 անուն) պատմական, ճարտարապետական արժեքների խաթարման, պահպանվածության վիճակի վատթարացման, ոչնչացման:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Որոշման նախագծով առաջարկվում է՝

1) նորահայտ հուշարձաններն ընդգրկել ՀՀ մարզերի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակներում.
2) պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակներում կատարել հուշարձանների հասցեների ճշտում և նշանակության փոփոխություն.
3) ճշտել պետական ցուցակները, ոչ ճիշտ տեղեկատվության պատճառով կամ սխալմամբ դրանցում ընդգրկված, ցուցակներում կրկնվող, ինչպես նաև ավերված և գոյություն չունեցող մի շարք հուշարձաններ հանել պետական ցուցակից:

2. Կարգավորման առարկան

Նախագծով պետական ցուցակներում կատարվելու են լրացումներ ու փոփոխություններ՝ հուշարձանների պահպանության գործընթացները կանոնակարգելու և ապահովելու նպատակով:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

ՀՀ կառավարության որոշման ընդունումը կապահովի հուշարձանների պահպանության, ուսումնասիրման, վերականգնման, ամրակայման, նորոգման, օգտագործման, հանրահռչակման գործընթացները, կնպաստի պատմության և մշակույթի հուշարձանների նկատմամբ պետական և տեղական մարմինների պատասխանատվության բարձրացմանը, ինչպես նաև պատմության և մշակույթի հուշարձանների պահպանության բնագավառի պետական

	քաղաքականության իրականացման ապահովմանը:
	Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն
89.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 30-Ի N 145-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի մասին» N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետով (6-րդ պարբերություն) նախատեսվել է պետական նպաստների համակարգի օպտիմալացում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** «Պետական նպաստների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կենսամակարդակի բարձրացմանն ուղղված՝ ընտանեկան, սոցիալական նպաստները և հրատապ օգնությունը, մինչև 2 տարեկան երեխայի խնամքի նպաստների նշանակման ու վճարման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հունվարի 30-ի N 145-Ն որոշմամբ, որի մեկ տարվա գործողության ընթացքում առաջացել է իրավակիրառական որոշ դրույթների հստակեցման անհրաժեշտություն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով առաջարկվում է սահմանել համապատասխան դրույթներ, որոնք կհստակեցնեն որոշ սոցիալական խմբերի (միայնակ չաշխատող կենսաթոշակառու) ամրագրման գործընթացը, ընտանիքի միջին ամսական եկամտի կազմը և այլն: **2. Կարգավորման առարկան** Նպաստների նշանակման և վճարման ընթացակարգի օպտիմալացում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նպաստների նշանակման և վճարման բնականոն ընթացքի ապահովում:
90.	**«ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՁԵՎԵՐԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի մասին» N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետով (10-12-րդ պարբերություններ) նախատեսված է «սոցիալական իրավունքների արդյունավետ իրացման նպատակով ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների համակարգի կայացում՝ սոցիալապես անապահով անձին (ընտանիքին) որակյալ և մատչելի, իր կարիքներին համարժեք, «մեկ պատուհանի» սկզբունքով սոցիալական համալիր ծառայությունների տրամադրման ապահովում՝ սոցիալական աշխատանքի առավել ժամանակակից մեթոդների կիրառման միջոցով», «միջգերատեսչական համագործակցության ապահովում՝ տեղական մակարդակում, սոցիալական պաշտպանության, առողջապահական, կրթական կազմակերպությունների, ոստիկանության տեղամասային տեսուչների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների, ինչպես նաև մասնավոր հատվածի միջև.», «սոցիալական ծառայությունների տրամադրման	

	գործընթացում տեղական ինքնակառավարման մարմինների դերակատարության մեծացում»: ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հուլիսի 26-ի N 952-Ն որոշման N 1 հավելվածի 35-րդ կետով նախատեսված է՝ «Ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների համակարգի ներդրումը կամ տրամադրվող սոցիալական ծառայությունների ինտեգրումը մեկանգամյա գործողություն չէ, այլ սոցիալական ծառայությունների որակի բարելավմանը միտված շարունակական գործընթաց է, որը հնարավորություն է տալիս պետության, համայնքի և ոչ պետական կազմակերպությունների արդյունավետ համագործակցության ու սոցիալական ծառայությունների տրամադրման հիմքում դրված մոտեցումների, սկզբունքների, մեթոդների վերանայման արդյունքում տրամադրվող սոցիալական ծառայությունները հաճախորդի համար դարձնել է՛լ ավելի հասանելի (մատչելի) և արդյունավետ»: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման գործընթացում սահմանված չեն սոցիալական համագործակցության շրջանակը և այդ համագործակցության իրացմանն ուղղված քայլերը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Որոշման նախագծով կնախանշվեն սոցիալական համագործակցության շրջանակը, մասնակիցները, հնարավոր ձևերը, դրանց կիրառման հնարավորությունները: **2. Կարգավորման առարկան** Սոցիալական դեպքի վարման շրջանակներում տարածքային մարմինների, գործադիր իշխանության հանրապետական մարմինների, ՏԻՄ-երի և ՀԿ-ների համագործակցության մեխանիզմների սահմանում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Սոցիալական համագործակցության շրջանակներում կբարձրացվեն սոցիալական ծառայությունների որակը և մատչելիությունը՝ տարածքային մարմինների, գործադիր իշխանության հանրապետական մարմինների, ՏԻՄ-երի և ՀԿ-ների համագործակցության մեխանիզմների բարելավմամբ:
91.	**«ԶԲԱՂՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Զբաղվածության մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2013 թվականի դեկտեմբերի 11-ի ՀՕ-152-Ն օրենքի (ուժի մեջ է մտել 2014 թվականի հունվարի 1-ից) կիրառման պրակտիկայի ընթացքում ի հայտ եկած մի շարք խնդիրների լուծմանն ուղղված դրույթների ու նորմերի սահմանում: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա իրավիճակը և առկա խնդիրները** «Զբաղվածության մասին» ՀՀ օրենքի կիրառման ընթացքում վեր են հանվել մի շարք անճշտություններ և բացթողումներ: Մասնավորապես, օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով սահմանվում է «ժամանակավոր զբաղվածություն» հասկացությունը, որի համաձայն Սեզոնային զբաղվածության խթանման միջոցով գյուղացիական տնտեսությանն աջակցության տրամադրման ծրագրում ընդգրկվելու ժամանակահատվածում անձի զբաղվածությունը չի համարվում ժամանակավոր, ինչի հետևանքով օրենքի 9-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն ծրագրում ընդգրկվող շահառուների գործազուրկի կարգավիճակը դադարեցվում է, ինչը շահառուների հետ հետագա աշխատանքը շարունակելու տեսանկյունից արդյունավետ չէ:

	Բացի դրանից, «Զբաղվածության մասին» ՀՀ օրենքի 20-րդ հոդվածի 3-5-րդ մասերն ունեն լրամշակման կարիք, քանի որ ներկա կարգավորումից պարզ չէ, թե 2015 թվականից հետո ստեղծված կամ հաշվետու տարվա դեկտեմբեր ամսին ստեղծված կազմակերպությունների համար քվոտայի պահանջը ո՞ր դեպքում է առաջանում, ինչպես նաև հստակեցված չէ քվոտայի պահանջի առաջացման համար հիմք հանդիսացող ցուցանիշի հաշվարկման մեխանիզմը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** «Զբաղվածության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով կվերանայվեն ու կհստակեցվեն օրենքի որոշակի դրույթներ: Մասնավորապես, Սեզոնային զբաղվածության խթանման միջոցով գյուղացիական տնտեսությանն աջակցության տրամադրման ծրագրում ընդգրկվելու ժամանակահատվածում անձի զբաղվածությունը համարելով ժամանակավոր, կկասեցվի նրա՝ գործազուրկի կարգավիճակը, և ծրագրի ավարտից հետո հնարավորություն կընձեռվի օգտվելու օրենքի 23-րդ հոդվածով սահմանված այլ իրավունքներից: Բացի դրանից, կհստակեցվեն կազմակերպությունների նկատմամբ քվոտայի պահանջի առաջացման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորող դրույթները՝ քվոտայի պահանջի առաջացման համար հիմք ընդունելով կազմակերպությունների աշխատողների միջին տարեկան թիվը: **2. Կարգավորման առարկան** Սեզոնային զբաղվածության խթանման միջոցով գյուղացիական տնտեսությանն աջակցության տրամադրման ծրագրում ընդգրկվող աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց կարգավիճակի, հաշմանդամություն ունեցող և տարիքային կենսաթոշակի իրավունք տվող՝ տարիքը չլրացած անձի աշխատանքի տեղավորման համար քվոտայի պահանջի հստակեցում: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Զբաղվածության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց զբաղվածության ապահովման նոր հնարավորությունների ընձեռում, կազմակերպությունների համար քվոտայի պահանջի առաջացման և կատարման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորող դրույթների հստակեցում:
92.	**«ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԱՄՍԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը բխում է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 3-ի N 700-Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության 2015-2017 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի դրույթներից: Մասնավորապես, ՀՀ կառավարության 2014-2017 թվականների ծրագրով նպատակադրված է հաշվետու ժամանակահատվածում նվազագույն աշխատավարձի աստիճանական բարձրացում՝ այն հասցնելով մինչև 65000 դրամի: Հայաստանի Հանրապետության 2015-2017 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրով նախատեսվում է նվազագույն աշխատավարձը 2016 թվականի հուլիսի 1-ից սահմանել 60000 դրամ: Նվազագույն աշխատավարձի բարձրացումը բխում է նաև Հայաստանի Հանրապետության

	կողմից վավերացված միջազգային պայմանագրերով (Եվրոպական վերանայված սոցիալական խարտիա, ԱՄԿ 131 կոնվենցիա) ստանձնած պարտավորություններից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանում աշխատավարձերի պետական կարգավորման հիմնական գործիքը նվազագույն աշխատավարձն է, որը սահմանվում է օրենքով՝ Հայաստանի ամբողջ տնտեսության համար: Նվազագույն աշխատավարձը պետության կողմից սահմանվող նվազագույն երաշխիք է, որը պետք է ապահովի աշխատողի և աշխատողի ընտանիքի անդամների կենսագործունեության համար բավարար եկամուտ: Գործնականում 2014 թվականի հուլիսի 1-ից սահմանված նվազագույն աշխատավարձի չափը 50000 դրամ է, որը բարձր է ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության կողմից Համաշխարհային բանկի մեթոդաբանությամբ հաշվարկված նվազագույն սպառողական զամբյուղի արժեքից (2014 թվականի 2-րդ եռամսյակում կազմել է 44596.2 դրամ), սակայն դեռևս ցածր է ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից մշակված պարենային զամբյուղի հիման վրա հաշվարկվող նվազագույն սպառողական զամբյուղի արժեքից (2014 թվականի 2-րդ եռամսյակում կազմել է 59127.7 դրամ): 2015 թվականի հուլիսի 1-ից («Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» 2014 թվականի դեկտեմբերի 1-ի ՀՕ-205-Ն օրենք) նվազագույն աշխատավարձը կսահմանվի 55000 դրամ, որը նույնպես ցածր է ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից մշակված պարենային զամբյուղի հիման վրա հաշվարկվող նվազագույն սպառողական զամբյուղի 2014 թվականի 2-րդ և 3-րդ եռամսյակների արժեքներից (59127.7 դրամ և 56600 դրամ): **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նվազագույն աշխատավարձի մակարդակի բարձրացում՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 3-ի N 700-Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության 2015-2017 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի դրույթները: **2. Կարգավորման առարկան** «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված նվազագույն աշխատավարձի փոփոխություն: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման վերաբերյալ ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի հուլիսի 3-ի N 700-Ն որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության 2015-2017 թվականների պետական միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի դրույթների ապահովում, որն ուղղված է աշխատողների սոցիալ-աշխատանքային իրավունքների պաշտպանությանը, մասնավորապես, արժանապատիվ աշխատանքի ապահովմանը:
93.	**«ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԿԱՐԻՔՆԵՐԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՐՄԱՐԵՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն որոշման նախագծի մշակումը բխում է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 3-ի «Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության 2006-2015 թվականների ռազմավարությունը հաստատելու մասին» N 44 արձանագրային որոշման 9-րդ գլխի և

	ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետի (20-րդ պարբերություն) դրույթներից: Նախագծի մշակման անհրաժեշտությունը բխում է նաև ՄԱԿ-ի 2006 թվականի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի պահանջներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հաշմանդամություն ունեցող անձանց սոցիալական ներառման հիմնական նախապայման է նրանց համար հավասար իրավունքների և հնարավորությունների, մատչելի պայմանների ապահովումը հասարակական կյանքի բոլոր բնագավառներում, այդ թվում՝ մարզական և մշակութային: Ներկայումս մարզական և մշակութային շենք-շինությունները գրեթե անմատչելի են հաշմանդամություն ունեցող անձանց մուտք գործելու և ազատ տեղաշարժվելու համար: Թեև այսօր էլ իրականացվում են որոշ քայլեր դրանք մատչելի դարձնելու ուղղությամբ, սակայն գործընթացը կանոնակարգված չէ: Ակնհայտ է, որ հաշմանդամություն ունեցող անձինք տարեցտարի ավելի ակտիվորեն են ներգրավվում մարզական ու մշակութային միջոցառումներում և ունեն մեծ ձեռքբերումներ այս ոլորտներում, սակայն նրանց լիարժեք ներգրավման համար առկա են բազմաթիվ խոչընդոտներ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Մարզական և մշակութային նշանակության շենք-շինություններում հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մատչելի պայմաններ ապահովելու համար անհրաժեշտ է մշակել համապատասխան կանոնակարգ: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կարգավորվում է հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար մարզական, մշակութային, զբոսաշրջային կամ ազատ ժամանակի կազմակերպման այլ վայրերից, ինչպես նաև դրանցում կազմակերպվող միջոցառումներին հավասար պայմաններով մասնակցելու և մատչելի պայմաններ ստեղծելու գործընթացը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Մարզական և մշակութային շենք-շինությունների մատչելիության ապահովում՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց մուտքի և ազատ տեղաշարժման համար, Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված ՄԱԿ-ի 2006 թվականի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի դրույթների իրագործում:
94.	**«ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՏՉԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԻՋԳԵՐԱՏԵՍՉԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի մասին» N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետով (11-րդ պարբերություն) նախատեսված է «միջգերատեսչական համագործակցության ապահովում՝ տեղական մակարդակում, սոցիալական պաշտպանության, առողջապահական, կրթական կազմակերպությունների, ոստիկանության տեղամասային տեսուչների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների, ինչպես նաև մասնավոր հատվածի միջև.». **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս ինտեգրված սոցիալական ծառայությունների տրամադրման գործընթացում միջգերատեսչական համագործակցությունն իրականացվում է որպես բարի կամքի դրսևորում,

	որը չի համապատասխանում սոցիալապես անապահով քաղաքացիների (ընտանիքների) սոցիալական խնդիրների լուծման ՀՀ կառավարության որդեգրած քաղաքականությանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Որոշման նախագծով սահմանվելու են համագործակցող կողմերի ցանկը, միջգերատեսչական համագործակցության ձևերն ու կարգը, խնդրահարույց այն դեպքերը, որոնք կարող են նախանշել քաղաքացու՝ կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված լինելը կամ հայտնվելու հնարավորությունը, որոնց հայտնաբերման ժամանակ կողմերը պարտավորվում են տեղեկացնել համապատասխան տարածքային մարմնին, պահանջները՝ տեղեկատվության ծավալի, ձևի, տրամադրման ժամկետի մասին, ինչպես նաև մշտադիտարկման և գնահատման ընթացակարգը: **2. Կարգավորման առարկան** Իրավական ակտը կարգավորում է կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված անձանց (ընտանիքների) բազմաբնույթ սոցիալական խնդիրների լուծման գործընթացում միջգերատեսչական համագործակցության ապահովման հետ կապված հարաբերությունները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Միջգերատեսչական համագործակցության շրջանակներում տարբեր գերատեսչական ենթակայության կառույցների ներկայացուցիչների համատեղ աշխատանքի կանոնակարգված ընթացակարգեր:
95.	**«ՀՈԳԵԿԱՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԽՆԱՄՔԻ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն որոշման նախագծի մշակումը բխում է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետի (18-րդ պարբերություն) դրույթներից, մասնավորապես, այնտեղ ամրագրված է, որ սոցիալական քաղաքականության ոլորտում ՀՀ կառավարությունը, ի թիվս այլ ծրագրերի, նախատեսում է նաև բնակչության՝ սոցիալապես խոցելի և հաշմանդամություն ունեցող անձանց հասցեական և նպատակային ծառայությունների մատուցում: Հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց սոցիալական պաշտպանության ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտեր համարյա չկան, գործող իրավական ակտերը հիմնականում կանոնակարգում են հոգեկան հիվանդների բուժման գործընթացը, իսկ խնամքի մասով դաշտը բաց է: ՀՀ կառավարության 2013 թվականի սեպտեմբերի 13-ի նիստի N 36 արձանագրային որոշմամբ հավանության արժանացած «Հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց խնամքի և սոցիալական սպասարկման այլընտրանքային ծառայությունների տրամադրման հայեցակարգի իրականացման միջոցառումների 2013-2017 թվականների ծրագրի 1-ին կետում նախատեսված է ուսումնասիրել և վերանայել հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց սոցիալական պաշտպանությանը և խնամքի համայնքային ծառայությունների տրամադրմանն առնչվող իրավական ակտերը՝ դրանք համապատասխանեցնելով ՄԱԿ-ի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի դրույթներին: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետությունում հաշվառված է ավելի քան 45 հազար հոգեկան առողջության խնդիր ունեցող անձ, որոնցից հաշմանդամություն ունեցող անձի կարգավիճակ ունի ընդամենը 21 հազարը, այսինքն՝ հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց ընդհանուր թվի կեսից ավելին հաշմանդամություն չունի, հետևաբար, սոցիալական պաշտպանության որևէ տեսակից չի օգտվում (չհաշված՝ բուժումը): Բացակայում են հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող մարդկանց համար համայն-

	քային մակարդակով մատուցվող հոգեբուժական ծառայությունները, որոնք հնարավորություն կտան հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող մարդկանց՝ իրենց բնակավայրերում ստանալու մասնագիտական աջակցություն՝ առանց գերծանրաբեռնելու ստացիոնար հաստատությունները, բացակայում են նաև դրանց կազմակերպման և ծառայությունների մատուցման իրավական հիմքերը: Սոցիալական պաշտպանությունը հիմնականում նպատակաուղղված է հասարակության խոցելի խմբերի կարևորագույն կարիքների բավարարմանը, սակայն այդ խմբերից՝ հոգեկան առողջության խնդիրներով անձանց սոցիալական պաշտպանության հարցերին իրավական լուծումներ տրված չեն, կամ դրանք բավարար չեն: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Սույն որոշմամբ կամրագրվեն հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց խնամքի և սոցիալական սպասարկման ծառայությունների տրամադրման իրավական, սոցիալական, տնտեսական, կազմակերպական հիմքերն ու սկզբունքները, կսահմանվեն տրամադրվող ծառայությունների տեսակները, չափորոշիչները, ծառայություններ մատուցողները և այլ հարցեր: **2. Կարգավորման առարկան** Հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց խնամքի և սոցիալական սպասարկման ծառայությունների տրամադրման հետ կապված հարաբերությունների իրավական կարգավորումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հոգեկան առողջության խնդիրներ ունեցող անձանց խնամքի և սոցիալական սպասարկման ծառայությունների տրամադրման գործընթացի կանոնակարգում և օրենսդրության համապատասխանեցում ՄԱԿ-ի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի դրույթներին:
96.	**«ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԿԱԶՄՄԱՆ ԵՎ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն որոշման նախագծի մշակումը բխում է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի նոյեմբերի 3-ի «Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության 2006-2015 թվականների ռազմավարությունը հաստատելու մասին» N 44 արձանագրային որոշման 4-րդ գլխի և ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետի (22-րդ պարբերություն) դրույթներից: Հաշմանդամություն ունեցող անձանց վերականգնումը բժշկական, սոցիալական և մասնագիտական միջոցառումների համակարգ է, որն ուղղված է հասարակական կյանքին նրանց լիարժեք մասնակցության համար հավասար և մատչելի պայմանների ապահովմանը: Վերականգնումը հաշմանդամություն ունեցող անձին հասարակության մեջ ներառելու կարևոր նախապայմաններից է, որը բխում է ՄԱԿ-ի 2006 թվականի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի դրույթներից: Նախագծի դրույթներում սահմանված պահանջները միտված են հաշմանդամների վերականգնման համար իրականացվող միջոցառումների արդյունավետության բարձրացմանը: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Թեև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված է, որ անձին հաշմանդամություն սահմանելիս նրա համար կազմվում և մշակվում է վերականգնողական անհատական ծրագիր (ՎԱԾ), այնուամենայնիվ, ներկայումս հաշմանդամություն ունեցող անձի համար մշակվող փաստաթուղթը՝ ՎԱԾ-ը, իր ամբողջ ծավալով չի նպաստում այդ անձանց լիարժեք վերականգնմանը և կրում է մասնատված բնույթ. չկա հետադարձ կապ փաստացի իրականացված միջոցառում-

	ների վերաբերյալ, որն էլ հնարավորություն չի տալիս վերափորձաքննությունների ժամանակ գնահատելու այդ միջոցառումների արդյունավետությունը և նպատակահարմարությունը: Բժշկասոցիալական փորձաքննության հանձնաժողովները (ԲՍՓՀ), որոնց վերապահված է ՎԱԾ-երի մշակումը, հաճախ դժվարանում են վերականգնողական միջոցառումների ընտրության և երաշխավորման հարցերում, իսկ նման դեպքերում ներկայումս բացակայում է այն խորհրդատվական մարմինը, որը կաջակցի ՎԱԾ-ի արդյունավետ կազմմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով ամրագրվում են ՎԱԾ-ի կազմման և դրանում ընդգրկված վերականգնողական միջոցառումների իրականացման ու դրանց իրականացմանն աջակցելու, տարբեր մարմինների միջև համագործակցության, ինչպես նաև ՎԱԾ-ում ընդգրկված վերականգնողական միջոցառումների արդյունավետության գնահատման մեխանիզմները: Նախագծի դրույթներն ուղղված են նաև հաշմանդամություն ունեցող անձի վերականգնմանը խոչընդոտող խնդիրների բացահայտմանը, դրանց բացասական ներգործության հետևանքների կանխմանը կամ նվազեցմանը, հաշմանդամություն ունեցող անձի առողջության, աշխատանքային գործունեությամբ զբաղվելու կարողության և սոցիալական կարգավիճակի վերականգնման դրական զարգացումների արդյունավետ օգտագործմանը: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով կարգավորվում են հաշմանդամություն ունեցող անձի ՎԱԾ-ի կազմման և դրանով նախատեսված միջոցառումներն իրականացնող մարմինների միջև համագործակցությանն առնչվող, ինչպես նաև ՎԱԾ-ում ընդգրկված վերականգնողական միջոցառումների արդյունավետության գնահատման հետ կապված հարաբերությունները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** ՎԱԾ-ով նախատեսված միջոցառումների համակարգված և արդյունավետ իրականացում, հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներառում հասարակության մեջ, Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված ՄԱԿ-ի 2006 թվականի «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների մասին» կոնվենցիայի դրույթների իրագործում:
97.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 17-Ի N 534-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 17-ի N 534-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի մշակումը պայմանավորված է 2014 թվականին նշված որոշմամբ հաստատված կարգերի կիրարկման ընթացքում ծագած խնդիրների լուծման անհրաժեշտությամբ, ինչպես նաև 2014 թվականի հունիսի 21-ին ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից ընդունված «Կուտակային կենսաթոշակների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի պահանջով (ըստ որի վարձու աշխատողի նպատակային սոցիալական վճարները հաշվարկելու և փոխանցելու (գանձելու) պարտականությունը կրում են գործատուները՝ որպես հարկային գործակալ): **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա իրավիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 17-ի N 534-Ն որոշմամբ հաստատվել են «Զբաղվածության մասին» ՀՀ օրենքի կիրարկումն ապահովող իրավական ակտերը, որոնց կիրարկման գործընթացի առավել արդյունավետ իրականացմանը հիմնականում

խոչընդոտել են նշված որոշմամբ հաստատված կարգերում նշված ժամկետները, որոշ կարգերում բացակայում են նպատակային սոցիալական վճարներ կատարելու մասին կամ դրանց վճարները հաշվարկելու և փոխանցելու (գանձելու) պարտավորության մասին դրույթները:

Փոքր ձեռնարկատիրական գործունեությանն աջակցության ծրագրի շրջանակներում՝ աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց՝ ակնկալվող ձեռնարկատիրական գործունեության իրականացման վայրի ընտրությունից մեծապես կախված է ձեռնարկատիրական գործունեության արդյունավետությունը՝ հատկապես քաղաքային բնակավայրերում: Այդ նպատակով նախատեսվում է վարձակալած տարածքների համար վարձավճարի մինչև 50 տոկոսի չափով փոխհատուցում՝ մեկ տարի ժամկետով, ամսական կտրվածքով: Ծրագրի ճկունությունն ապահովելու նպատակով՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց՝ ծրագրում ընդգրկվելու մասնաբաժինը նպատակահարմար է ամրագրել յուրաքանչյուր տարվա զբաղվածության կարգավորման ամենամյա պետական ծրագրում:

Սեզոնային զբաղվածության խթանման միջոցով գյուղացիական տնտեսությանն աջակցության տրամադրման կարգում փոփոխությունը պայմանավորված է գյուղատնտեսական մշակաբույսերի մշակման աշխատանքների առանձնահատկություններով, մասնավորապես, հացահատիկի, կարտոֆիլի և մի շարք այլ մշակաբույսերի մշակման աշխատանքների զգալի մասն իրականացվում է գյուղատնտեսական տեխնիկայի միջոցով, որի դեպքում ծառայությունների մատուցման ժամկետները և վարձատրության չափերը խիստ տարբերակվում են ձեռքով կատարված աշխատանքների համար պահանջվող ժամկետներից ու վարձատրության չափերից:

Քանի որ Հայաստանի Հանրապետության մարզերում մեծ տարածում են գտել սեզոնային բնույթի աշխատանքները, «Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի տեղավորման դեպքում գործատուին աշխատավարձի մասնակի և հաշմանդամություն ունեցող անձին ուղեկցողի համար աշխատավարձի փոխհատուցման տրամադրում», «Աշխատաշուկայում անմրցունակ անձանց աշխատանքի տեղավորման դեպքում գործատուին միանվագ փոխհատուցման տրամադրում», «Գործազուրկին այլ վայրում աշխատանքի տեղավորման աջակցության տրամադրում» ծրագրերի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով հնարավորություն է տրվում սեզոնային աշխատանքը կիրառել նշված ծրագրերում:

1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները

Նախագծով առաջարկվում է սահմանել համապատասխան դրույթներ, որոնցով կամբողջականացվեն արդեն իսկ իրավական կարգավորում ունեցող մեխանիզմներն ու գործիքները, հնարավորություն կտան ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 17-ի N 534-Ն որոշմամբ հաստատված ծրագրերի իրականացումը դարձնելու առավել արդյունավետ և թափանցիկ, սահմանված ժամկետներում, համահունչ՝ ՀՀ օրենսդրությանը:

2. Կարգավորման առարկան

ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 17-ի N 534-Ն որոշման կիրառման պրակտիկայի ընթացքում ի հայտ եկած մի շարք խնդիրների լուծմանն ուղղված դրույթների ու նորմերի սահմանում:

3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 17-ի N 534-Ն որոշմամբ սահմանված կարգերի կիրառման արդյունավետության բարձրացում: Առաջարկվող փոփոխությունների և լրացումների արդյունքում գործնականում կամբողջականացվեն արդեն իսկ իրավական կարգավորում ունեցող մեխանիզմներն ու գործիքները, որոնց գործադրումը բխում է պետական քաղաքականության սոցիալական հիմնական նպատակից և սկզբունքներից, այն է՝ ըստ նախապես սահմանված առաջնահերթությունների և առկա օբյեկտիվ հնարավորությունների՝ հանրապետության ամբողջ տարածքում ապահովել գործազուրկների

	կայուն զբաղվածությունը, այդ թվում՝ ինքնազբաղվածությունը:
98.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2010 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 30-Ի N 1734-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Իրավական ակտը բխում է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի 2.4.1-ին կետի (25-րդ պարբերություն) դրույթներից: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության 2010 թվականի դեկտեմբերի 30-ի N 1734-Ն որոշմամբ սահմանված են հիմնական կենսաթոշակի չափը և աշխատանքային ստաժի մեկ տարվա արժեքը: Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության գործունեության ծրագրի 2-րդ բաժնի 2.4.1-ին ենթաբաժնի՝ նախատեսվում է հետևողականորեն շարունակել կենսաթոշակների չափերի բարձրացման քաղաքականությունը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հաշվի առնելով նշվածը՝ նախատեսվում է 2016 թվականի հունվարի 1-ից բարձրացնել հիմնական կենսաթոշակի չափը և աշխատանքային ստաժի մեկ տարվա արժեքը: **2. Կարգավորման առարկան** Ներկայացվող նախագծով կսահմանվի հիմնական կենսաթոշակի չափը՝ հիմք ընդունելով 2016 թվականի համար սահմանված միջին աշխատանքային կենսաթոշակի չափի թիրախային ցուցանիշը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունումը կապահովի ՀՀ 2016 թվականի պետական բյուջեի կատարումը և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի իրականացումը:
99.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** ՀՀ կառավարության մի շարք որոշումներում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված է երեխաների պաշտպանության համակարգում իրականացվող բարեփոխումների, երեխաների՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի ապահովման, հաստատությունների բեռնաթափման, այլընտրանքային ծառայությունների զարգացման քաղաքականությամբ և ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետի (23-րդ պարբերություն) դրույթների կատարման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներին որդեգրության, խնամատար ընտանիք հանձնելու միջոցով երեխայի խնամքի կազմակերպման նախընտրելի ձևերից են: 2008 թվականից մինչև օրս Հայաստանի Հանրապետությունում 64 երեխա խնամվել է խնամատար ընտանիքներում, յուրաքանչյուր տարի ՀՀ քաղաքացիների կողմից որդեգրվել է շուրջ 50 երեխա, սակայն առ այսօր բացակայում են որդեգրողի և խնամատար ծնողների նկատմամբ վերահսկողության, խնամատար ծնողների հաշվառման մեխանիզմները, չի

	իրականացվում խնամք իրականացնողների վերապատրաստում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Նախագծով առաջարկվում է սահմանել համապատասխան դրույթներ, որոնք թույլ կտան իրականացնել՝ 1) խնամատար ծնող դառնալու ցանկություն ունեցող քաղաքացիների հաշվառումը. 2) որդեգրողի, խնամատար ծնողների վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ վերահսկողությունը. 3) որդեգրել ցանկացող անձանց և խնամատար ընտանիքների վերապատրաստումը: **2. Կարգավորման առարկան** 1) որդեգրողի, խնամակալի, հոգաբարձուի և խնամատար ծնողների վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ վերահսկողության սահմանումը. 2) խնամատար ծնող դառնալու ցանկություն ունեցող քաղաքացիների հաշվառումը. 3) որդեգրել ցանկացող անձանց և խնամատար ընտանիքների վերապատրաստումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Երեխայի որդեգրման և խնամատար ընտանիք հանձնելու հստակ մեխանիզմների ապահովումը և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխայի խնամքն ընտանիքում կազմակերպելը, խնամատար ծնող դառնալու ցանկություն ունեցող քաղաքացիների հաշվառումը, նրանց վրա դրված պարտականությունների կատարման նկատմամբ վերահսկողության կանոնակարգումը:
100.	**«ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԽՆԱՄՔԻ ԵՎ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝ ԿՅԱՆՔԻ ԴԺՎԱՐԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿՈՒՄ ՀԱՅՏՆՎԱԾ ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ՈՒՂԵԳՐՄԱՆ ԵՎ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԳԵՐԸ, ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐՆ ՈՒ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նախագծի մշակումը պայմանավորված է երեխաների պաշտպանության համակարգում իրականացվող բարեփոխումների, երեխաների՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի ապահովման, հաստատությունների բեռնաթափման, այլընտրանքային ծառայությունների զարգացման քաղաքականությամբ և ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման հավելվածի 2.4.1-ին կետի (23-րդ պարբերություն) դրույթների կատարման անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս երեխաները հաստատություններում տեղավորվում են՝ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի մարտի 24-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում երեխաների խնամք և պաշտպանություն իրականացնող հաստատությունների տիպերի ցանկը, դրանցում երեխաների տեղավորման չափանիշները հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի դեկտեմբերի 26-ի N 2179-Ն որոշման մեջ լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին» N 381-Ն որոշմամբ սահմանված ընդունելության չափանիշներին համապատասխան: Հաստատություններ ընդունելության չափանիշները և ուղեգրման մեխանիզմները միջազգային իրավունքի առանցքային փաստաթղթերով սահմանված չափորոշիչներին և սոցիալական պետության սկզբունքներին համապատասխանեցնելու նպատակով նախատեսվում է մշակել սույն նախագիծը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Հաշվի առնելով երեխայի՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքը՝ անհրաժեշտ է սահմանել հաստատություններ երեխաների ուղեգրման հստակ մեխանիզմներ և չափանիշներ: **2. Կարգավորման առարկան** Կսահմանվեն հաստատություններ երեխաների ուղեգրման հստակ մեխանիզմներ և

	չափանիշներ, կստեղծվեն երեխաների խնամքի այլընտրանքային ծառայություններ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Կբեռնաթափվեն երեխաների խնամքի շուրջօրյա հաստատությունները, ստեղծվեն երեխաների խնամքի այլընտրանքային ծառայություններ:
101.	**«ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԽՆԱՄՔԻ ՈՒ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲԵՌՆԱԹԱՓՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Նախագծի մշակման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է երեխաների պաշտպանության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որդեգրած քաղաքականության իրականացմամբ (երեխայի խնամքի ու դաստիարակության ապահովումն ընտանիքում), ինչպես նաև երեխաների պաշտպանության ոլորտում իրականացվող բարեփոխումներով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարության համակարգի՝ երեխաների խնամքի և պաշտպանության շուրջօրյա հաստատություններում խնամք է ստանում առանց ծնողական խնամքի մնացած 730 և սոցիալապես անապահով ընտանիքների 700 երեխա: Երեխաների պաշտպանության ոլորտում իրականացվող բարեփոխումների շրջանակներում նախատեսվում է ստեղծել հաստատությունների համար այլընտրանք հանդիսացող համայնքային ծառայություններ, որոնք կնպաստեն երեխաների խնամքն ընտանիքներում կազմակերպելուն, հասարակության մեջ նրանց ինտեգրմանը, ինչպես նաև երեխաների խնամքի ու պաշտպանության գիշերօթիկ հաստատություններում շուրջօրյա խնամվող երեխաների թվի նվազեցմանը, երեխայի՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի ապահովմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Զարգացնել կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված երեխաների խնամքի այլընտրանքային տարբերակները: **2. Կարգավորման առարկան** Երեխաների և նրանց ընտանիքների կարիքների համապարփակ գնահատման հիման վրա համայնքահեն բազմաբնույթ ծառայությունների ստեղծումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Երեխաների՝ ընտանիքում ապրելու իրավունքի ապահովում:
Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն	
102.	**«ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՌԵԳԻՍՏՐՆԵՐԻ ՎԱՐՄԱՆ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՄԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆՆԵՐԻ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված միջոցառումների ցանկի 8.5-րդ կետի համաձայն՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց «մեկ պատուհանի» սկզբունքով կենտրոնացված ծառայությունների մատուցում՝ հիմնելով հանրային ռեգիստրների վարման միասնական սպասարկման կենտրոններ: **1.2. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս պետության կողմից մատուցվող ծառայությունները բնակչությանը մատուցվում են ոչ միասնական տարբերակով: Մասնավորապես, տարբեր մարմինների

	կողմից ծառայությունները մատուցվում են ինչպես առցանց, այնպես էլ՝ սպասարկման գրասենյակների կողմից, ինչը հաճախ բարդություններ է առաջացնում բնակչության համար: Մասնավորապես, յուրաքանչյուր էլեկտրոնային կառավարման ծրագիր մշակվել է՝ համապատասխան գերատեսչության առանձնահատկություններից ելնելով, ինչի արդյունքում անձը տարբեր ծառայություններից օգտվելիս պարտավոր է՝ 1) գրանցվել ամեն մի ծառայության համակարգում (պորտալում), 2) նույնականացումը և պետական տուրքի ծառայությանն առընչվող վճարումը կատարել իրարից որոշակիորեն տարբերվող գործիքներով և ամեն անգամ՝ նորովի, 3) ընկալել և հասկանալ ամեն մի կայքի (պորտալի) տրամաբանությունը: Միասնականության բացակայությունն առցանց մատուցվող ծառայություններից օգտվողների համար զգալի բարդություններ է առաջացնում և, որպես արդյունք, հանգեցնում մատուցվող ծառայությունների որակի վերաբերյալ բացասական գնահատականի ձևավորմանը: **1.3. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Ներդնել պետության կողմից մատուցվող ծառայությունների միասնական գրասենյակներ և ապահովել ֆիզիկական ու էլեկտրոնային հասանելիությունը հասարակությանը: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն միջոցառման կարգավորման առարկան է պետության կողմից ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց «մեկ պատուհանի» սկզբունքով կենտրոնացված ծառայությունների մատուցումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Պետության կողմից հիմնված սպասարկման գրասենյակներ, որոնք «մեկ պատուհանի» սկզբունքով կմատուցեն կենտրոնացված ծառայություններ:
103.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊՐՈԲԱՑԻՈՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն իրավական ակտի անհրաժեշտությունը պայմանավորված ՀՀ Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված ռազմավարական ծրագրի 2.3-րդ կետով: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նշել, որ ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշման 2.3-րդ կետով սահմանվում է, որ կրկնահանցագործությունը կրճատելու, հանցանք կատարած անձանց հոգեբանական աջակցման և սոցիալական ինտեգրումը խրախուսելու նպատակով անհրաժեշտ է ստեղծել պրոբացիոն ծառայություն: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետությունում ներկայումս բացակայում է պրոբացիոն ծառայությունը: Ծառայության որոշակի գործառույթներ ներկայումս իրականացնում է քրեակատարողական ծառայության այլընտրանքային պատիժների կատարման ստորաբաժանումը: ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի նախագծի համաձայն՝ որպես խափանման միջոց պետք է կիրառվի վարչական վերահսկողությունը, որը պետք է իրականացնի իրավասու մարմինը՝ պրոբացիոն ծառայությունը: Պրոբացիոն ծառայության բացակայության պայմաններում պատժի կրումից պայմանականորեն ազատվելու դեպքում հսկողություն չի իրականացվում: Դատապարտյալների պատժի կրումից հետո որևէ մարմին չի ապահովում նրանց վերասոցիալականացումը: Բացակայում է տուժողների և հանցագործության կատարման մեջ մեղադրվող անձանց հաշտեցման ինստիտուտը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Պրոբացիոն ծառայությունը գործառույթներ է իրականացնելու հետևյալ փուլերում՝ մասնավորապես, մինչդատական փուլում կալանքը որպես խափանման միջոց կիրառելիս խորհրդատվական զեկույց է տալու դատարանին, դատական փուլում ազատազրկումը

	որպես պատժատեսակ կիրառելիս՝ խորհրդատվական զեկույց է տալու դատարանին, պենիտենցիար փուլում՝ ապահովելու է ազատազրկման հետ չկապված պատիժների կատարումը, հետպենիտենցիար փուլում իրականացնելու է վերահսկողություն դատապարտյալների նկատմամբ: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն միջոցառման իրականացումը կապահովի քրեակատարողական հիմնարկների բեռնաթափումը և ազատազրկման հետ չկապված պատժատեսակների կիրառումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունման դեպքում Հայաստանի Հանրապետությունում կստեղծվի պրոբացիոն ծառայություն:
104.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված միջոցառումների ցանկի 4.1-ին կետի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքը համապատասխանեցնել մասնավոր իրավահարաբերությունների կարգավորման ժամանակակից մոտեցումներին: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում 1998 թվականից ի վեր կատարվել են բազմաթիվ հատվածական փոփոխություններ, որոնց նպատակն է քաղաքացիական օրենսգիրքը համապատասխանեցնել մասնավոր իրավահարաբերությունների կարգավորման ժամանակակից մոտեցումներին, սակայն պետք է փաստել, որ նշված օրենսգրքում բացակայում է տիրապետման ինստիտուտը, կամ իրավաբանական անձանց դասակարգումը չի կրում ճկուն բնույթ, որն էլ իր հերթին իրավակիրառ պրակտիկայում առաջացնում է խնդիրներ: Միաժամանակ, անհրաժեշտ է նշել, որ նշված օրենսգրքի կարգավորման առարկան ընդգրկում է կարգավորման լայն շրջանակ, որը կարգավորվում է նաև այլ իրավական ակտերով: Դա էլ իր հերթին լրացուցիչ բարդություններ է առաջացնում իրավական որոշակիության համատեքստում: Այսպես՝ առանձին իրավական ակտը սահմանում է այլ իրավական նորմեր, որոնք նախատեսված չեն օրենսգրքով, և արդյունքում առաջանում են իրավական բախումներ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում և դրանից բխող իրավական ակտերում կատարել փոփոխություններ ու լրացումներ՝ նպատակ ունենալով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքը համապատասխանեցնել մասնավոր իրավահարաբերությունների կարգավորման ժամանակակից մոտեցումներին: **2. Կարգավորման առարկան** «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում և դրանից բխող իրավական ակտերում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը կապահովի օրենսգրքի համապատասխանությունը մասնավոր իրավահարաբերությունների կարգավորման ժամանակակից մոտեցումներին: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքն ամբողջությամբ կհամապատասխանի մասնավոր իրավահարաբերությունների կարգավորման ժամանակակից մոտեցումներին:

105.	**ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ՕՐԵՆՍԳՐՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԵՎ ՀԱՐԱԿԻՑ ՕՐԵՆՔՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀՀ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՓԱԹԵԹԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված միջոցառումների ցանկի 3.6-րդ կետի համաձայն՝ մշակել Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության նոր օրենսգիրք: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործող օրենսգիրքն ընդունվել է 1986 թվականին, որը վկայում է, որ օրենսգիրքը համապատասխանել է այդ ժամանակվա քաղաքական-իրավական դրույթներին, հետևաբար, այն չի համապատասխանում ներկա մոտեցումներին: Ներկայումս վարչական պատասխանատվություն է սահմանվում 50-ից ավելի նորմատիվ իրավական ակտերով: Նախագծի նպատակն է մեկ միասնական օրենսգրքով համապարփակ կերպով նախատեսել բոլոր վարչական իրավախախտումները, իսկ այլ օրենքներից համապատասխանաբար հանել վարչական պատասխանատվություն սահմանող նորմերը: Բացի դրանից, նախագծով պետք է վերանայվեն սահմանված պատասխանատվության միջոցները՝ ելնելով արարքի և դրա համար նախատեսված պատասխանատվության համաչափության սկզբունքից: Նախագծով պետք է իրականացնել որոշ արարքների ապաքրեականացում և դրանք նախատեսել վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ նոր օրենսգրքում՝ որպես զանցանք: Դրա հետ միաժամանակ՝ նախագծով որոշ արարքների համար ներկայումս նախատեսված վարչական պատասխանատվությունն ընդհանրապես պետք է հանվի: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է նախագծում սահմանել այնպիսի դրույթներ, որոնք կապահովեն մարդու իրավունքների և ազատությունների բարձրագույն արժեքի իրագործումը՝ նպատակ ունենալով օրենսգիրքը համապատասխանեցնելու հանրային իրավահարաբերությունների ժամանակակից մոտեցումներին: **2. Կարգավորման առարկան** «Վարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագիծը կապահովի վարչական իրավահարաբերությունների համապատասխանությունը հանրային հարաբերությունների ժամանակակից մոտեցումներին: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Նախագծի ընդունման արդյունքում կունենանք օրենսգիրք, որը միայն վարչական պատասխանատվություն կնախատեսի, իրավաբանական անձը կսահմանվի որպես վարչական պատասխանատվության սուբյեկտ, այնպես էլ օրենսգիրքը կհամապատասխանի հանրային ոլորտի իրավահարաբերությունների ժամանակակից մոտեցումներին:
106.	**«ՓԱՍՏԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն իրավական ակտի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված ռազմավարական ծրագրի 6.1-ին կետով, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի 511-Ա

	որոշմամբ հաստատված ՀՀ կառավարության գործունեության ծրագրի 2.3-րդ կետով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս մշակված չեն միասնական չափանիշներ՝ իրավաբանական օգնության տրամադրման համար, որոնց հիման վրա հնարավոր կլինի գնահատել անձի գույքային դրությունը և հստակ պատկերացում կազմել անվճար իրավաբանական օգնությունից օգտվող շահառուների մասին, ինչպես նաև անհրաժեշտության դեպքում ավելացնել հանրային պաշտպանների թիվը: Դեռևս մշակված չեն անվճար իրավաբանական օգնության տրամադրման մեխանիզմները: Համաշխարհային բանկի կողմից «Անվճար իրավաբանական օգնության առկա համակարգի ֆինանսավորման խնդիրների վերլուծություն. ներառյալ միջազգային լավագույն փորձի ներկայացում» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է 2015 թվականի ընթացքում ներգրավել փորձագետների և իրականացնել միջազգային փորձի ուսումնասիրություններ՝ անվճար իրավաբանական օգնություն տրամադրելու համար մշակել չափանիշներ, որոնց հիման վրա հնարավոր կլինի գնահատել անձի գույքային դրությունը, և կմշակվեն իրավաբանական օգնության այլընտրանքային մեխանիզմներ: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Անձի գույքային դրությունը գնահատող իրավաբանական օգնության տրամադրման համար միասնական չափանիշներ մշակվելուց հետո հնարավոր կլինի օպտիմալացնել հանրային պաշտպանների թիվը, ինչպես նաև ապահովել հանրային պաշտպանների մասնագիտացումը: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն միջոցառման կարգավորման առարկան անվճար իրավաբանական օգնության շրջանակի հստակեցումն ու դրա որակի բարելավումն է: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունման դեպքում հանրային պաշտպանների շահառուները կօգտվեն որակյալ իրավաբանական ծառայություններից, կապահովվի հանրային պաշտպանի գրասենյակների հասանելիությունը Երևանում և մարզերում, ինչպես նաև հանրային պաշտպան դառնալու ընթացակարգը կդառնա առավել հրապարակային ու մրցակցային:
107.	**«ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՒՍՈՒՑՄԱՆ, ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԻՆ ՀԱՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏԱԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐՁԱՆԱԳՐԱՅԻՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն իրավական ակտի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված ռազմավարական ծրագրի 9.2.3-րդ կետով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս բացակայում են միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության համաուսուցման, իրավական դաստիարակության և իրավաբանական կրթության համակարգին վերաբերող համապատասխան նորմատիվ իրավական ակտերը, որոնք կնպաստեն միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության որակի բարձրացմանը: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Իրավական համաուսուցման, իրավական դաստիարակության և իրավաբանական կրթության համակարգի վերակառուցման հայեցակարգի մշակման միջոցով իրականացնել իրավական ակտերի քարտեզագրում, որոնք կնպաստեն իրավաբանական կրթության

	որակի բարձրացմանը: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն միջոցառման կարգավորման առարկան է միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության որակի բարձրացումը և իրավաբանական կրթությանը ներկայացվող պահանջների կատարումը: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունման դեպքում կսահմանվեն այն հիմնական պահանջները, որոնք կնպաստեն միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության որակի բարձրացմանը և իրավաբանական կրթությանը ներկայացվող պահանջների կատարմանը:
108.	**«ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** Սույն իրավական ակտի անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ Նախագահի 2012 թվականի հունիսի 30-ի ՆԿ-96-Ա կարգադրությամբ հաստատված ռազմավարական ծրագրի 9.2.2-րդ կետով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս բացակայում են այն հիմնական և միասնական պահանջները, ինչպես նաև միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության չափորոշիչները, որոնք հնարավորություն կտան տարանջատելու բարձրագույն և միջին մասնագիտական իրավաբանական կրթության ելքային արդյունքները: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության որակը բարձրացնելու և իրավաբանական կրթությանը ներկայացվող պահանջները կատարելու նպատակով մշակել իրավաբանական կրթության բարեփոխման ծրագիր: **2. Կարգավորման առարկան** Սույն միջոցառման կարգավորման առարկան է բարձրացնել միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության որակը և կատարել իրավաբանական կրթությանը ներկայացվող պահանջները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Իրավական ակտի ընդունման դեպքում կսահմանվեն այն հիմնական պահանջները, որոնք կնպաստեն միջին և բարձրագույն մասնագիտական իրավաբանական կրթության որակի բարձրացմանը և իրավաբանական կրթությանը ներկայացվող պահանջների կատարմանը:
Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն	
109.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՅԱԶՈՐԱՅԻՆ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՄԵԿՈՒՍԱՐԱՆՆԵՐԻ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2008 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 22-Ի N 595-Ն ՈՐՈՇՈՒՄՆ ՈՒԺԸ ԿՈՐՑՐԱԾ ՃԱՆԱՉԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության կայազորային կարգապահական մեկուսարանների ներքին կանոնակարգը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2008 թվականի մայիսի 22-ի N 595-Ն որոշումն ուժը

	կորցրած ճանաչելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման նախագիծը ներկայացնելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ծրագրի 2.1.1-ին կետով նախատեսված պաշտպանական բարեփոխումների շարունակականության, զինված ուժերում մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների երաշխավորվածության ու պաշտպանության, պաշտպանության համակարգում բարեվարքության ամրապնդման, գործունեության թափանցիկության, հաշվետվողականության և զինված ուժերի գործունեության քաղաքացիական վերահսկողության ապահովման նկատառումներով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** ՀՀ կառավարության 2008 թվականի մայիսի 22-ի N 595-Ն որոշմամբ հաստատված՝ Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության կայազորային կարգապահական մեկուսարանների ներքին կանոնակարգում առկա են հստակեցման և փոփոխման վերաբերյալ դրույթներ, որոնք կապված են ձերբակալված և կարգապահական մեկուսարաններում կալանքի ձևով պատժի դատապարտված անձանց պահելու պայմանների հետ: Առկա խնդիրներն արձանագրվել են առօրյա գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատողների այցելությունների արդյունքում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է կարգապահական մեկուսարաններ ընդունելու կարգը, ձերբակալված կամ կալանքի դատապարտված անձանց վարքագծի կանոնները, արգելված առարկաներն առգրավելու, ստուգումներ կատարելու, տեսակցությունների, նամակագրության, հանձնուքների և փաթեթների հանձնման կարգը, օրվա կարգացուցակը և այլ հարաբերություններ սահմանել մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների գերակայության հիման վրա, ապահովել այս ուղղությամբ կարգապահական մեկուսարանների վարչակազմի առավել թափանցիկ և հաշվետու գործունեությունը: **2. Կարգավորման առարկան** Որոշման նախագծով նախատեսվում է կայազորային կարգապահական մեկուսարանների ներքին կանոնակարգը շարադրել նոր խմբագրությամբ, որում, արդի պահանջներին համապատասխան, կսահմանվեն ձերբակալված կամ կալանքի դատապարտված անձանց կարգապահական մեկուսարաններ ընդունելու կարգը, նրանց վարքագծի կանոնները, օրվա կարգացուցակի ռեժիմը, ստուգումներ կատարելու, տեսակցությունների, նամակագրության, հանձնուքների և փաթեթների հանձնման կարգը և այլ հարաբերություններ: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Որոշման ընդունումը կնպաստի ձերբակալված կամ կալանքի ձևով պատժի դատապարտված զինծառայողների իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների ապահովմանը և նրանց պարտականությունների հստակ սահմանմանը, կարգապահական մեկուսարանների վարչակազմի առավել թափանցիկ և հաշվետու գործունեության իրականացմանը:
110.	**«ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Իրավական ակտի անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Ռազմական ոստիկանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը ներկայացնելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված է ՀՀ կառավարության 2014 թվականի մայիսի 19-ի N 511-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի

	Հանրապետության կառավարության ծրագրի 2.1.1-ին կետով նախատեսված պաշտպանական բարեփոխումների շարունակականության, զինված ուժերում մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների երաշխավորվածության ու պաշտպանության, պաշտպանության համակարգում բարեվարքության ամրապնդման, զինվորական կառավարման էթիկայի բարելավման, թափանցիկության, հաշվետվողականության և զինված ուժերի գործունեության քաղաքացիական վերահսկողության ապահովման նկատառումներով: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործող օրենքում կարգավորումներ սահմանված չեն կարգապահական վաշտերում, կարգապահական գումարտակում և կարգապահական մեկուսարաններում ռազմական ոստիկանության գործառույթների վերաբերյալ, միաժամանակ հստակեցված չեն ռազմական ոստիկանության համակարգում պաշտոն զբաղեցնող ծառայողների գործառնական պարտականությունները, մասնագիտական գործունեությանը և աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջները, ինչն էական խնդիրներ է առաջացնում ռազմական ոստիկանության գործունեության թափանցիկության, զինված ուժերում մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների երաշխավորվածության և պաշտպանության պատշաճ ապահովման գործընթացում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է հստակեցնել ռազմական ոստիկանության խնդիրները և դրանից բխող գործառույթները կարգապահական վաշտերում, կարգապահական գումարտակում և կարգապահական մեկուսարաններում գործունեության իրականացման ուղղությամբ, սահմանել ռազմական ոստիկանության ծառայողների գործառնական պարտականությունները, մասնագիտական գործունեությանը և աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջները: **2. Կարգավորման առարկան** Օրենքի նախագծով նախատեսվում է սահմանել ռազմական ոստիկանության խնդիրները և դրանից բխող գործառույթները կարգապահական վաշտերում, կարգապահական գումարտակում և կարգապահական մեկուսարաններում գործունեության իրականացման ուղղությամբ, ռազմական ոստիկանության ծառայողների գործառնական պարտականությունները, մասնագիտական գործունեությանը և աշխատանքային ունակություններին ներկայացվող պահանջները: **3. Իրավական ակտի կիրառման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Օրենքի ընդունումը կապահովի զինված ուժերում իրականացվող պաշտպանական բարեփոխումների շարունակականությունը, ռազմական ոստիկանության խնդիրների և դրանցից բխող գործառույթների հստակ սահմանումը, զինված ուժերում մարդու իրավունքների ու հիմնարար ազատությունների երաշխավորվածությունն ու պաշտպանությունը, խթան կհանդիսանա պաշտպանության համակարգում բարեվարքության ամրապնդման, զինվորական կառավարման էթիկայի բարելավման, թափանցիկության, հաշվետվողականության և զինված ուժերի գործունեության քաղաքացիական վերահսկողության պատշաճ ապահովման համար:
Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն	
111.	**«ՕՏԱՐԵՐԿՐԱՅԻՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)**

	«Օտարերկրացիների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի նախապատրաստման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է իրավակիրառական պրակտիկայում հանդիպող և նշված օրենքով չկարգավորվող հարաբերությունները կարգավորելու, ինչպես նաև առկա բացերը լրացնելու անհրաժեշտությամբ: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Գործնականում «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքի իրավակիրառության ընթացքում ի հայտ են գալիս օրենքի կարգավորումից դուրս մնացած կամ թերի կարգավորված հարաբերություններ, որոնց կարգավորումն անհրաժեշտ է նախևառաջ վարչարարության արդյունավետությունը և միատեսակությունն ապահովելու համար: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է օրենքի ընդունման դեպքում կարգավորել դրանով չկարգավորված հարաբերությունները, ինչպես նաև լրացնել օրենքում տեղ գտած բացերը, հստակեցնել օգտագործվող հասկացությունների սահմանումները: **2. Կարգավորման առարկան** Նախագծով նախատեսվում է վերացնել ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության անձնագրային և վիզաների վարչության կողմից օրենքի իրավակիրառության ընթացքում ի հայտ եկած բացերը, մասնավորապես, նախատեսվում է հստակեցնել վարչական պատասխանատվության հիմքով Հայաստանի Հանրապետություն մուտքի մերժումը, մուտքի վիզայի հասկացությունը և ընթացակարգերը, սահմանափակել կամայական որոշումները և վերացնել խտրականությունը, կացության կարգավիճակների տեսակները և հիմքերը համապատասխանեցնել միջազգային չափանիշներին, հստակեցնել Հայաստանի Հանրապետությունից արտաքսման մեխանիզմը, կամավոր վերադարձի գործընթացը: **3. Միջոցառման իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** Օրենքի ընդունման դեպքում կհստակեցվի դրա իրավակիրառ պրակտիկան, կբարձրացվի վարչարարության արդյունավետությունը և միատեսակությունը, կկարգավորվեն իրավակիրառության պրակտիկայում ի հայտ եկած օրենսդրական բացերը, կբարձրանա մատուցվող ծառայությունների որակը:
112.	**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ՝ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼՈՒ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԵԼՔԻ ՄԱՍԻՆ» ՀՀ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ** **1. Միջոցառման անհրաժեշտությունը (նպատակը)** «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի մասին» ՀՀ օրենքի ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ նշված իրավահարաբերությունները դեռևս կարգավորված չեն: **1.1. Կարգավորման հարաբերությունների ներկա վիճակը և առկա խնդիրները** Ներկայումս օտարերկրացիների՝ Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի հետ կապված իրավահարաբերությունները կարգավորվում են 2006 թվականի դեկտեմբերի 25-ի «Օտարերկրացիների մասին» ՀՀ օրենքով, իսկ ՀՀ քաղաքացիների համապատասխան հարաբերությունները դեռևս չեն ստացել օրենսդրական կարգավորում: **1.2. Առկա խնդիրների առաջարկվող լուծումները** Առաջարկվում է օրենքի ընդունման դեպքում կարգավորել Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի հետ կապված չկարգավորված իրավահարաբերությունները:

	2. Կարգավորման առարկան Նախատեսվում է օրենքի ընդունմամբ հստակ կարգավորում մտցնել այնպիսի կարևոր իրավահարաբերություններում, ինչպիսիք են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի հետ կապված իրավահարաբերությունները: **3. Միջոցառման իրականացման դեպքում ակնկալվող արդյունքը** «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի մասին» ՀՀ օրենքի ընդունման դեպքում կկանոնակարգվեն Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների՝ Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի հետ կապված հարաբերությունները, իրավակիրառ պրակտիկայում կնվազեն հավանական կամայականությունների դրսևորման դեպքերը, կլրացվեն և կվերանան Հայաստանի Հանրապետություն մուտք գործելու և Հայաստանի Հանրապետությունից ելքի հետ կապված հարաբերություններում առկա օրենսդրական բացերն ու հասկացությունները:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ-ՆԱԽԱՐԱՐ ԴԱՎԻԹ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ